

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÜLKEMİZDE OTEL ODALARININ İÇ MEKÂN BİÇİMLENMESİNİN
BİR ZİNCİR OTEL ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN İRDELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

DİLEK SOYER

ANKARA – 2020

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

ÜLKEMİZDE OTEL ODALARININ İÇ MEKÂN BİÇİMLENMESİNİN
BİR ZİNCİR OTEL ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN İRDELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

DİLEK SOYER

TEZ DANIŞMANI

PROF.DR. CAN MEHMET HERSEK

ANKARA – 2020

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı çerçevesinde Dilek SOYER tarafından hazırlanan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 14/01/2020

Tez Adı: Ülkemizde Otel Odalarının İç Mekân Biçimlenmesinin Bir Zincir Otel Örneği Üzerinden İrdelenmesi.

Tez Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı-Soyadı, Kurumu):

İmza

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Can Mehmet Hersek (Danışman)
Başkent Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Gözen Güner Aktaş
Başkent Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğretim Üyesi Kurt Orkun Aktaş
Kırıkkale Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

ONAY

Prof. Dr. İpek KALEMCI TÜZÜN

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Tarih: ... / ... / 2020

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 14/01/2020

Öğrencinin Adı, Soyadı: Dilek Soyer

Öğrencinin Numarası: 21220234

Anabilim Dalı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı

Programı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı: Prof. Dr. Can Mehmet Hersek

Tez Başlığı: Ülkemizde Otel Odalarının İç Mekân Biçimlenmesinin Bir Zincir Otel Örneği Üzerinden İrdelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam altmışaltı sayfalık kısmına ilişkin, 25/12/2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından TURNİTİN adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 7'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç
2. Alıntılar hariç
3. Beş (5) kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

"Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını" inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:

ONAY

Tarih: 27.01/2020

Öğrenci Danışmanı:

Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK

TEŞEKKÜR

Öncelikle Yüksek Lisans eğitimim süresince bilgi ve deneyimlerini benimle paylaşan, her zaman anlayışlı ve yardımcı olan, sayın danışmanım Prof. Dr. Mehmet Can HERSEK'e teşekkür ederim. Yüksek lisans eğitimimde benim için çok emek harcayan, birlikte çalışmaktan onur duyduğum, sevgili hocam Dr. Öğretim Üyesi Betül BİLGE'ye ayrıca teşekkür ederim. Yüksek Lisans jürimde yer almayı kabul eden ve desteklerini esirgemeyen, değerli jüri üyeleri Doç.Dr. Gözen Güner AKTAŞ ve Dr. Öğretim Üyesi Kurt Orkun AKTAŞ'a minnettarım. Çalışmalarım sırasında, bana kapılarını açan ve yardımlarını esirgemeyen Divan Oteller Zinciri personel ve kadrosu olmasaydı bu çalışmayı tamamlamam mümkün olmayacaktı, kendilerine de teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi Yüksek Lisans çalışmalarım da beni yalnız bırakmayan ve hep koşulsuz destekleyen başta annem Asiye SOYER ve babam Bilgin SOYER olmak üzere tüm aile üyelerime en büyük teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Konaklama ve otelciliğin ilk ortaya çıkışı bireylerin konaklama gereksinimlerini karşılama amaçlı olsa da, günümüzde konaklama tesisleri müşterilerinin yalnızca fiziksel, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılamaya değil, bunun yanında değişen istek ve ihtiyaçlarını da karşılamaya gayret göstermektedirler. Bu çabanın bir sonucu olarak, gerek mimari ve iç mimari literatürün de gerekse konaklama ve otelcilik sektöründe öne çıkan konulardan biri haline gelen mimari kimlik kavramı, çalışmanın ana konusunu oluşturmaktadır.

Çalışmanın temel amacı; ülkemizin önemli zincir otel işletmesi niteliğinde olan Divan Grubu'nun kuruluşundan günümüze kadar olan süreçte, otellerinin yer seçimine ve oda tasarımlarına göre mimari ve iç mimari kimliğinin incelenmesidir. Bu doğrultuda çalışmada ilk olarak; konaklama, otel ve zincir otel kavramlarına ilişkin kavramsal çerçeve çizilmiş, ardından otellerin dünyadaki ve Türkiye'deki tarihsel gelişim süreçleri incelenmiştir. Çalışmanın araştırma bölümünde ise Divan Grubu Otelleri arasından seçilen ve konaklama işlevlerine göre farklı tasarım yaklaşımları olan Divan Çukurhan, Divan İstanbul ve Divan Bodrum otelleri iç mimari kimlikleri açısından analiz edilmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde seçilen üç örnekten, Ankara Çukurhan'ın tarihi alt yapıyı koruduğu, en eski ve ilk açılan İstanbul Divan'ın ise tarih ve modernizmi birleştirip hizmet verdiği ve buna karşı Bodrum Divan'ın modern bir çizgide misafirleri ağırladığı hizmet verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Seçilen üç örnek otelde de sanata verilen değer, tarihi doku ile uyum ve harmanlanması başarı ile yapılmış olup tatil konsepti ile hizmet veren Bodrum Divan'da bile orjinal tablolara ve sanat eserlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Bu da Divan Grubu'nun sanata ve sanatçıya verdiği değeri göstermektedir. Butik otel konseptinde müşteri odaklı hizmet de bireysel müşteri memnuniyeti özellikle göz önüne alınmaktadır. Beş yıldızlı olan Divan İstanbul'un merkeze ulaşımı çok rahat olmasından dolayı genellikle toplantı ve farklı organizasyonlar için tercih edilmektedir. Seçilen üç farklı konseptteki Divan otellerinde genel alanlar ve yatak odalarında mimari açıdan müşterinin konforu, huzuru ve aidiyet duygusu açısından her türlü detay düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: otel, konaklama, zincir otel, mimari kimlik, iç mimari

ABSTRACT

Though the first emergence of accommodation and hospitality was designed to meet the accommodation requirements of individuals, nowadays accommodation facilities make an effort not only to meet their guests' physical, social and psychological needs but also to meet their changing requirements and needs. As a result of this effort, the concept of architectural identity which has become one of the featured topics both in architecture and interior design literature and accommodation and hospitality sector constitutes the main topic of this study.

The main aim of the study is to examine the Divan Hotels Group' architectural and interior design identity with regard to its' hotel site selection and room designs from its establishment until the present day. Accordingly in the study; first of all, the conceptual framework about the concept of accommodation, hotel and chain hotel has been drawn and then the historical development processes of hotels in Turkey and in the world have been examined. In the application section of the study, Divan Çukurhan, Divan İstanbul and Divan Bodrum hotel which have been selected from among Divan Hotels Group that have different approaches according to accommodation functions have been analyzed in terms of their architectural and interior design identities.

Keywords: hotel, accommodation, chain hotel, architectural identity, interior design

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı.....	1
1.2. Araştırmanın Kapsamı	2
1.3. Araştırmanın Yöntemi	2
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	3
2.1. Konaklama Kavramı ve Tarihsel Gelişim Süreci	3
2.2. Otel Kavramı.....	5
2.3. Otellerin Tarihsel Gelişim Süreci	7
2.3.1. Otellerin dünyadaki tarihsel gelişim süreci	7
2.3.2. Otellerin Türkiye’deki tarihsel gelişim süreci.....	13
2.4. Çağdaş Otel Türleri.....	17
2.4.1. Niteliklerine göre oteller	18
2.4.2. Kullanım amaçlarına göre oteller	19
2.4.3. Yapısal oluşumuna göre oteller.....	21
2.4.4. Konumlarına göre oteller	22
3. ZİNCİR OTELLER	24
3.1. Zincir Otel Kavramı	24
3.2. Zincir Otel İşletmelerinin Özellikleri	24
3.3. Zincir Otel Örnekleri	26
4. DİVAN GRUBU OTELLERİ	36
4.1. Divan Grubu Otellerinin Genel Özellikleri ve İncelenecek Otel Örneklerinin Seçimi	36
4.2. Divan Çukurhan Otelinin Mimari Analizi	40
4.2.1. Konumu	40
4.2.2. Tarihçesi	40
4.2.3. Genel mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği	42
4.2.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları.....	45
4.2.5. Yatak odaları	52

4.3. Divan İstanbul Otelinin Mimari Analizi.....	65
4.3.1. Konum.....	65
4.3.2. Tarihçe.....	66
4.3.3. Genel olarak mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği.....	67
4.3.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları.....	70
4.3.5. Yatak odaları	75
4.4. Divan Bodrum Otelinin Mimari Analizi.....	83
4.4.1. Konumu.....	83
4.4.2. Tarihçe.....	84
4.4.3. Genel olarak mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği.....	85
4.4.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları.....	89
4.4.5. Yatak odaları	98
5. DEĞERLENDİRME	109
5.1. Çalışma Konusu Olan Otellerde Genel Atmosferi Biçimlendiren Tefriş ve Dekorasyon Kararları.....	109
5.2. Çalışma Konusu Olan Otellerde Yatak Odalarının Genel Atmosferleri ve Donatıları	114
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	131
KAYNAKÇA	135
EKLER	
EK 1	
EK 2	
EK 3	
EK 4	

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Konaklama Yapılarının Tarihsel Gelişim Süreci.....	7
Tablo 2. Otel Türleri	18
Tablo 3. Divan Çukurhan Otel Bilgisi	43
Tablo 4. Divan Çukurhan İşlevsel Organizasyon	44
Tablo 5. Divan Çukurhan Otelinin Yatak Odaları Bilgileri.....	53
Tablo 6. Divan Çukurhan Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri	54
Tablo 7. Divan Çukurhan Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri	65
Tablo 8. Divan İstanbul Otel Bilgisi	68
Tablo 9. Divan İstanbul - İşlevsel Organizasyon.....	68
Tablo 10. Divan İstanbul Otelinin Yatak Odaları Bilgileri.....	75
Tablo 11. Divan İstanbul Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri	76
Tablo 12. Divan İstanbul Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri	83
Tablo 13. Divan Bodrum Otel Bilgisi.....	86
Tablo 14. Divan Bodrum - İşlevsel Organizasyon.....	86
Tablo 15. Divan Bodrum Otelinin Yatak Odaları Bilgileri	98
Tablo 16. Divan Bodrum Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri	99
Tablo 17. Divan Bodrum Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri.....	108
Tablo 18. Divan Çukurhan Tasarım Kararları ve Adları	114
Tablo 19. Divan İstanbul Tasarım Kararları ve Adları	118
Tablo 20. Divan Bodrum Tasarım Kararları ve Adları.....	121
Tablo 21. Otel Odalarının Mekânsal Karşılaştırılması	124
Tablo 22. Otel Odalarının Biçimsel Karşılaştırılması.....	125
Tablo 23. Otel Odalarının İşlevsel Karşılaştırılması	126
Tablo 24. Otel Odalarının Bitiş Malzeme ve Renk Analizi Karşılaştırması	127
Tablo 25. Otel Odalarının Aydınlatma Analizi Karşılaştırması	128
Tablo 26. Otel Odalarının Anlamsal Analizi Karşılaştırması	129
Tablo 27. Otel Kimlikleri ve Yansımaları	130
Tablo 28. Örnek Otellerin Mekânsal, Biçimsel, İşlevsel ve Anlamsal Açından Benzerlikleri	133

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Epidauros- Katagogeion.....	3
Şekil 2. Adana-Ceyhan-Kurtkulağı Kervansarayı.....	4
Şekil 3. New York- City Hotel – 1794.....	8
Şekil 4. Danimarka-Hotel D’Angleterre- 1755	9
Şekil 5. Boston-Tremont House Oteli’nin Dış Görünüşü ve Planı	10
Şekil 6. Hindistan- TheTac Mahal Hotel- 1903	10
Şekil 7. Buffalo Hotel- 1965	11
Şekil 8. LasVegas-Flamingo Hotel 1946	12
Şekil 9. İstanbul-Pera Palas Hotel 1892	13
Şekil 10. Ankara- Ankara Palas Oteli – 1928	14
Şekil 11. İzmir-Kilim Otel 1927.....	15
Şekil 12. Bursa-Çelik Palas Oteli 1935	15
Şekil 13. İstanbul-Hilton Hotel 1954	16
Şekil 14. Rixos Premium Belek	28
Şekil 15. Anemon Manisa	29
Şekil 16. Holiday Inn Istanbul Airport.....	30
Şekil 17. Double Tree by Hilton-Kuşadası/Aydın	31
Şekil 18. J.W. Marriott Hotel Ankara	32
Şekil 19. Sheraton Bursa Hotel	33
Şekil 20. Swissotel Resort Bodrum Beach.....	34
Şekil 21. Mövenpick Hotel İstanbul Golden Horn.....	35
Şekil 22. Divan İstanbul	36
Şekil 23. Divan Çukurhan	40
Şekil 24. Divan Çukurhan	41
Şekil 25. Divan Çukurhan	42
Şekil 26. Divan Çukurhan İşlev Şeması.....	44
Şekil 27. Divan Çukurhan	45
Şekil 28. Divan Çukurhan	46
Şekil 29. Divan Çukurhan	47
Şekil 30. Divan Çukurhan	47
Şekil 31. Divan Çukurhan	48
Şekil 32. Divan Çukurhan	49
Şekil 33. Divan Çukurhan	50
Şekil 34. Divan Çukurhan	51
Şekil 35. Divan Çukurhan	52
Şekil 36. Divan Çukurhan	52
Şekil 37. Divan Çukurhan	55
Şekil 38. Divan Çukurhan	55
Şekil 39. Divan Çukurhan	56
Şekil 40. Divan Çukurhan	56
Şekil 41. Divan Çukurhan	57
Şekil 42. Divan Çukurhan	58
Şekil 43. Divan Çukurhan	58
Şekil 44. Divan Çukurhan	59
Şekil 45. Divan Çukurhan.....	59

Şekil 46. Divan Çukurhan	59
Şekil 47. Divan Çukurhan	60
Şekil 48. Divan Çukurhan	60
Şekil 49. Divan Çukurhan	61
Şekil 50. Divan Çukurhan	62
Şekil 51. Divan Çukurhan	62
Şekil 52. Divan Çukurhan	62
Şekil 53. Divan Çukurhan	63
Şekil 54. Divan Çukurhan	63
Şekil 55. Divan Çukurhan	64
Şekil 56. Divan Çukurhan	64
Şekil 57. Divan İstanbul	66
Şekil 58. Eski Divan İstanbul	66
Şekil 59. Divan İstanbul	67
Şekil 60. Divan İstanbul - İşlev Şeması	69
Şekil 61. Divan İstanbul	69
Şekil 62. Divan İstanbul	70
Şekil 63. Divan İstanbul	71
Şekil 64. Divan İstanbul	71
Şekil 65. Divan İstanbul	72
Şekil 66. Divan İstanbul	72
Şekil 67. Divan İstanbul	73
Şekil 68. Divan İstanbul	73
Şekil 69. Divan İstanbul	74
Şekil 70. Divan İstanbul	74
Şekil 71. Divan İstanbul	75
Şekil 72. Divan İstanbul	77
Şekil 73. Divan İstanbul	78
Şekil 74. Divan İstanbul	79
Şekil 75. Divan İstanbul	79
Şekil 76. Divan İstanbul	80
Şekil 77. Divan İstanbul	81
Şekil 78. Divan İstanbul	82
Şekil 79. Divan İstanbul	82
Şekil 80. Divan Bodrum	84
Şekil 81. Divan Bodrum	85
Şekil 82. Divan Bodrum - İşlevsel Şeması	87
Şekil 83. Divan Bodrum - Kütleli Sıralama	87
Şekil 84. Divan Bodrum	88
Şekil 85. Divan Bodrum	88
Şekil 86. Divan Bodrum	89
Şekil 87. Divan Bodrum	90
Şekil 88. Divan Bodrum	90
Şekil 89. Divan Bodrum	91
Şekil 90. Divan Bodrum	92
Şekil 91. Divan Bodrum	93
Şekil 92. Divan Bodrum	93
Şekil 93. Divan Bodrum	94
Şekil 94. Divan Bodrum	94
Şekil 95. Divan Bodrum	95

Şekil 96. Divan Bodrum.....	96
Şekil 97. Divan Bodrum.....	96
Şekil 98. Divan Bodrum.....	97
Şekil 99. Divan Bodrum.....	97
Şekil 100. Divan Bodrum.....	98
Şekil 101. Divan Bodrum.....	99
Şekil 102. Divan Bodrum.....	100
Şekil 103. Divan Bodrum.....	101
Şekil 104. Divan Bodrum.....	101
Şekil 105. Divan Bodrum.....	102
Şekil 106. Divan Bodrum.....	102
Şekil 107. Divan Bodrum.....	103
Şekil 108. Divan Bodrum.....	103
Şekil 109. Divan Bodrum.....	104
Şekil 110. Divan Bodrum.....	105
Şekil 111. Divan Bodrum.....	105
Şekil 112. Divan Bodrum.....	106
Şekil 113. Divan Bodrum.....	107
Şekil 114. Divan Bodrum.....	108
Şekil 115. Divan Çukurhan.....	109
Şekil 116. Divan Çukurhan.....	110
Şekil 117. Divan Çukurhan.....	110
Şekil 118. Divan Çukurhan.....	111
Şekil 119. Divan İstanbul.....	112
Şekil 120. Divan Bodrum.....	113
Şekil 121. Divan Bodrum.....	113
Şekil 122. Divan Çukurhan.....	115
Şekil 123. Divan Çukurhan.....	115
Şekil 124. Divan Çukurhan.....	115
Şekil 125. Divan Çukurhan.....	116
Şekil 126. Divan Çukurhan.....	116
Şekil 127. Divan Çukurhan.....	117
Şekil 128. Divan İstanbul.....	117
Şekil 129. Divan İstanbul Junior Süit.....	119
Şekil 130. Divan İstanbul - Mavi Süit.....	119
Şekil 131. Divan İstanbul - Bej Süit.....	119
Şekil 132. Divan İstanbul.....	120
Şekil 133. Divan İstanbul.....	120
Şekil 134. Divan İstanbul.....	121
Şekil 135. Divan Bodrum.....	122
Şekil 136. Divan Bodrum.....	123
Şekil 137. Divan Bodrum.....	123

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Amacı

Günümüzde otelcilik sektörü, bireylerin farklılaşan istek ve ihtiyaçları doğrultusunda her geçen gün daha da gelişmekte ve kendisini modern gereksinimlerle geliştirmeye çaba göstermektedir. Bir otelin müşterisine verdiği ilk izlenim, otelin mimari karakteristik özelliklerine bağlıdır. Otellerin mimari kimlikleri iç mekânlarda kullanılmış olan mimari öğeler, dekoratif unsurlar, yüzey malzemelerindeki renk ve doku özellikleri ile oluşturulmaktadır. Otelerde müşterilere sağlanan olanaklar ve konfor koşulları ise otellerin standartlarını belirlemektedir. Buna ek olarak; otelin mimari kimliği, iç mekân tasarımı, atmosferi, büyüklüğü ve içerisinde yer alan ikincil mekânlar da otelin standardını belirleyen diğer unsurlardır. Bu unsurlar otel müşterileri üzerinde olumlu ve/veya olumsuz izlenimlere neden olmaktadır. Müşterilerin istek ve ihtiyaçlarının karşılanmasının bir gereği olarak ortaya çıkan mimari tasarım süreçleri de bu açıdan otel endüstrisi için oldukça önemlidir. Zira bir otelin iç mimari tasarımı yapılırken, tasarımların sadece kullanıcının fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmesi değil, bunun yanında kullanıcıyı görsel açıdan tatmin edebilmesi de büyük önem arz etmektedir. Günümüzde tekil oteller giderek yerlerini belirli bir müşteri kitlesine hitap eden mekânsal atmosferleri, kimlikleri, konfor koşulları açısından belirli standartları olan zincir otellere bırakmaktadır. Ülkemizde de Türkiye kaynaklı en önemli otel zinciri Divan Grubu'dur.

Bu çalışmanın amacı, Divan Grubu Otelleri kapsamında konaklama işlevine göre farklı tasarım yaklaşımındaki otel örneklerinin kendi içlerinde iç mimari analizi ve belirli bir standartlarının, bulunup bulunmadığının saptanmasına yöneliktir. Bu amaçla çalışmanın araştırma bölümünde; Divan Grubu Otelleri arasından seçilen otellerin, şemaları ele alınmış, konum planları, genel tasarım özellikleri ve işlevsel organizasyon ve yatak üniteleri ayrıntılı olarak incelenerek karşılaştırmalı iç mimari analizleri yapılmıştır.

1.2. Araştırmanın Kapsamı

Çalışmanın konusu olarak öncelikle kurumsal kimlik, konaklama, otel ve zincir otel kavramlarına ilişkin kavramsal çerçeve çizilmiştir. Buna ek olarak; otellerin dünyadaki ve Türkiye’deki tarihsel gelişim süreçlerine yer verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümü olan araştırma bölümünde ise; Divan Grubu Otelleri’nin yatak odalarına bakılarak kurumsal kimliklerini ne derece yansıttığı, bölgesel farklılıklara ne kadar önem verildiği, konaklama amacına uygunluğu, otel tasarımlarının kullanıcı ihtiyaçlarını ne derece karşıladığı, seçilen örnekler üzerinden incelenmiştir. Yapılan mimari analizlerde, Divan Grubu Otelleri arasından seçilmiş olan otellerin yatak odaları plan, tefriş ve donatıları incelenmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen otellerden biri kent oteli, biri kıyı otel konseptine uygun butik bir otel, bir diğeri ise eski tarihi bir yapının otele dönüştürülerek restore edilmiş bir oteldir. Araştırma kapsamında incelenen otellerin kullanıcı ihtiyacına uygun niteliklere sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla, örnek otellerin yer seçimine göre biçimsel konumlanması ve cephe özelliklerinin, iç mekan düzenlemeleri açısından ise yatak odalarının organizasyon ve donatı özellikleri incelenmiştir. İncelemelerden elde edilen sonuçlara ve bu doğrultuda örnek otellere ilişkin önerilere sonuç ve öneriler bölümlerinde yer verilmiştir.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

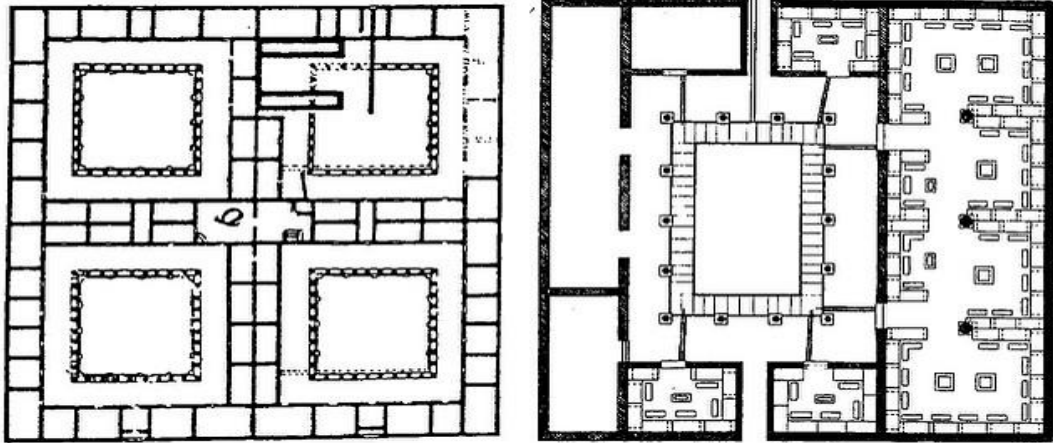
Araştırmanın ilk aşamasında otel, konaklama, zincir oteller ve Divan Grubu Otelleri ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Yapılan literatür taramasından elde edilen verilere göre Divan Grubu otellerinin buldukları bölge ve hitap ettikleri kullanıcı kitlesi açısından, kendi açılarından farklılıklara sahip oldukları anlaşılmıştır. Örneğin bazı otellerin kent içi konumları ile ağırlıklı olarak iş insanlarına ve turizm amaçlı seyahat eden kitleye hitap ederken, bazı otellerin tatil yörelerindeki konumları nedeniyle doğrudan turizm faaliyetlerine yönelik olduğu görülmüştür. Ayrıca turizme yönelik faaliyet gösteren otellerin içerisinde de dinlenme, eğlence ağırlıklı tatil ve kültür turizmi olarak ayrışma olduğu görülmektedir. Bu olgudan hareketle nasıl farklılaştıklarını karşılaştırılmalı bir şekilde incelenmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Konaklama Kavramı ve Tarihsel Gelişim Süreci

Konaklama kavramı, bireylerin yolculuk yaptıkları sürelerde duydukları dinlenme barınma ve yeme ihtiyaçları neticesinde ortaya çıkmış ve günümüze kadar olan süreçte istek ve ihtiyaçların değişmesiyle birlikte yeniden şekillenmiştir. Tarihsel sürece bakıldığında, bir toplumun sahip olduğu kültürün ve yaşadığı coğrafyanın her geçen gün değişmesi, konaklama yapılarının da zaman içerisinde farklılaşmasına vesile olmuştur. Nitekim konaklama yapılarının fiziki görünümünün temelinde, bireylerin içerisinde yaşadığı toplumun kültürel yapılarının izleri bulunmaktadır (Inskeep, 1991; Lattin, 1993).

Konaklama anlayışının oluştuğu ilk yerlerin, Eski Yunan şehirlerinde termal suların eteklerinde kurulan dinlenme yerleri olduğu bilinmektedir. Eski Yunan şehirlerinden Epidauros ve Delphoi gibi kentlerde rastlanan ve “Katagogeion” ismi verilen bu dinlenme yerlerinde misafirlerin veya hastaların konakladığı bilinmektedir (Rutes ve Penner, 1985: 33). Epidauros kentinde bulunan ve 4. Yüzyılda inşa edilen 160 odalı bir “Katagogeion” yapısına örnek Şekil.1’deki gibidir.

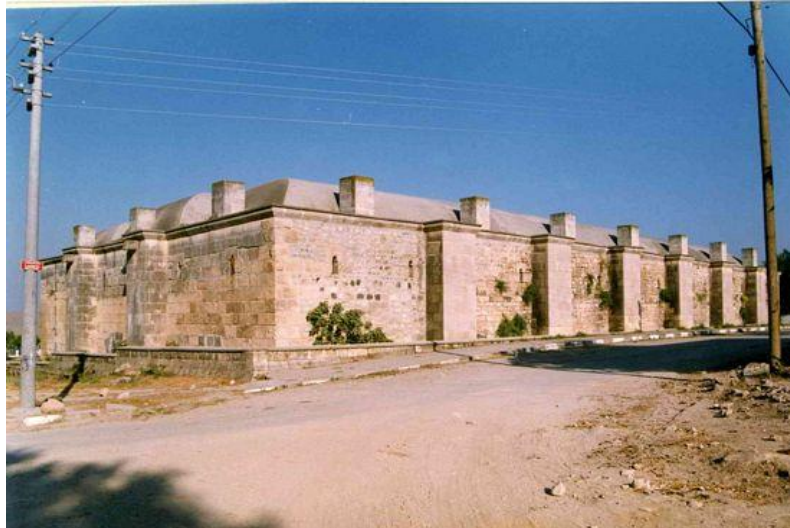

Şekil 1. Epidauros- Katagogeion

Kaynak: Quadralectic Architecture, <https://quadralectics.wordpress.com/3-contemplation/3-5-hospitals/> (Erişim Tarihi: 18.08.2017).

Milattan Sonra 2. yüzyılda ise konaklama yapılarına Roma İmparatorluğu dönemindeki hanlarda rastlanmıştır (Inskeep, 1991). Milattan Sonra 6. yüzyıldan itibaren ise bireylerin günlük hayatında takas yerine parayı kullanmaya başlamalarıyla birlikte ticaretin gelişmesi, yolculuk yapan insan sayısında da artışa neden olmuş ve konaklama yapılarına yönelik artan talep sonucu hanlar Orta Çağ döneminde tüm Avrupa'ya yayılmaya başlamıştır (Spichtinger, 1984; Lattin, 1993). Bu dönemde barınma ihtiyacını Doğuda kervansaraylar ve zaviyeler, Batıda ise manastırlar ve kiliseler karşılamıştır (Karahasanoğlu, 2004: 13-14).

Anadolu'daki konaklama yapılarının tarihsel sürecine bakıldığında ise ilk konaklama yapılarının 10. yüzyılın sonlarında Selçuk Hanları tarafından Orta Asya'da yapılan ve "kervansaray" adı verilen yapılar olduğu görülmektedir (Encyclopedia Britannica, 2018). Kervansaray, ticaret yolları üzerinde kurulan, kervanların ücretsiz ve güvenli bir şekilde konaklamakla ihtiyaçlarını karşılamaları amacıyla inşa edilen, büyük han olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2018). Kervansaraylar, ıssız yollar üzerine kurulduğu için dışarıdan kaleyi anımsatan bir görünüm sergilemekte ve bu sayede kervanların güvenli bir şekilde konaklama ihtiyaçlarını karşılamalarını sağlamaktaydılar (Inskeep, 1991). Kervansaraylara örnek olarak; 17. yüzyılda Hüseyin Paşa tarafından Adana-Ceyhan-Kurtkulağı güzergâhında yaptırılan kervansaray Şekil.2'de gösterilmektedir.

Şekil 2. Adana-Ceyhan-Kurtkulağı Kervansarayı

Kaynak: T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, Han ve Kervansaray, <http://www.vgm.gov.tr/icerikdetay.aspx?Id=125#3> (Erişim Tarihi: 18.08.2017).

Konaklama yapılarının tarihsel gelişim sürecinde 14. yüzyıldan 17. yüzyıla kadar olan dönemi işaret eden “Rönesans Dönemi” ise keşif turlarının yapıldığı, buluşların ortaya konduğu, edebi ve sanatsal faaliyetlerin yayılmaya başladığı, modern bilimin temellerinin atıldığı ve konaklama yapıları ile turizmin geliştiği bir dönemi yansıtmaktadır. Bu dönemde keşiflerin artması, Aristokrat sınıfının Avrupa’yı gezme ve yenilikleri görme ihtiyacı ile birlikte seyahat edenlerin sayısı yükselmiş ve beraberinde konaklama yapılarına olan talep de artış göstermiştir (Inskeep, 1991). Bu dönemde Alman tacirlerin Roma, Floransa, Venedik, Milano vb. kentler arasında ticaret yapması nedeniyle seyahatleri esnasında Venedik’teki hanlarda konakladıkları bilinmektedir. Benzer şekilde kutsal topraklara seyahat eden hacılar ve sanatçılar da o dönemde konaklama tesisi olan hanları tercih etmektedirler (Braudel, 1993: 253-256). Konaklama kavramının ilk ortaya çıkması tamamen temel ihtiyaçlardan doğmaktadır. Bu ihtiyaçlar, gece barınma, yatma ve sonrasında güvenliğin sağlanmasıdır. Bu aşamada mekânların tasarım özellikleri, konfor koşulları, hizmet şartları aranmamaktadır.

18. yüzyılın sonlarına doğru ise Sanayi Devrimi ile yaşanan toplumsal değişimler, günümüzün modern otelcilik anlayışının ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Öyle ki bu dönemde Avrupa’da tarımla uğraşan toplumların nüfusu hızlı bir şekilde yükselmiş, bu yükselişin sonucu olarak da ülkelerin sanayileşme sürecine hız verilmiştir. Bunun bir sonucu olarak da sanayileşmiş şehirlere yoğun bir göç başlamıştır. Dış ticaretin artması ve yaşanan yoğun göç sonucu sanayisi gelişmiş olan ülkelerde modern otelcilik anlayışının temelleri atılmıştır. 1830’lu yıllarda yaşanan ulaşım ile ilgili gelişmeler (posta arabası sistemi yerine demiryollarının kullanıma açılması) posta arabalarının konaklama noktaları olan hanların bir bir kapanmasına ve bunun yerine 1794 yılında New York kentinde açılan “City Hotel” benzeri şehir otellerinin yaygınlaşmasına neden olmuştur. (Burkart ve Medlik, 1984: 18). Otelcilik anlayışının ve ilk otel örneklerinin ortaya çıkmasından itibaren günümüze kadar olan gelişim sürecine çalışmanın izleyen bölümlerinde yer verilmiştir.

2.2. Otel Kavramı

Kökeni Fransızca olan “ostel” kelimesinden gelen “otel” sözcüğü, Latince “konukların kalacağı yer” anlamına gelen “Hospitium” kelimesiyle ifade edilmektedir. Otel kavramı, seyahat eden bireylerin geçici konaklama gereksinimlerini karşılamak

amacıyla ortaya çıkan; bunun yanında onlara beslenme, dinlenme ve eğlenme hizmetlerini de sunan geniş kapsamlı yapıdır (Tunalı, 2009: 3). Bir başka tanıma göre ise otel; sahibi tarafından özel bir sözleşmeye ihtiyaç duyulmaksızın, verilen hizmet için belirlenen ücreti ödemeye mali gücü yeten, istek duyan ve misafir edilecek olan bireylere yatacakları yeri ve yeme-içme ihtiyacını sağlayan işletme olarak ifade edilmiştir (Batman, 2003: 15).

14/10/1993 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 21728 numaralı Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği’nin 60. Maddesi’ne göre oteller; “asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, eğlence ihtiyaçları için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen tesisler” olarak tanımlanmıştır. Uluslararası Turizm Akademisi (UTA) tarafından yapılan tanımlamaya göre ise oteller; yolcuların seyahatleri süresince belirli bir fiyat karşılığında konaklayabilecekleri ve yeme içme ihtiyaçlarını sürekli olarak karşılayabilecekleri işletmeler olarak ifade edilmiştir (Olahı ve Korzay, 1989: 25).

Otel işletmelerini diğer işletmelerden ayıran temel unsur; bireylerin konaklama ihtiyaçlarını sağlamasıdır. Bunun yanı sıra diğer konaklama tesislerinden ayıran özelliği ise; sunduğu hizmetin belirli bir ticari anlayışa, kurallara ve uygulamalara dayanmasıdır. Bu çerçeveden bakıldığında otel işletmelerinin; yolculuk yapan bireylerin başlangıçta konaklama olmak üzere, yiyecek içecek, eğlence vb. gereksinimlerini karşılamaya dönük olarak tasarlanmış, çalışanı, mimari yapısı, faaliyetleri ve müşterileriyle olan tüm ilişkileri belirli kurallar dâhilinde ve standartlara bağlı olan işletmeler olduğu söylenebilir (Kozak, 2002:2).

Günümüzde oteller bireylerin tüm beklentilerini karşılamayı amaç edinen konaklama tesisleri haline dönüşmüştür. Nitekim artık sadece turizm sektörüne yönelik değil, iş seyahatlerine ve eğlence dünyasına yönelik olarak da hizmet vermeye başlamışlardır. Oteller, gerek buldukları konum, müşterilerine sunduğu konfor, hizmet çeşitliliği ve kalite açısından, gerekse sahip oldukları iç ve dış mekân tasarımları bakımından büyük önem arz etmektedirler. Bu nedenle çalışmanın araştırma bölümünde, zincir otellerin mimari tasarımlarını konaklama işlevlerine göre değerlendirmek amacıyla bir zincir otelin farklı tasarım yaklaşımına sahip otelleri üzerinden iç mimari açıdan inceleme yapılmıştır.

2.3. Otellerin Tarihsel Gelişim Süreci

Çalışmanın konusunu oluşturan zincir otellerin kullanım işlevine göre mimari ve iç mimari tasarımlarının incelenmesinden önce, dünyada ve Türkiye’de otellerin tarihsel gelişim süreçlerinin incelenmesi faydalı olacaktır.

2.3.1. Otellerin dünyadaki tarihsel gelişim süreci

Bireyler seyahat etmeye başladıktan itibaren, konaklama gereksinimi duymaktadır. Buna ek olarak, konaklama anlayışının ve konaklama yapılarının zaman içerisinde sosyo-ekonomik koşullarda, bireysel ve toplumsal gereksinimlerde yaşanan değişimler doğrultusunda günümüzde birtakım değişikliklere uğradığı da bilinmektedir. Geçmişten günümüze kadar olan süreçte dünyada konaklama yapılarının tarihsel gelişimi Tablo 1’deki gibi özetlenebilir.

Tablo 1. Konaklama Yapılarının Tarihsel Gelişim Süreci

Tarih	Konaklama Yapıları
M. S. 1400’ler	Fransız yasalarında otelde kalanların kayıt defterine işlenmesi zorunluluğu, İngiliz yasalarında tatillerin düzene sokulması zorunluluğu
M. S. 1500’ler	Avrupa’da seyahatlerde canlanma, Amerika ve Avrupa arası diyalog, Fransa’da seyahat rehberleri başlangıcı
M. S. 1600’ler	Otel endüstrisinin gelişme başlangıcı, liman şehirlerinde oteller başlangıcı, Amerika’da Philadelphia’da ilk örneği
M. S. 1700’ler	Mason locasının gelişmesi ve Amerika’da kulüp zincirinin gelişmesi, Paris’te karma kullanım kompleksin ilk adımı
M. S. 1790’lar	Endüstri devriminin İngiltere, Avrupa ve Amerika’daki otelleri etkilemesi, resort otellerin gelişimi, New York’taki Corre’s Hotel ve City Hotel isimli ilk şehir otelleri
M. S. 1800’ler	Boston’da ilk atriumlu otel örneği
M. S. 1810’lar	Japonya’daki Ryokan misafir evi, Hindistan’daki Dak bungalovları
M. S. 1820’ler	İlk büyük dinlenme tesislerinin New York eyaletinde yapılması, ilk lüks şehir oteli Boston TremontHotel’in açılışı
M. S. 1830’lar	New York’ta AstorHotel’in açılışı, motel yapımlarının hızlanması
M. S. 1850’ler	Kaplıcalar ve termal otellerin popüler duruma geçmesi
M. S. 1860’lar	İlk termal otelin Londra’da açılışı, 1920’lerin gelişmesinin orijin noktası
M. S. 1880’ler	Elektrikle aydınlatılmış ilk otel odasının New York’ta hizmete girişi
M. S. 1900’ler	İlk modern otel
M. S. 1910’lar	Karma kullanımlı ilk büyük otobüs terminali ve otelin New York’ta açılışı, New York’ta 2200 odalı Hotel Pennsylvania’nın açılışı
M. S. 1920’ler	1. otel patlaması, zincir otel firmalarının ortaya çıkışı
M. S. 1930’lar	Yeni Waldorf-Astoria’nın New York’ta açılışı
M. S. 1940’lar	II. Dünya Savaşı ve durgunluk dönemi
M. S. 1950’ler	2. otel patlaması, Atlantik’in jet servislerle geçilmesi
M. S. 1960’lar	23.000 otel, 40.000 motel ve 170 zincir otel firması, Akdeniz, Yugoslavya, İspanya, İskandinavya ve Yunanistan’daki bütün yatırımlar
M. S. 1970’ler	Boeing 747’nin ortaya çıkışı, havaalanı otelleri, Florida gibi eğlence şehirlerinde otellerin açılması
M. S. 1980’ler	Tatil köyleri, kongre otelleri, havaalanı otelleri, termal otellerin artışı, 3. Otel patlaması, otel planlama ve tasarlama konusunda basılı yayınların çoğalması, turizmin bir sektör olma konumu
M. S. 1990’lar	Kitle turizminin gelişmesiyle birlikte tatil köylerinin hızla çoğalması, değişik fonksiyonlar için konaklama tesislerinin yapılması
M. S. 2000’ler	Kıyı turizminin yerini 12 ayı kapsayan turizme bırakması

Kaynak: Rutes ve Penner, 1985: 33-36.

1750-1790'lı yıllarda Sanayi Devrimi'nin etkisiyle büyük ölçekli üretim ekonomisine geçiş yapılması, ticaretin gelişmesini tetikleyici bir unsur olmuştur. Bu dönemde Avrupa'da ilk kez "otel" terimi kullanılmaya başlanmıştır (Elmas, 2008:21). 18. yüzyılın sonları ve 19. yüzyılın başlangıcı ile birlikte romantizm akımının ve demiryollarının yaygınlaşmasının da etkisiyle modern otelcilik anlayışı gelişmeye başlamıştır. Bu dönemde seyahat süresince kullanılan kervansaraylar ve hanlar daha konforlu hizmet sunan şehir otelleri haline dönüştürülmüştür. 1800'lerde ilk kent oteli Amerika'da 1794 yılında "City Hotel" ismiyle kullanıma açılmıştır (Şekil 3). Ardından 1838 yılında İngiltere'nin Euston kentinde bir otel kullanıcıların hizmetine açılmıştır. Bu dönemde saraydan dönüştürülen ilk otel örneği ise Danimarka'nın Kopenhag kentinde 1755 yılında inşa edilen "Hotel D'Angleterre" isimli oteldir (Şekil 4) (Yüce, 2015:5). Ne var ki bu oteller sunulan hizmet açısından yalnızca büyük hanlardan ibaret olarak kalmıştır (Karahasanoğlu, 2004:15). Tam anlamı ile barınma yatma ve güvenliğin sağlanmasının üstüne bireysel ihtiyaçlara, mekânsal farklılıklar tasarımlar ve konfor koşulları açısından bir gelişme artı konulamamıştır.

Şekil 3. New York- City Hotel – 1794

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:City_Hotel,_Broadway,_Manhattan.jpeg

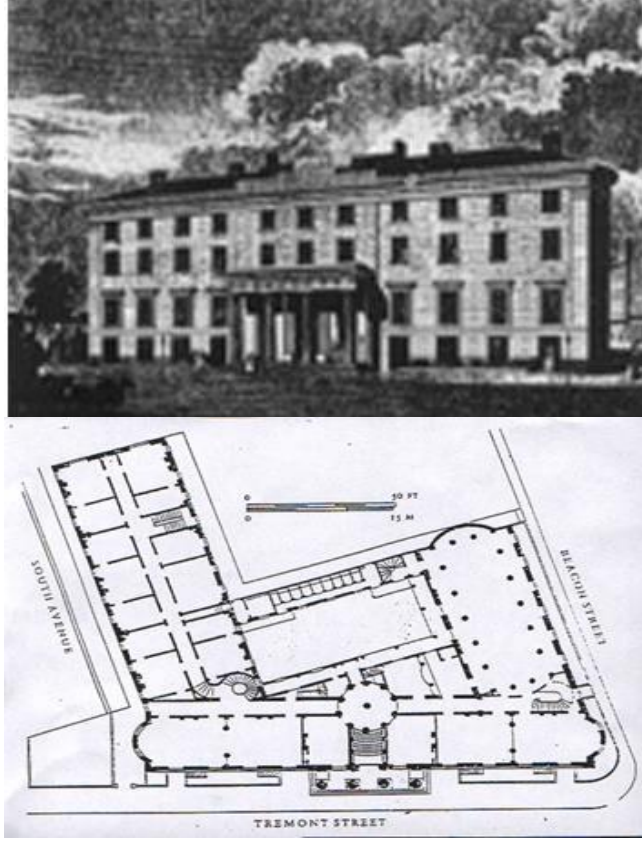

Şekil 4. Danimarka-Hotel D'Angleterre- 1755

Kaynak:<http://www.dangleterre.com/en/about-the-hotel/history>

1829 yılında Boston'da Isaiah Rogers tarafından tasarlanmış olan ve dönemin ilk modern oteli olarak bilinen "Tremont House" isimli otel (Şekil 5) ise seçkin müşterilerin kullanımına açılmıştır. Tremont House otelinin lüks segmente yönelik açılmasının ardından otel inşaatları prestijli bir hal alarak büyük inşaat firmaları tarafından yoğun bir otel inşası sürecine başlanmıştır (Rutes ve Penner, 1985:37). Bu dönemde New York'ta 1830'lu yıllarda eşyalar için asansörlü olarak inşa edilen ilk otel olan "Holt's Hotel", tamamı gaz ışığı ile aydınlatılmış olan ilk otel olan "American Hotel" ve 1883 yılında elektrik ışığı ile aydınlatılmış olan ilk otel olan "Segamore Hotel" müşterilerine hizmet vermeye başlamıştır (Yüce, 2015:7).

1903 yılında Hindistan'ın Bombay kentinde ilk 5 yıldızlı otel statüsünde olan "The Tac Mahal Hotel" müşterilerinin kullanıma açılmıştır (Şekil 6). 1908 yılında ise E. M. Statler tarafından temiz, konforlu ve uygun fiyatlı hizmet sunma amacıyla inşa edilen "Buffalo Statler" isimli otel, her odasında kendine ait bir banyo bulundurması ile sektöre yenilikler getirerek zamanla diğer kentlerde yaygınlaşmış ve zincir otel halini almıştır (Şekil 7) (Kalt, 1981:3).

Şekil 5. Boston-Tremont House Oteli'nin Dış Görünüşü ve Planı

Kaynak: End, 1963; Rutes ve Penner, 1985.

Şekil 6. Hindistan- TheTaj Mahal Hotel- 1903

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Taj_Mahal_Palace_Hotel#/media/File:Taj_Mahal_Palace

Şekil 7. Buffalo Hotel- 1965

Kaynak: http://www.buffalohistory.org/Explore/Exhibits/virtual_exhibits/esenwein_johnson/statler/statler1.htm

1920’lı yıllarda otomobil kullanımının ve 1950’li yıllarda havayolu ulaşım araçlarının kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte seyahat kavramında da değişiklikler meydana gelmiş, uzun mesafeli seyahatler cazip hale gelmeye başlamıştır. 1930’lu yıllardan itibaren zincir oteller yaygınlaşmıştır. Bu otellere örnek olarak; Hilton Hotel, Sheraton Hotel verilebilir (Batman, 2003:18). 1946 yılında ise ilk casino otel olarak Amerika’nın LasVegas eyaletinde inşa edilen “Flamingo Hotel” müşterilerine hizmet vermeye başlamıştır (Şekil 8) (Yüce, 2015:8). 1960’lı yıllarda ise kitle turizmi anlayışının gelişmesiyle birlikte ticari oteller, tatil otelleri ve büyük ikametgâh otellerine olan talepte artış gözlenmiştir (Burkart ve Medlik, 1984:33).

1971 yılında Amerika’nın Orlando eyaletinde eğlence ve otel konseptini bir arada barındıran ilk büyük otel olan “Walt Disney World” hizmet vermeye başlamış, ardından 1980’lerde ise havaalanı otelleri, liman/marina otelleri, iş/konferans otelleri, tatil köyleri, kayak merkezleri, apart ve süit oteller yaygınlaşmıştır. 1990’larda ise otellerin fiziki donanımı ile ilgili pek çok teknolojik yenilik getirilmiştir. Bu yeniliklerden bazıları; internet erişimi, ısı ve ışık kontrolü, lobi konseptleri, değişik yemek ve konferans salonları, çok kanallı televizyon yayınlarıdır (Yüce, 2015:9).

Şekil 8. Las Vegas-Flamingo Hotel 1946

Kaynak: [http://www.ebookers.com/hotels/United StatesNV/Las Vegas/Flamingo Las Vegas.h7046/](http://www.ebookers.com/hotels/United_StatesNV/Las_Vegas/Flamingo_Las_Vegas.h7046/)

Günümüzde dünyanın pek çok yerinde uluslararası alanda faaliyet gösteren “zincir oteller”; lobi, oda ve mobilya açısından farklı tasarımlar sunan “dizayn oteller”; aydınlatma, malzeme ve iletişim açısından ileri teknolojilerin kullanıldığı “teknooteller”; misafirlerin ısı, ışık vb. sistemlerin, oda servisi ve temizlik gibi hizmetlerin kontrolünü akıllı cep telefonları/bilgisayarlar üzerinden uzaktan erişimle kendilerinin kontrol ettikleri “akıllı oteller” gibi müşterilerine farklı deneyimler sunan pek çok otel konsepti ortaya çıkmıştır. Modern dünyanın gereklilikleri, teknolojik yenilikler ve popüler kültürün etkisiyle birlikte bireylerin lüks ve konfor arayışı otellerin farklı konsept arayışlarını tetikleyici unsurlardır (Elmas, 2008; Yüce, 2015). Gelişen teknoloji, imkânlar, farklı deneyim arayışları ile birlikte oteller de kendi içlerinde çağa ayak uydurarak süre gelen bir gelişim süreci yaşamaktadır. Bu süreç konaklayanların fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına göre iç mekân tasarımlarında kullanılan malzeme seçimlerinde (duvar, zemin, tavan, doku, renk, vb.), aydınlatma elemanları, dekoratif unsurlar, özel kullanım alanları ve ortak kullanım mekânları, hizmet ve konfor seçenekleri açısından yenilenen bir süreç olarak devam etmektedir.

2.3.2. Otellerin Türkiye'deki tarihsel gelişim süreci

Türkiye'de konaklama anlayışı ve otelciliğin gelişim süreci kervansaraylar ve hanlar ile birlikte ortaya çıkmıştır. Modern otelciliğin ilk ortaya çıkışı ise 1800'lü yıllarda İstanbul'un Beyoğlu semtinde ve civarında oluşmaya başlamıştır (Maviş, 1992:47). Nitekim 1841 yılında hizmete açılan "Hotel D'Angleterre" isimli oteli ve ardından 1849 yılında "Grand Hotel d'Orient", "Hotel de Bysance" ve "Hotel de Pera" isimli üç otelin açılmasıyla birlikte Türkiye'de modern otelcilik dönemi başlamıştır. 1850'li yıllardan sonra ise civardaki otel sayısı yavaş yavaş artmaya başlamıştır. 1851 yılında "Hotel de France", 1855 yılında "Ambassadeurs Oteli" ve "Hotel de Londres", 1860 yılında ise "Hotel Restaurantdes Colonies", "Hotel Restaurantdu Palaisdes Fleurs", "Hotel de Grece" ve "Hotel d'Europe" isimli oteller hizmete açılmıştır. Bu otelleri, 1862 yılında "Hotel de Paris" ve 1864 yılında "Hotel de Vienne" isimli otellerin açılışı izlemiştir (Zat, 2005).

1892 yılında İstanbul'da "Pera Palas" ve "Büyük Londra Oteli (Grand Hotel de Londres)" isimli iki otel konuklarının hizmetine açılmıştır (Şekil 9) (Maviş, 1992: 48).

Şekil 9. İstanbul-Pera Palas Hotel 1892

Kaynak: <http://listelist.com/pera-palas-oteli/>

Fransız mimar Valury tarafından tasarlanan ve Şark Ekspresi (Orient Express) yolcuları için inşa edilmiş olan “Pera Palas” oteli, İstanbul’un toplum hayatı için büyük bir önem taşımaktadır. Öyle ki bu otel, ilk elektrikli asansöre, eğlence ve konferans salonlarına sahip olan ve böylece İstanbul’un sosyal hayatına büyük katkı sağlayan otel olarak nitelendirilmektedir (Deleon, 1989:70-75).

1923 yılında cumhuriyetin ilanı ve Ankara’nın başkent olarak kabulü ile birlikte Türkiye’de yeni bir sürece girilmiş, bu doğrultuda konaklama ve otelcilik alanında da pek çok değişim yaşanmıştır. Dönemin modern gereksinimlerine uygun olarak başta Ankara olmak üzere Türkiye’nin büyük illerinde yeni oteller hizmet vermeye başlamıştır. Bu otellere örnekler olarak; 1924-1928 yıllarında inşa edilen “Ankara Palas” oteli, 1927 yılında İzmir’de açılan “Kilim Otel” ve Bursa’da 1935 yılında kaplıca oteli olarak hizmet vermeye başlayan “Çelik Palas Otel” verilebilir (Deleon, 1989:70-75; Yüce, 2015:10-11) (Şekil 10, Şekil 11 ve Şekil 12).

Şekil 10. Ankara- Ankara Palas Otelı – 1928

Kaynak: <http://faculty.gvsu.edu/alayontf/turkiye/icanadolu/ankarapalas.html>

Şekil 11. İzmir-Kilim Otel 1927

Kaynak: <http://www.kilimotel.com.tr/>

Şekil 12. Bursa-Çelik Palas Otel 1935

Kaynak: <http://www.swiss-belhotelcelikpalas.com/>

24.03.1950 tarihinde Türkiye’de turizm yatırımlarının kanuni alt yapısını oluşturmak adına “Turizm Müesseseleri Teşvik Kanunu” çıkarılmış ve ardından 1953 yılında 6086 sayılı “Turizm Endüstrisi Teşvik Kanunu” ile Türkiye’de turizm sektörünü geliştirmeye yönelik düzenlemeler yapılmıştır. 1950’li yıllarda otelcilik endüstrisini geliştirmeye yönelik çabalar sonucu 1954 yılında İstanbul’da Hilton Oteller zincirinin 29.su olan

“İstanbul Hilton Oteli” hizmete açılmıştır (Şekil 13). İstanbul Hilton Oteli, 410 lüks odası, zengin restoranları ve salonlarıyla Türkiye turizminin gelişiminde önemli bir yer tutmaktadır (Zat, 2005; Çelebi, 2006; Tozoğlu, 2006).

Şekil 13. İstanbul-Hilton Hotel 1954

Kaynak: <https://turizmreport.com/tarihte-bugun-10-haziran-1955-istanbul-hilton-acildi/>

Hilton oteller zincirinin ülkemize gelmesiyle birlikte “zincir otel” konsepti de gelişmeye başlamış ve beraberinde ülkemizde pek çok zincir otel açılmaya başlamıştır. Bunlardan bazıları; Sheraton Hotel, Intercontinental Hotel, Divan Otel’dir. 1960 yılında ise M. Savgey ve Y. Okan tarafından tasarlanan “Büyük Ankara Oteli”, 1962 yılında D. Tekeli, S. Sisa ve M. Hepgüler tarafından tasarlanan “Ankara Stad Oteli” ile 1965 yılında P. Bonatz ve F. Uran tarafından tasarlanan “Büyük Efes Oteli” Türkiye’deki otelcilik anlayışının gelişimine öncülük eden diğer otel örnekleridir (Çakırkaya, 1994:16).

1970’li ve 1980’li yıllarda uluslararası sermaye hareketlerinin ülkemize girmesiyle birlikte turizm sektörünün yönü daha çok büyük ve modern konaklama tesislerinin inşası üzerine yoğunlaşmıştır (Altun ve İnceoğlu, 2006:92). Günümüzde ise kültür, sağlık, iş, eğlence vb. pek çok amaçla birbirinden farklı konseptlerde oteller açılmaya devam etmektedir. Bu farklılıkla beraberinde yeni tasarımlar, mekânsal anlayışlar, arayışlar getirmiştir. Günümüzde konuklar için iç mekân tasarımda kullanılan unsur ile farklı

atmosferler oluşturulmakta ve böylece konforun yanısıra kullanıcıya yeni deneyimler de yaşatılmaktadır.

2.4. Çağdaş Otel Türleri

Oteller literatürde birbirinden farklı pek çok sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. Bazı çalışmalarda sadece niteliklerine göre (Albayrak, 2012) ayrıştırılırken, bazı çalışmalarda yerine, pozisyonuna, ziyaret amacına ve müşterilerin kalmasındaki ana nedene, müşterilerin konaklama süresine göre (Medlik, 1997), bazı çalışmalarda ise günümüzde öne çıkan konseptlere (yıldızları bakımından, butik oteller, HIP oteller) göre (Pehlivanoğlu, 2010) sınıflandırılmışlardır. Kimi çalışmalarda ise oteller; karşıladıkları konaklama ihtiyacı türü (kıyı otelleri, dağ otelleri, kaplıca ve kür otelleri, tatil köyleri) bakımından, faaliyet süreleri bakımından (mevsimlik veya yıl boyu oteller), ulaşım araçları ile bağlantılarına göre (havaalanı, liman, istasyon, karayolları ve kavşak noktaları otelleri), ölçekleri bakımından (35 veya daha az odaya sahip olan, 25-99 odaya sahip olan, 100-299 odaya sahip olan, 100-299 odaya sahip olan, 300 ve daha fazla odaya sahip olan oteller), sahiplik ilkesi açısından (özel mülkiyete ait, karma mülkiyete ait ve kamu kuruluşlarına ait oteller) olmak üzere farklı şekillerde sınıflandırılmıştır (Batman, 2003; Elmas, 2008; Kozak, 2012).

Bu çalışmada ise oteller dört ana başlık altında sınıflandırılmıştır (Aktaş, 2002; Kozak, 2012; Taner, 2013). Tablo 2’de görüleceği üzere bu başlıklar; niteliklerine göre oteller, kullanım amaçlarına göre oteller, yapısal oluşumlarına göre oteller ve konumlarına göre otellerdir.

Tablo 2. Otel Türleri

Konumlarına Göre	Yapısal Oluşumuna Göre	Kullanım Amacına Göre	Niteliklerine Göre
Havaalanı Otelleri	Süit Oteller	Kaplıca-Kür Otelleri	Bir Yıldızlı Oteller
İstasyon Otelleri	Restore Edilmiş Oteller	Spa Otelleri	İki Yıldızlı Oteller
Şehir Otelleri	Residence Oteller	Sayfiye(Resort) Otelleri	Üç Yıldızlı Oteller
Liman Otelleri	Süper Lüks Oteller	Kongre Amaçlı Oteller	Dört Yıldızlı Oteller
Karayolları Kavşak Otelleri	Mega Oteller	Dağ ve Spor Amaçlı Oteller	Beş Yıldızlı Oteller
	HIP Oteller (Highly Individual Places)	Merkezi Oteller	Motel
		Kıyı Otelleri	Tatil Köyü
		Casino Otelleri	Pansiyon
		Konsept Oteller	Kamping,
			Apart Otel
			Hostel

Kaynak: Aktaş, 2002; Kozak, 2012; Taner, 2013.

2.4.1. Niteliklerine göre oteller

Niteliklerine göre oteller, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 5/4/2005 tarihli ve 42424 sayılı yazısı üzerine, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 37 nci maddesinin (A) bendine göre Bakanlar Kurulu'nca 10/5/2005 tarihinde kararlaştırılan "Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik'te yer aldığı üzere bir, iki, üç, dört ve beş yıldızlı olmak üzere beş başlık altında incelenmektedir. İlgili Yönetmeliğin 19. maddesinde bu otellerin taşıması gereken nitelikler EK 1'de sunulmuştur.

Yıldızlarına göre otellerin sınıflandırılmasına ek olarak; niteliklerine göre oteller,“Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğin 20, 21, 22, 23, 24 ve 25. maddelerinde; motel, tatil köyü, pansiyon, kamping, apart otel, hostel türlerine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Söz konusu otel türlerine ilişkin ilgili maddelerde yer alan tanımlamalar EK 2’de sunulmuştur.

2.4.2. Kullanım amaçlarına göre oteller

Konaklama amacı bakımından oteller; otel işletmelerinin müşterilerin konaklama ihtiyaçlarına göre oluşturdukları konseptleri ifade etmektedir. Günümüzde otellerin büyük bir çoğunluğu kullanım amaçlarına göre tercih edilmekte olup bu oteller bireylerin dinlenme, eğlenme, tedavi vb. pek çok amacına hizmet etmek üzere profesyonelleşmişlerdir (Taner, 2013:35). Bu doğrultuda konaklama amacına göre oteller; kaplıca-kür otelleri, sayfiye (resort) otelleri, kongre amaçlı oteller, dağ/spor amaçlı oteller, kıyı otelleri ve merkez otelleri olarak sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmaya göre de mekân tasarımları, çeşitlilikleri, özel ve ortak alan kullanımları farklılık göstermektedir. Bu otellerin kapsamaları aşağıdaki gibidir (Kozak, 2012; Aktaş, 2002):

- *Kaplıca-Kür Otelleri:* Kaplıca ve farklı banyo kürü olanakları sağlayan konaklama işletmeleridir. Şifalı olarak nitelendirilen suların bulunduğu bölgelerde; kaplıca, içme suyu ve ılıca gibi sağlık turizmini desteklemek amacıyla yapılan, müşterilerin tedavi ve dinlenme süreçlerini bir arada bulabileceği otellerdir. Kür otellerinin sunduğu; kaplıca, deniz suyu, içme suyu, çamur/kil vb. maddelerle yapılan, solunum yoluyla veya mekânik/elektrikli araçlarla masaj ve beden eğitimi vb. metotlar insan sağlığını korumaya ve bireyleri tedavi etmeye yönelik bir amaç üstlenmiştir.
- *Sayfiye (Resort) Otelleri:* Tatil, eğlence, sağlık ve dinlenme amacıyla tercih edilen otellerdir. Bu oteller birer tatil merkezi olarak nitelendirilirler. Sayfiye otelleri genellikle deniz/göl kenarında veya dağ, kaplıca, yayla vb. kenarında konuşlandırılarak müşterilerin ilgisini çekmektedir.
- *Kongre Amaçlı Oteller:* Toplantı, seminer, kongre, kurs, çeşitli çalışma ve komisyon toplantıları ile sempozyum ve konferans vb. amaçlara hizmet eden otel işletmeleridir. Bu işletmelerde oda sayısı 250 ile 2000 arasında değişmekte olup, içerisinde çeşitli

aktivitelere yönelik dans odaları, yüzme havuzları ve çeşitli oyun odaları yer almaktadır.

- *Dağ ve Spor Amaçlı Oteller:* Müşterilerin dağ havası alarak dinginleşmek, kış sporlarını yapmak amacıyla tercih ettikleri otellerdir. Bu tür işletmelerin mimari ve kullanılan malzemeler açısından fonksiyonlarına uygun olarak inşa edilmesi gerekmektedir.
- *Merkezi Oteller:* Bilhassa Avrupa ülkelerinde sıkça rastlanan merkezi oteller şahsa ait konutların otel şekline dönüştürülmesiyle ortaya çıkmaktadır. Genellikle nüfusu yoğun olan ticari merkezlerin yakınında veya turistlerin rağbet gösterdikleri merkezi yerlerde inşa edilmektedirler.
- *Kıyı Otelleri:* Uzun soluklu bir tatil geçirmek, dinlenmek, denize girmek, sahilde güneşlenmek isteyen otel müşterilerinin istek ve ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanmış olan otel işletmeleridir. Bu otellerde rekreasyon faaliyetleri yapılmakta ve çeşitli oyun odaları bulunmaktadır.

Konaklama amacına göre oteller sınıflandırılmasına; casino oteller, spa otelleri ve konsept oteller de dahil edilebilir (Taner, 2013:35-45):

- *Casino otelleri;* genel olarak poker, blackjack, rulet, bingo, barbut ve slot makineler gibi oyun araçlarını içerisinde barındıran oyun odalarına sahip olan, bunun yanı sıra müşterilerinin yeme-içme, konaklama vb. pek çok ihtiyacını da karşılama amacıyla tasarlanan otelleri ifade etmektedir. Ülkemizde 5/6/1997 tarihli ve 4266 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nda yapılan bir değişiklikle kumarhanelerin kapatılması kararlaştırılmış, kumar oynamak ve oynatmak yasa dışı kabul edilmiştir. Bu nedenle Türkiye'de casino oteli bulunmamaktadır.
- *Spa otelleri;* sundukları hizmetlere göre çeşitli isimlerle (Resort ve Spa otel, DestinationSpa otel, Connoisseurspa otel) ifade edilmekte olup, genel olarak; konaklama hizmetinin yanında spa hizmetinin, spa mutfağının, spa eğitimlerinin ve çeşitli fitness aktivitelerinin sunulduğu, dinlenme, rahatlama ve tedavi amaçlı oteller olarak bilinmektedir.
- *Konsept oteller;* Mevsimlik ya da sezonluk, dinlenme, eğlenme, spor yapma vb. birçok aktiviteye katılma imkânı veren, bunun yanı sıra kendine has bir temaya sahip olan ve temel amacı müşterilerine mekân deneyimi sunmak olan otellerdir. Bu oteller müşterilerine bir yaşam alanı veya ruhani bir deneyim sunma amacıyla birbirinden farklı tasarımlarla inşa edilmektedirler.

2.4.3. Yapısal oluşumuna göre oteller

Literatürde yapısal oluşumuna göre oteller farklı sınıflandırmalara tabi tutulmuştur. Bazı çalışmalarda yapısal özellikleri ile farklılaşan oteller başlığı altında; tarihi yapıların otele dönüştürülmesiyle oluşan tarihi oteller, yerel mimari yapılar, ekolojik yapılar ve yapı malzemeleri ile farklılaşan oteller başlıkları altında incelenmiş (Pehlivanoğlu, 2010); bazı çalışmalarda ise süit oteller, restore edilmiş oteller, residence oteller, süper lüks oteller, mega oteller ve HIP (Highly Individual Plances/Kişiyeye Özgü Mekânlar) oteller başlıkları altında ele alınmıştır (Taner, 2013:47).

- *Süit Oteller:* Süit oteller isminden de anlaşılacağı üzere süit odalara sahip olan (bir yatak odası ve bir mutfak veya oturma bölümüne sahip olan) otellerdir. Bu oteller kendi içerisinde; “En süit” (tek birim oluşturularak tasarlanmış oda), “süit” (bir yatak odası ve bir mutfak/oturma odası olmak üzere en az iki odaya sahip olan otel odaları), “hospitality süit” (çoğunlukla eğlence ya da toplantı amaçlı kullanılan otel odaları), “junior süit” (yatak ve oturma bölümlerinin bir paravan yardımıyla birbirinden ayrıldığı büyük otel odaları) isimleriyle sınıflandırılabilir.
- *Restore Edilmiş Oteller:* Devamlı büyüyen ve gelişen kent merkezlerinin yapısal yoğunluğu ve arazi ihtiyacı nedeniyle günümüzde artık farklı amaçlara hizmet eden yapılar ve eski oteller restore edilmekte ve yeniden müşterilerin hizmetine açılmaktadır. Restore edilmiş oteller hem bulunduğu şehrin mirasına sahip çıkan hem de otantik ve dönemin izlerini taşıyan bir mimariye sahip otellerdir. Türkiye’de Çırağan Palace Kempinski Oteli buna örnek olarak gösterilebilir.
- *Residence Oteller:* Ev yerine otel hayatını tercih eden müşteriler için, ilk olarak Amerika’da hizmete açılan ve daha sonra tüm dünyaya yayılan otellerdir. Yoğun iş hayatının merkezi olan metropollerde bulunan ve yüksek katlı binalar olarak inşa edilen Residence oteller, ev hayatının rahatlığını müşterilerine sunmayı amaçlayan birbirinden farklı konseptlerde tasarlanmaktadır.
- *Süper Lüks Oteller:* Müşterilerine hayal ettiğinin üzerinde hizmet sunmayı amaçlayan süper lüks oteller, beş yıldızlı otellerde sunulan hizmetlere ek olarak, 24 saat görevli hizmetliler, VIP kulüpler, özel aşçılar ve altın kaplamalarda sunulan yiyecekler gibi krallara yaraşır hizmet zenginliği ile bilinmektedirler. Buna ek olarak mimari ve iç mimari yapısındaki zengin malzeme seçimleri ile de müşterilerine

maksimum düzeyde lüksü yaşatma amacı gütmektedirler. Dubai’de bulunan The Burj Al Arab, Avustralya’da bulunan The Grace Hotel, Tayland’da bulunan The Peninsula Hotel, Hindistan’da bulunan The Taj Lake Palace ve Karayip Adalarında bulunan Le Sport St Lucia otelleri süper lüks otellere örnek olarak verilebilir.

- *Mega Oteller:* İçerisinde konferans, resort ve spa otellerinin sunduğu hizmetlerin tümünü barındıran mega oteller, genel olarak kent merkezlerinden uzak ve büyük alanlara yayılmış şekilde inşa edilirler. Oda sayıları 1000-2000 arasında olan bu otellerin kendine özgü mimari tasarımları bulunmaktadır. Mega oteller, sundukları hizmet zenginliği ile otel müşterileri için cazip hale gelmektedir. Bu hizmetler arasında; konferans, restoran, balo salonları ve binicilik, golf gibi spor aktivite alanları, çocuklar için ise su parkları ve çeşitli eğlence merkezleri bulunmaktadır. Bu otellere örnek olarak; Suudi Arabistan’da bulunan 800 odalı Mecca Clock Tower, Rusya’da bulunan 7500 odalı İzmailovo Hotel, Amerika’nın Las Vegas eyaletinde bulunan 6582 odalı MGM Grand Las Vegas, Malezya’da bulunan 6118 odalı First World Hotel ve Amerika’nın Orlando eyaletinde bulunan 5524 odalı All-Star Resort verilebilir.
- *HIP (Highly Individual Places) Oteller:* Türkçesi kendine özgü mekânlar olarak bilinen HIP oteller, gösterişli, kaliteli ve şık olmasının yanında, günümüzün iş dünyası ihtiyaçlarına uygun tasarlanmış alanlarıyla ve kendine has tasarımlarıyla toplantı ve kongre turizmi için tercih edilen alternatif oteller arasında yer almaktadır. Bu oteller kentlerdeki tek düze tasarlanmış olan otellerden farklı olarak, kendine özgü yapıları ve iç mekân tasarımlarıyla turistik açıdan ilgi çekmektedirler. HIP otellerine örnek olarak; Avustralya’da bulunan Royce Hotel, Amerika’nın Kaliforniya eyaletinde bulunan Maison 140 Beverly Hills, Çek Cumhuriyeti’nde bulunan The Augustine, Fransa’da bulunan Hotel Franklin Roosevelt ve Endonezya’da bulunan Amandari verilebilir.

2.4.4. Konumlarına göre oteller

Konumlarına göre oteller literatürde ulaşım araçları ile olan bağlantıları bakımından oteller ismi altında da sınıflandırılmaktadır (Batman, 2003; Elmas, 2008). Bu çalışmada ise konumlarına göre oteller genel olarak dört başlık altında incelenmektedir. Bunlar; şehir otelleri, istasyon otelleri, havaalanı otelleri ve liman otelleridir. Konumlarına göre oteller aşağıdaki gibi açıklanmaktadır (Elmas, 2008: 31-32; Kozak, 2012: 58).

- *Şehir Otelleri:* Bu otel işletmeleri müşterilerine oda-kahvaltı şeklinde hizmet sunmaktadır. Konumları bakımından nüfusun yoğun bulunduğu ticaret merkezleri veya turistlerin yoğun olarak bulunduğu yerlerde inşa edilmektedirler. Genellikle iş amaçlı ve kısa süreli seyahatlerde tercih edilen otel türüdür.
- *Havaalanı Otelleri:* Uluslararası havaalanlarına yakın yerlerde inşa edilen, seyahat eden bireylerin ve havaalanı personelinin kısa süreli konaklama ihtiyaçlarını karşılama amacı taşıyan otellerdir.
- *İstasyon Otelleri:* Yoğunlukla Avrupa ülkelerinin otobüs ve demiryolu istasyonlarında inşa edilen otel türüdür.
- *Liman Otelleri:* Liman kentlerinde inşa edilen otel işletmeleridir.

Yukarıda belirtilen dört başlığın yanı sıra “karayolları kavşak otelleri” de konumlarına göre oteller arasında nitelendirilebilir. Karayolu kavşak otelleri, genellikle karayollarının kesişme noktalarında inşa edilen ve arabayla seyahat eden yolcuların beslenme, dinlenme ve otomobil bakımı/onarımı ihtiyaçlarını karşılayan otellerdir (Aktaş, 2002). Bunun yanı sıra bazı kaynaklarda konumlarına göre oteller; doğa merkezli, şehir merkezli ve tarihî bölgelerde konumlandırılmış yapılar olmak üzere üç başlık altında da incelenmiştir (Pehlivanoğlu, 2010).

Bu çalışmada oteller dört başlık altında sınıflandırılmıştır. Buna ek olarak faaliyet süresi bakımından oteller, hukuki nitelikleri bakımından oteller, mülkiyet bakımından oteller ve büyüklükleri bakımından oteller olmak üzere pek çok başlık altında da sınıflandırılabilirler (Batman, 2003; Elmas, 2008; Kozak, 2012).

3. ZİNCİR OTELLER

Çalışmanın bu bölümünde zincir otel kavramına ve Türkiye’deki zincir otel örneklerine yer verilmiştir. İzleyen bölümde ise; Türkiye’de faaliyette bulunan zincir otellerden biri olan Divan Grubu otelleri arasından seçilen üç örnek otel üzerinde bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

3.1. Zincir Otel Kavramı

Zincir oteller, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın 5/4/2005 tarihli ve 42424 sayılı yazısı üzerine, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu’nun 37. Maddesinin (A) bendine göre, Bakanlar Kurulu’nca 10/5/2005 tarihinde kararlaştırılan “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik”te “zincir tesisler” olarak isimlendirilmiştir. İlgili Yönetmeliğin 47. maddesinde yer alan tanım EK 3’de sunulmuştur.

2006 yılında Dünya Turizm ve Seyahat Örgütü (WTTC) tarafından yapılan tanıma göre ise zincir oteller; bağlı bulunduğu tüm birimlerde aynı kalitede hizmet ve ürün sunma garantisi veren, aynı isim ile farklı ülke ve şehirlerde işletilen oteller ağı şeklinde tanımlanmıştır (Dunning ve McQueen, 1982:83). Bir başka tanıma göre ise zincir oteller “birden fazla ülkede doğrudan yatırımları olan ve sözleşmeli anlaşmaların diğer başlıca biçimleri ile çalışan işletmelerdir.” (Yarcan, 1998:78).

Zincir tesislerin belgelendirilmesine ilişkin esaslar “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik”in 47. maddesinde yer alan “c” fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtildiği gibidir ve EK 4’de sunulmuştur.

3.2. Zincir Otel İşletmelerinin Özellikleri

Zincir oteller, işletme politikalarında kendilerine özgü bazı standartlara sahiptirler. Genellikle işletmelerin hizmet vermeyi planladığı müşteri segmenti, sunulacak olan yan hizmetlerin çeşidi, otellerin mimari/iç mimarı tasarımları çok önceden planlanmaktadır.

Örneğin bir mimar otelin tasarımı ve konseptinin oluşturulması aşamalarında zincir işletmenin beklenti ve taleplerini, standartlarını birebir uygulamak ve bunları peşinen kabul etmek durumundadır (Karahasanoğlu, 2004:63).

Zincir otellerin niteliklerine bakıldığında; işletme büyüklüğüne, merkez yönetime olan uzaklığına göre farklı özelliklere sahip oldukları görülmektedir. Örneğin zincir otellerinde meydana gelen bir problem, genel olarak otel yöneticileri ve çalışanlar tarafından merkez yönetime karşı negatif tavırlar sergilenmesine neden olmaktadır (Fenton ve diğerleri, 1989: 102). Başka bir çalışmada ise zincir otellerin kendine has özellikleri şu şekilde dile getirilmiştir (Medlik, 1997:189):

- Zincir oteller kendine ait nakit akışlarından ve dış kaynaklarından sermaye yaratma yeteneğine sahiptirler. Bu yetenek, onların büyük ölçekli olmasından ve otellere borç veren finansal kuruluşlara iyi bir teminat oluşturmasından gelmektedir. Bu sayede uygun koşullarda ve vadelerde borçlanma kabiliyetine sahip olmaktadırlar.
- Zincir oteller, sahip oldukları büyüklük sayesinde pazarlama ekonomilerinden faydalanabilirler. Öyle ki zincir oteller ortak bir isme, ortak tesislere ve standartlara sahiptirler. Bu sayede buldukları pazarda sağlam bir imaj yaratabilir ve satış geliştirme faaliyetlerini sahip oldukları otellerle birlikte gerçekleştirebilirler. Bireysel otellere nazaran daha uzmanlaşmış ve diğer otelleri tamamlayıcı nitelikte hizmetlere sahiptirler.
- Zincir oteller, satın alma ekonomilerine sahiptirler. Zira çok yüksek miktarda satın alma gerçekleştirebilir ve tüm otelleri adına geniş bir mal/hizmet yelpazesini daha uygun fiyatlara daha uygun vadelerde tedarikçilerinden temin edebilirler. Buna ek olarak tedarik ettiği mal ve hizmetleri merkezi bir şekilde test edebilir, diğer otellerin kullanımlarından önce çeşitli ürünlerin denenmesini sağlayabilirler.
- Zincir oteller, ölçek ekonomilerine sahiptir. Öyle ki bu otellerin yönetim maliyetleri, iş hacimlerine paralel bir şekilde artmaz. Zincir oteller, grup içerisinde sunulan fırsatlar ve eğitim programları sayesinde nitelikli personeli istihdam edebilir ve kendi otelleri arasında personel değişimi yapabilir. Grup içerisinde yer alan tüm otellerine tek merkezden hizmet sunabilir. Böylece hem zamandan tasarruf etmiş olur hem de ayrı ayrı finans, satın alma, pazarlama vb. personel istihdamına ihtiyaç duymaz.

- Zincir otellerde riski dağıtma ekonomileri vardır. Zira zincir otellerde ürün ve coğrafi çeşitlendirme yoluyla riskin azaltılması mümkündür. Grup oteller içerisinde yer alan belli bir otelin talebinde yaşanan bir düşüş, başka bir otelin iş hacminin artmasına neden olabilir. Bu doğrultuda çeşitlendirme büyük önem taşımaktadır.

Zincir otellerin yukarıda sayılan temel unsurlarına ek olarak sahip oldukları temel avantajlar; istihdamı artırması, bir işin yeniden gereksiz yere tekrar edilmesinden doğan zaman kaybını ortan kaldırması, kaliteyi yükseltmesi, büyüme ve yeni yatırımları için gerekli olan fon kaynağını daha kolay temin edebilmesi olarak söylenebilir (Lattin, 1985: 41-54). Ayrıca zincir otel grubunda yer alan oteller, grubunun merkezi rezervasyon sisteminden de faydalanabilmektedir. Bu sayede müşterilerine daha hızlı ve iyi hizmet sunabilmektedirler (Liyapina, 2002:208).

Zincir otellerin lokasyon seçiminde coğrafi yakınlık, siyasi, ekonomik, kültürel ve dilsel etmenler büyük rol oynamaktadır. Buna ek olarak zincir otel işletmeleri; satışlarını artırmak, coğrafi çeşitlendirme yapmak, işgücü ve diğer kaynakları tedarik etmek, dünya çapında bilinen bir marka olmak amacıyla yabancı pazarlara girmek ve otel ağlarını genişletmek istemektedirler (Met, 2005:113-114). Zincir otellerin daha fazla kar elde etmek ve rekabetçi üstünlük sağlamak amacıyla tercih ettikleri büyüme stratejileri ise; tam sahiplik, birleşme ve satın alma, leasing, ortak girişim, yönetim sözleşmesi, stratejik ortaklık ve franchise olarak sıralanabilir (Met, 2005:119).

Zincir otellerin otel kimlikleri, tasarım konseptleri, marka değerleri gibi özellikleri bütün otellerinde iz bırakmaktadır ve taşınmaktadır. Bu özellikler türlerine göre değişiklik gösteren otellerde farklı yorumlanarak sürekliliği sağlanmaktadır. Tasarım öğeleri, tarzı belli başlı noktalarda standart olarak kabul edilip sürekliliği sağlanmaktadır.

3.3. Zincir Otel Örnekleri

Ülkelerin tüm sektörlerde uluslararası pazarlara açılmasıyla birlikte turizm ve otelcilik sektöründe de zincir otellerin sayısı giderek artmaya başlamıştır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana her geçen gün daha da yaygınlaşan zincir otellere yönelik ilk denizaşırı yatırımı yapanlar Amerika menşeli Hilton, Intercontinental ve Sheraton zincir otelleridir (Zhao, 1998:282). Günümüzde zincir otelleri İngiliz, Tayvan, Fransız, Japon,

İspanyol, Hong Kong vb. pek çok ülkeden yapılan yatırımlarla müşterilerine hizmet vermeye devam etmektedir (Yarcan, 1998:79).

Ekin Grup tarafından 2012 yılında yapılan “Türkiye’de Zincir ve Grup Oteller Araştırması”na göre ise Türkiye’de oda sayısına göre en büyük 25 otel grubu ve zincir otel belirlenmiştir. Bu sıralamaya bakıldığında; ilk sırada 22 tesis ile Hilton Int Grubu, ikinci sırada 16 tesis ile Intercontinental Grubu ve üçüncü sırada 14 tesis ile Dedeman Grubu yer almaktadır. Buna ek olarak söz konusu araştırmadan elde edilen bulgular neticesinde; Türkiye’deki zincir ve grup otellerin sayısının 84’ten 165’e yükseldiği, bu otellerin %82’sinin yerli, %15’inin ise yabancı olduğu, yabancı zincir ve grup otellerinin Türkiye’de 50 markası olduğu belirtilmiştir.

2013 yılında Turizm ve Yatırım Dergisi’nin Konaklamada Zincir ve Gruplar Eki’nde en az üç otel ve 100’ü aşkın oda sayısına sahip olan oteller baz alınarak yapılan bir araştırmadan elde edilen bilgilere göre ise; Türkiye’de zincir otel işletmelerinin giderek arttığı ve bu pazarda yerli grupların hakimiyetinin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca pazarda uluslararası zincirler arasından Hilton oteller zincirinin, yerli grup otellerinden ise Crystal oteller zincirinin ön plana çıktığı görülmüştür. Buna ek olarak; Türkiye’de tesis ve oda sayısına göre ilk on grup arasında yapılan sıralamada Suntopia (17 tesis, 7237 oda), Crystal Grubu (14 tesis, 7147 oda) ve Rixos grupları (19 tesis, 7000 oda) ilk üçte yer alırken, bu sıralamayı Hilton (24 tesis 5823 oda), Intercontinental Grubu (16 tesis, 3404 oda), Kaya Hotels (9 tesis, 3375 oda), ETS Grup (Voyage-Maxx Royal) (8 tesis, 3353 oda), Dedeman Int (15 tesis, 3010 oda), WOW Hotels (5 tesis, 2914 oda) ve Delphin Hotels (5 tesis, 2854 oda) takip etmiştir. Toplam otel ve oda sayısına bakıldığında ise 2012 yılında Türkiye’de ilk on grubun toplam 127 oteli ve 43.262 odası bulunurken, genele bakıldığında grup otellerinin toplam 783 tesisi ve 175.484 odası bulunmaktadır (Turizm ve Yatırım Dergisi, 2013:6-8).

MKG World tarafından 2014 yılında açıklanan “Küresel Otel Derecelendirmesi 2014” raporuna göre dünya çapında marka bazında yapılan sıralamada en çok otele ve odaya sahip grup oteli 4.697 otel ile Intercontinental Grup (IHG) olmuştur. Bunu sırasıyla 4.115 otel ile Hilton Hotel ve 3.783 otel ile Marriott Hotel takip etmektedir (MKG World Database, 21.08.2017).

Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği tarafından yapılan “Grup Oteller Gelişme Endeksi 2014” araştırmasından elde edilen bulgular incelendiğinde ise; Türkiye’deki zincir otel işletmeleri ilk on sıralamasında ilk sırada Rixos Otelleri, ikinci sırada Anemon Hotels, üçüncü sırada ise Dedeman Hotels ve Resorts International yer almaktadır. Listenin dördüncü sırasında ise araştırmanın örneklemini oluşturan Divan Hotels bulunmaktadır (GHG Index 2014, 21.08.2017). Türkiye’de faaliyet gösteren başlıca zincir oteller ile ilgili güncel bilgiler ve açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Rixos Hotels: 2000 yılında otelcilik sektöründe hizmet vermeye başlayan RixosHotels, Türkiye’de ilk olarak Antalya’da kurulmuştur. Rixos Grubu, adını M. Ö. 1000 yılında Perge kentinin yedi kahraman kurucusundan biri olan Rixos’tan almıştır. Dünyada Rixos Hotels’in bulunduğu ülkelere bakıldığında; Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Hırvatistan, İsviçre, Rusya, Gürcistan, Kazakistan, Azerbaycan ve Türkiye olmak üzere dokuz ayrı lokasyona yayıldığı görülmektedir. Rixos Hotels’in Türkiye’deki otelleri ise; Rixos Premium Belek (Şekil 14), Rixos Premium Göcek, Rixos Premium Bodrum, Rixos Premium Tekirova, The Land of Legends, Rixos Sungate, Rixos Beldibi, Rixos Downtown Antalya, Rixos Pera İstanbul, Rixos Konya, Club Prive by Rixos Belek ve Club Prive by Rixos Göcek olmak üzere toplam 12 adettir (<http://tr.rixos.com/>, 22.08.2017).

Şekil 14. Rixos Premium Belek

Kaynak: <http://premiumbelek-tr.rixos.com/> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Anemon Hotels: %100 yerli sermayeli bir otel zinciri olan Anemon Hotels'in merkezi Manisa'dır. Türkiye'de en yaygın otel işletmeleri olarak bilinen Anemon Hotels'in toplamda 19 oteli bulunmaktadır. Anemon Hotels'in Türkiye'de bulunan otelleri sırasıyla; Anemon Adana, Anemon Ankara, Anemon Antakya, Anemon Aydın, Anemon Çiğli, Anemon Denizli, Anemon Ege, Anemon Eskişehir, Anemon Fuar, Anemon Galata, Anemon İskenderun, Anemon İzmir, Anemon Kapadokya, Anemon Konya, Anemon Kula, Anemon Malatya, Anemon Manisa (Şekil 15), Anemon Ordu ve Anemon Samsun'dur (<http://www.anemonhotels.com>, 22.08.2017).

Şekil 15. Anemon Manisa

Kaynak: <http://www.anemonhotels.com/otel-manisa/anemon-manisa.aspx> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Intercontinental Hotels Group: Dünya çapında yüze yakın ülkede yaklaşık 5000 tesisi bulunan Intercontinental Hotels Group (IHG), bünyesinde toplam 12 markaya sahiptir. Bu markalar; Çinli müşterilere özel tasarlanan Hualuxe Otel ve tatil köyleri, iş amaçlı konaklayanlar için inşa edilen Crowne Plaza Hotels ve Resorts, ekonomik ve rahat bir otelde konaklamak isteyenler için tasarlanan Kimpton Hotels ve Restaurants, farklı kültürler tanımak, görmek isteyen meraklı müşteriler için inşa edilen Hotel Indigo, sağlık turizmine yönelik tasarlanan Even Otelleri, ekonomik ve zevkli tasarımlarıyla ön plana çıkan Holiday Inn Otelleri, basit ve akıllı seyahat konseptiyle inşa edilen Holiday Inn Express Otelleri, ailelere özel tasarlanan Holiday Inn Resort, yaşam boyu tatil keyfi

konsepti sunan Holiday Inn Club Vacations, uzun süreli seyahatler için uygun olan Stay bridge Suites ve Candlewood Suites ve müşterilerine konakladıkça puan kazanma imkânı tanıyan ödül sistemi IHG Rewards Club'tır.

Türkiye'deki IHG otelleri ise; Crown Plaza: İstanbul – Florya, Holiday Inn: İstanbul Airport (Şekil 16), Holiday Inn: İstanbul – Tuzla Bay, Crown Plaza: İstanbul – Asia'dır. (www.ihg.com, 22.08.2017).

Şekil 16. Holiday Inn Istanbul Airport

Kaynak: <https://www.ihg.com/holidayinn/hotels/gb/en/reservation> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Hilton Hotels: 1925 yılında Conrad N. Hilton tarafından açılan ilk Hilton oteli, Dallas Hilton'dur. 1943 yılında New York City'deki Roosevelt ve Plaza otellerini satın alarak ABD'de kıyıdan kıyıya uzanan ilk otel grubu haline gelmiştir. 1946 yılında The Hilton Hotels Corporation kurulmuş, 1949 yılında Porto Riko'da Caribe Hilton'un açılmasıyla birlikte ise Hilton International doğmuştur. Şu anda bünyesinde 14 marka ile müşterilerine birbirinden farklı deneyimler yaşatmaktadır. Bu markalar ve oteller; lüks ve yaşam tarzı konseptinde yer alan; Waldorf Astoria Hotels ve Resorts, Conrad Hotels ve Resorts ve Canopy by Hilton, tam hizmet konseptinde yer alan Hilton Hotels ve Resorts, Curio a collection by Hilton, Doubletree by Hilton ve Tapestry Collection by Hilton, süit konseptinde yer alan Home Suites by Hilton, Homewood Suites by Hilton ve Embassy Suites by Hilton, kişiye odaklı hizmet sunan Hilton Garden Inn, Hampton by Hilton ve

truby Hilton ile devremülk konseptinde olan Hilton Grand Vacations'tır (<http://tr.hiltonworldwide.com>, 22.08.2017).

Hilton'un Türkiye'deki otelleri ise; Adana, Ankara, Aydın (Şekil 17), Bolu, Bursa, Diyarbakır, Elâzığ, Erzincan, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karabük, Kayseri, Kocaeli, Konya, Küthaya, Malatya, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ, Trabzon ve Van illerindedir (www.hilton.com.tr, 22.08.2017).

Şekil 17. Double Tree by Hilton-Kuşadası/Aydın

Kaynak:<http://www.hilton.com.tr/oteller/turkiye/aydin/doubletree-by-hilton-kusadası/>(Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Marriott International: Dünyanın en lüks otel zincirleri arasında yer alan Marriott International Inc., 122'den fazla ülkede ve bölgede 6000'den fazla tesisi ile müşterilerine hizmet vermektedir. Marriott oteller zinciri J. Williard ve A. Marriott tarafından 1927 yılında kurulmuş olup şirketin genel merkezi Bethesda, Maryland'dedir.

Marriott International Inc.'in İstanbul'daki otelleri; İstanbul Marriott Hotel Şişli, The Ritz-Carlton, Istanbul at the Bosphorus, Renaissance Polat Istanbul Hotel, Renaissance Istanbul Polat Bosphorus Hotel, AC Hotel Istanbul Maçka, Istanbul Marriott Hotel Asia, Courtyard by Marriott Istanbul International Airport, İzmir'deki oteli Renaissance İzmir Hotel, Ankara'daki oteli ise JW Marriott Hotel Ankara (Şekil 18) ve Antalya'daki oteli

Renaissance Antalya Beach Resort ve Spa'dır (www.marriott.com.tr, Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Sheraton Hotels: Sheraton Hotels'in hikâyesi 1937 yılında E. Henderson ve R. Moore tarafından otel zinciri yaratma fikriyle ortaya çıkan ve Springfield, Massachusetts'teki StonehavenHotel'in satın alınmasıyla birlikte başlamıştır. Starwood Hotels bünyesinde yer alan markalardan biri olan Sheraton Hotels dışında Westin, St. Regis, Whotel Four Points, Aloft, Le Meridien, Luxury Collection, Element, StarwoodOtherBranded, Tribute markaları da bulunmaktadır. StarwoodHotels zinciri, toplam 1300 otel ve tatil köyü ile bugün yüzden fazla ülkede dünyanın her yerinden müşterilerine hizmet vermeye devam etmektedir.

Türkiye'de 7 adet Sheraton Hoteli bulunmaktadır. Bunlar; Sheraton Grand Adana, Sheraton Ankara Hotel ve Convention Center, Sheraton Bursa Hotel (Şekil 19), Sheraton Grand İstanbul Ataşehir, Sheraton İstanbul Ataköy Hotel, Sheraton Çeşme Hotel, Resort ve Spa ve Sheraton Grand Samsun Otel'dir (www.starwoodhotels.com, Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Şekil 18. J.W. Marriott Hotel Ankara

Kaynak: <http://www.marriott.com/hotels/hotel-photos/esbjw-jw-marriott-hotel-ankara/> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Şekil 19. Sheraton Bursa Hotel

Kaynak: <https://www.etstur.com/Sheraton-Bursa-Hotel> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Swiss Hotels ve Resorts: 1980 yılında birkaç otelin birleşmesiyle inşa edilen zincir otel, zaman içerisinde 5 farklı kıtada 40 ülkede lüks otellerden oluşan uluslararası bir modern otel zincirine dönüşmüştür. Avrupa kıtasında Bulgaristan Sofya’da (2018’de); Estonya’nın Tallinn kentinde; Almanya’da Berlin, Bremen ve Düsseldorf/Neuss’ta; Hollanda’nın Amsterdam kentinde; Rusya’nın Moskova ve Sochi kentlerinde; İsviçre’nin Basel ve Zürih kentlerinde otelleri bulunmaktadır. Asya Pasifik bölgesinde Avustralya’nın Sidney kentinde; Çin’in Pekin, Foshan, Kunshan ve Şanghay kentlerinde; Hindistan’ın Kolkata kentinde; Endonezya’nın Bali kentinde (2018’de); Japonya’nın Osaka şehrinde; Singapur’da; Tayland’ın Bangkok ve Phuket şehirlerinde otelleri bulunmaktadır. Ortadoğu ve Afrika bölgelerinde ise Mısır’ın Şarm El Şeyh kentinde; Suudi Arabistan’ın Cidde ve Mekke şehirlerinde; Kuzey Amerika’da ise ABD’nin Chicago eyaletinde, Güney Amerika’da ise Ekvator’un Quito şehrinde ve Peru’nun Lima kentinde otelleri bulunmaktadır.

Swissotel’in Türkiye’de ise Ankara (Swissotel Ankara), Bodrum (Swissotel Resort Bodrum Beach) (Şekil 20), İstanbul (Swissotel the Bosphorus İstanbul) ve İzmir (Swissotel Büyük Efes İzmir) şehirlerinde otelleri bulunmaktadır (www.swissotel.com.tr, Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Şekil 20. Swissotel Resort Bodrum Beach

Kaynak: <https://www.etstur.com/Swissotel-Resort-Bodrum-Beach>(Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Mövenpick Hotels: 1948 yılında İsviçre'nin Zürih kentinde U.Prager tarafından bir restoran olarak açılan Mövenpick markası, 1966 yılında ise otelcilik sektörüne adım atmıştır. Mövenpick Hotels'in Bahreyn'de, Çin'de, Mısır'da, Almanya'da, Gana'da, Hindistan'da, Endonezya'da, Jordon'da, Kuveyt'te, Lübnan'da, Morocco'da, Hollanda'da, Pakistan'da, Filipinler'de, Katar'da, Suudi Arabistan'da, Sri Lanka'da, İsviçre'de, Tayland'da, Tunus'ta, Birleşik Arap Emirlikleri'nde ve Vietnam'da otelleri bulunmaktadır. Türkiye'de ise Ankara'da (The Mövenpick Hotel Ankara), İstanbul'da (Mövenpick Hotel İstanbul ve Mövenpick Hotel İstanbul Golden Horn – Şekil 21) ve İzmir'de (Mövenpick Hotel İzmir) olmak üzere toplam 4 adet oteli bulunmaktadır (www.movenpick.com, Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Şekil 21. Mövenpick Hotel İstanbul Golden Horn

Kaynak: <https://www.movenpick.com/tr/europe/turkey/istanbul/istanbul-golden-horn/genel-bilgi/> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

4. DİVAN GRUBU OTELLERİ

4.1. Divan Grubu Otellerinin Genel Özellikleri ve İncelenecek Otel Örneklerinin Seçimi

Şekil 22. Divan İstanbul

Kaynak: <http://www.divan.com.tr/divan-istanbul/tr> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

1956 yılından günümüze kadar uluslararası bir marka haline gelen Türk markası Divan, hem Türkiye’de hem de yurtdışında açtığı pek çok tesis ile müşterilerine birbirinden farklı ve özel deneyimler sunmaktadır. Divan Grubu otelleri, Türkiye’de ISO-9001 kalite belgesine sahip olan ilk oteller zinciridir (<http://www.divan.com.tr/hakkimizda>, 22.08.2017).

Divan otelleri, Koç Grubu’na bağlı olarak sektörde hizmet veren bir otel zinciridir. (Şekil 22). Bünyesinde bulunan oteller ile sadece işletme anlaşması imzalayarak çalışan Divan Grubu, otellerinin marka bilinirliğini yükseltmek ve dünya çapında tanınmak amacıyla, uluslararası satış pazarlama kanalı olan ve 700 oteli temsil eden Preferred Hotels

Grubu'nun da bir üyesidir. 2013 yılında Turizm ve Yatırım Dergisi'ne verdiği röportajda zincir otel olma düşüncesinin grup için oldukça yeni bir karar olduğunu belirten Dr. Faik Öztunç, otellerin kalitesinin dünyanın her noktasında aynı seviyede (standart hizmet) sunulabilmesi için zincir otel haline dönüştürülmesi gerektiği hususuna dikkat çekmektedir (Turizm ve Yatırım Dergisi, 2013:32).

Divan Grubu otellerinin vizyonu, misyonu ve stratejisi aşağıdaki gibi ifade edilmiştir (<http://www.divan.com.tr/hakkimizda> , 22.08.2017):

Vizyon: “Ulusal liderlik pozisyonumuzu güçlendirmeye devam etmek ve misafirperverlik, gurme ürünler ve yemek sektöründe sadece Türkiye’de değil, aynı zamanda dünyada en saygın markalar arasında yer alarak büyümek. Divan ve Divan Express Otel konseptleri ile iş dünyasına yönelik şehir otelciliği alanında büyüyerek uluslararası bir otel zinciri olmak. Otel işletmeciliğinin yanı sıra, Divan Rezidans konsepti ile Divan kalite ve standartları doğrultusunda, karlı bir yatırımı ve üstün hizmet anlayışını konut sahiplerine sunarak rezidans işletmeciliğinde öncü olmak”.

Misyon: “Divan konukseverliği ve konforu ile bulunduğu şehir ve ülkelerdeki işletme standartlarını yükseltmek, Divan bilgi birikimi ve tecrübesini ulusal sınırların dışına taşıyarak, otel ve rezidans işletmeciliği alanında faaliyet göstermek”

Strateji: “Türkiye’deki büyük kentler, Anadolu kentleri ve Orta ve Doğu Avrupa, Kafkaslar ve Orta Asya Cumhuriyetleri, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde işletmecilik kimliği ile yer almak”.

Divan Grubu otelleri bünyesinde dört farklı konseptte ait dört marka bulunmaktadır. Bunlar; üst segmente hitap eden Divan, iş amaçlı konaklamalara yönelik hizmet sunan Divan Express, butik otel konseptinde olan Divan Süites ve otel konforunda ev rahatlığını yaşatmayı amaçlayan rezidans konseptindeki Divan Residence’tır (Turizm ve Yatırım Dergisi, 2013: 32).

Divan Grubu'nun uluslararası alanda otellerine bakıldığında; Azerbaycan, Gürcistan, Cezayir ve Irak olmak üzere dört farklı lokasyonda toplam altı oteli olduğu görülmektedir. Bunlardan iki tanesi yakın zaman içerisinde hizmete açılacak olup, dört tanesi aktif olarak

müşterilerine hizmet vermektedir. Divan Grubu'nun dünya çapındaki otelleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (<http://www.divan.com.tr/oteller>, 22.08.2017):

Azerbaycan: Divan Express Bakü

Gürcistan: Divan Süites Batumi

Cezayir: Divan Cezayir (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)
Divan Express Cezayir (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)

Irak: Divan Erbil
Divan Bağdat

Divan Grubu'nun Türkiye'de 19 oteli bulunmaktadır. Bunlardan; bir tanesi (Divan Antalya) geçici olarak hizmet verememekte olup, dört tanesi ise inşaatı devam eden ve yakın bir zaman içerisinde faaliyete geçecek olan otellerdir. Geriye kalan on dört Divan Grubu oteli ise aktif olarak müşterilerine hizmet vermektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren Divan Grubu otelleri aşağıdaki gibi sıralanmaktadır (<http://www.divan.com.tr/oteller>, 22.08.2017):

İstanbul: Divan İstanbul (Şekil 23)
Divan İstanbul Asia
Divan İstanbul City
Divan Süites İstanbul G-Plus

Adana: Divan Adana

Ankara: Divan Ankara
Divan Çukurhan

Antalya: Divan Antalya (Geçici süreyle hizmet verememektedir.)

Bodrum: Divan Bodrum

Bursa:	Divan Bursa
Tekirdağ:	Divan Çorlu
Şırnak:	Divan Cizre (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)
Denizli:	Divan Express Denizli (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)
Diyarbakır:	Divan Diyarbakır (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)
Eskişehir:	Divan Express Eskişehir
Gaziantep:	Divan Süites Gaziantep Divan Gaziantep
Kayseri:	Divan Express Kayseri (Yakın tarihte hizmete açılacaktır.)
Mersin:	Divan Mersin

Yukarıda belirtilmiş olduğu gibi ondokuz adet Divan Grubu otelinin her biri konumlanmaları, nitelikleri, kullanım amaçları ve yapısal oluşumlarına göre farklılık sunmaktadır. Bu nedenle Divan Grubu otelleri arasından konumlanmaları, kullanım amaçları ve yapısal oluşumları açısından üç farklı otel olan Divan Çukurhan Oteli, Divan İstanbul Oteli ve Divan Bodrum Oteli'nin ayrıntılı analiz çalışmasına konu olmak üzere seçilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu örneklerin analizi ve bu otellerin iç mekan özelliklerinin karşılaştırılması sonucunda Divan Grubu otellerine özgü karakteristiklerin belirlenebileceği kabul edilmiştir.

4.2. Divan ukurhan Otelinin Mimari Analizi

Konumu itibarıyla Şehiriçi Butik Oteli olan Divan ukurhan yapısal oluşumuna göre Restore Edilmiş yapılar kategorisinde yer almaktadır.

4.2.1. Konumu

ukurhan Ankara Kalesinin ana giriş kapısının karşısında at pazarı meydanının güneyinde hanlar bölgesinde engel Han'a batı yönünden komşu olarak konumlanmıştır. ukurhan'ın girişi gözcü sokağa açılmakta olup yapının batısında bugün Anadolu Medeniyetleri Müzesi olarak faaliyet gösteren Mahmut Paşa Bedesteni yer almaktadır (Şekil 23).

Şekil 23. Divan ukurhan

Kaynak <https://www.divan.com.tr/otel/divan-cukurhan-otel> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

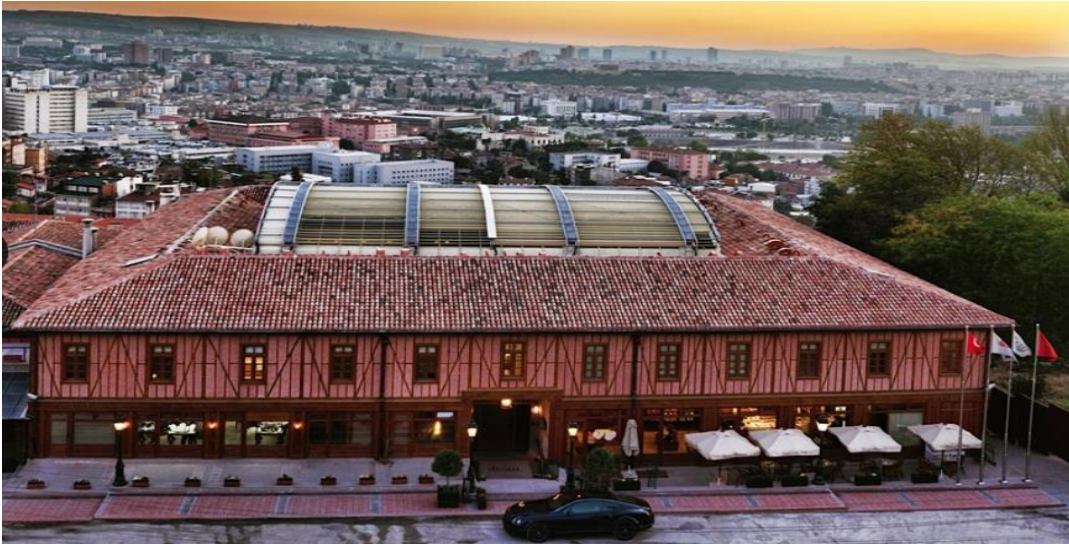
4.2.2. Tarihçesi

ukurhan orijinalinde, 1522'de Anadolu kervansarayları mimarisinde inşa edilmiş olup, girişi ve dış cephesi taş ve ateş tuğlası, binanın geri kalan kısmı yarı ahşap, yarı kâgirdir. 1950 yılında çıkan yangın neticesinde ise tarihi yapı büyük zarar görmüştür

(wownturkey.com, 20.02.2018). Osmanlı döneminde konaklama ve ticari fonksiyonları ile tipik bir şehir hanı olarak faaliyet gösteren yapı, uzun yıllar ticari önemini korumuş, tiftik, yün, hububat, kuruyemiş, sebze, vb. ürünlerin satıldığı birçok dükkâna ve iş yerine ev sahipliği yapmıştır (<http://www.divan.com.tr/oteller>, 30.08.2017).

Divan Çukurhan, Ankara Kalesi'nin ana giriş kapısının tam karşısında, eski At Pazarı olarak adlandırılan konumda, bugünkü Çengelhan Rahmi M. Koç Müzesi'nin batısına bitişik olarak yer alan Çukurhan'ın Şeyhülislam Ankaravî Mehmed Emin Efendi Vakfı'ndan olduğu bilinmektedir.

Dünya Anıtlar Fonu tarafından hazırlanan listede kurtarılmayı bekleyen 100 anıt yapısı içerisinde bulunan Çukurhan, 2006 yılı Ekim ayında Rahmi M. Koç Müzecilik ve Kültür Vakfı bünyesinde faaliyet gösteren Çengelhan A.Ş. tarafından T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, Ankara Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden “restore et-işlet-devret” modeline göre kiralanmıştır (Şekil 24). Ekim 2007'de başlayıp Mayıs 2010'a kadar, yaklaşık 2,5 yıl süren restorasyon çalışmalarında han aslına sadık kalınarak restore edilmiş, avlunun üzeri cam ile kapatılarak koruma altına alınmıştır (<http://www.divan.com.tr/oteller>, 30.08.2017).

Şekil 24. Divan Çukurhan

Kaynak: (<https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: .08.2017)).

4.2.3. Genel mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği

Çukurhan ortasında avlu bulunan iki katlı bir yapıdır. Yapının özgün durumunda alt ve üst katlarındaki hücreler (odalar) orta avlunun etrafında iki katlı olarak birer revak sırasının gerisinde düzenlenmiştir. Hana kuzeydeki at meydanından girilmektedir. Yapının meydana bakan dış cephesinde dükkân üniteleri bulunmaktadır. 1950 yangınından sonra yenilenecek tarihi değerini kaybetmiş olan bu han yapısının girişi katı yığma taş duvarlı iken üst katlar ahşap çatki sisteminde tuğla dolgu olarak inşa edilmiştir. Çatı örtüsü oluklu kiremittir. Günümüzde restorasyon sonrası yapının ana giriş cephesi ve avlu cepheleri sıvanmadan bırakılmıştır.

Yapının taşıyıcı sistemi ve malzeme kullanımı yapının taşıyıcı sistemi incelendiğinde, avlunun üst kısmı özellikle yağış vb. durumlardan tuğla dolgulu duvar yüzeyini koruma ve avlunu yaz kış kullanımının sağlanması için metal konstrüksiyonlu cam bir üst örtü ile kapatılmıştır. Yeni eklenti ve müdahaleler, alanın cam ile kapatılması hem koruma hem de mekânın bütün mevsimlerde zarar görmemesi için de avantaj sağlamaktadır. Metal konstrüksiyonlu cam örtü kapatmanın yapıya sonradan eklendiği çok bellidir. Cam yüzeyler ve taşıyıcı metal konstrüksiyon yapının özgün malzemesinden üslup ve renk olarak tamamen farklıdır (Şekil 25).

Şekil 25. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Divan ukurhan Otel olarak yapılan restorasyon çalışmalarında Çukurhan'ın alt tarafında bulunan han yapısı da otele bir bağlantı ile birleştirilmiştir. Safranhan Brasseria olarak adlandırılan bu restoran, terasa sahiptir. Safranhan st katı ve terası, genel yemek alanı ve restoran olarak tasarlanmıştır.

Divan ukurhan, restore edildikten sonra 18 odalı bir butik olarak kullanıma açılmıştır. İçerisinde geniş bir lobi giriş alanı, Safranhan Brasseria, Avlu bar-restoran, toplantı konferans salonu, kütüphane, spor salonu, Divan pastanesi ve süit dâhil toplam 18 odadan oluşmaktadır. Divan ukurhan ile ilgili olarak otel bilgisi Tablo 3'de bulunmaktadır.

Tablo 3. Divan ukurhan Otel Bilgisi

Bulunduğu lokasyon	Ulus, Ankara
Otel tipi	Konsept – Butik
Açıldığı yıl	Mayıs, 2010
Oda sayısı	18
Salon sayısı	1
Otel imkânları	Safranhan Brasseria, Avlu bar-restoran, toplantı konferans salonu, kütüphane, spor salonu, Divan pastanesi
Adres	Tarihi Ankara Kalesi Necatibey Mahallesi Depo Sokak No: 3 Ulus – Ankara

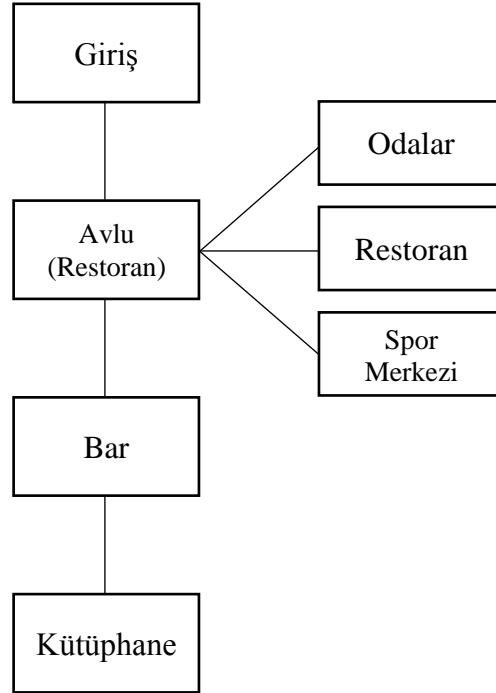
Kaynak: Dilek SOYER

Divan ukurhan için ortak alan kullanım mekânları ile ilgi işlevsel organizasyon Tablo 4'de bulunmaktadır. İşlevsel organizasyon ile bağlantılı olarak işlev şeması şekil 26'de incelenmektedir.

Tablo 4. Divan Çukurhan İşlevsel Organizasyon

İŞLEVLER	MEKÂN ALANLARI	KATLAR
Lobi	Ortak	Giriş
Restoran	Ortak	Giriş ve -1.Kat (Safranhan)
Konaklama	Özel	Giriş ve 1. Kat
Kütüphane	Ortak	Giriş
Bar	Ortak	Giriş
Konferans toplantı salonu	Ortak	1.Kat

Kaynak: Dilek SOYER

Şekil 26. Divan Çukurhan İşlev Şeması

Kaynak: Dilek SOYER

İşlev şeması incelendiğinde; genel dağılım merkezi avlu olarak belirlenmiştir. Giriş, avlu alanı dönüşümlü olarak özel organizasyonlar için tasarlanabilmektedir.

Lobi alanı ve avlu bar girişte merdivenlerden sonra avluyu paylaşmaktadır (Şekil 27). Lobi alanı sol tarafı oluştururken avlu bar sağ tarafta kütüphane ve iç asansör-merdiven tarafındadır. Avlu bar kısmı havuz ile çevrilidir ve bar kısmının rahat ve sakin oturma alanını oluşturmaktadır.

Şekil 27. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

4.2.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları

Sosyal Alanlar: Her otel yapısında olduğu gibi Çukurhan'da da ortak kullanım alanları söz konusudur. Başlıca ortak alanların nitelikleri aşağıda belirtilmiştir.

a. Avlu: Otelin bar ve avlu bölümünde su unsuru bir havuz düzenlemesi olarak yapıya eklenmiştir. Burada su unsurunun konukların kendilerini daha rahat ve huzurlu hissetmelerini sağlamak üzere düzenlenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bar bölümünde özgün duvar dokusunu oluşturan ahşap çatki ve tuğla dolgu görünümün nostaljik atmosfer olarak değerlendirilmiş olduğu düşünülebilir. Ayrıca mekânın tefrişi ve dekorasyonu için seçilen objeler ve tasarım kurgusu, tarihi mekânın dokusuna uygun olma kriterine göre belirlenmiş olduğu görülmektedir. Bununla birlikte gerek mobilyalar ve gerekse aksesuarlar yapının

özgün durumunda var olmayan batı tarzı ve yapının inşa edildiği tarihe göre çok daha sonraki yıllara ait ürünlerdir. Özellikle antika aksesuarlar ortamın nostaljik atmosferine katkı sağlamak üzere özenle seçilmiştir. Mekânın aydınlatmasında tavandan hiçbir şekilde genel aydınlatma tasarlanmamış olup, mobilyalara hedef odaklı direk spotlar ve ledlerle aydınlatıldığı saptanmıştır. Genel mekân aydınlatması olarak lambaderler yarı hedef odaklı kullanılmıştır. Mekân içinde hedef odaklı kullanılan aydınlatma elemanları genele yaygınlaştırılarak tüm mekânın aydınlatılması sağlanmaktadır (Şekil 28, Şekil 29, Şekil 30).

Şekil 28. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 29. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 30. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

b. Kütüphane-okuma alanı: Bu bölüm için kurgulanan konsept, avlu bar konseptiyle aynı özelliklere sahiptir. Seçilen bütün hareketli ve sabit mobilyalar özenle seçilmiş antika veya antika görünümlü mobilyalardır. Hatta bazı tekli oturumların eşleri

olmadığı için en uygun mobilyalar ile eşleştirilmiştir (Şekil 31). Seçilen ürünler klasik tarzda olup tarihsel geçmişe sahip yapıya, atıfta bulunan parçalar olarak seçilmiştir. Ancak yapının avlusunda da görüldüğü gibi özgününde hiç var olmayan batı tarzı ve yapının tarihsel geçmişi ile herhangi bir bağlantısı bulunmayan mobilya ve aksesuarlar burada da dikkati çekmektedir.

Şekil 31. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Mekân okuma için sakin ve rahat bir ortam sağlamaktadır. Diğer mekânlara kıyaslandığında aydınlatma, tavandan spotlarla desteklenmiştir. Böylelikle genel mekân aydınlatılması mekânın işlevine uygun olarak artırılmış ve kullanılmıştır. Aydınlatma elemanları için spotların dışında ağırlıklı olarak hedef odaklı lambaderler kullanılmıştır. Raflarda lokal led aydınlatma elemanları kullanılmıştır (Şekil 32).

Şekil 32. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Duvar aksesuarları özenle seçilmiş ve kurgulanmıştır. Bu mekânda 19. yüzyılda Batı Avrupa ve sömürgelerde sıklıkla karşılaşılan av konseptinin vurgulandığı görülmektedir. Bütün av hayvanları doldurma ve orijinaldir. Konsept olarak seçilmiş avcı barınağı atmosferinin vurgulanması için eski ateşli silahların sergilendiği düzenlemeler de kullanılmıştır. Isıtma sisteminde yapının bünyesinde hiç varolmamış demirdöküm eski petekler tercih edilmiştir. Buna karşın özgün duvar dokusunun ve pencere kasasının detayları binanın tarihi dokusu bozulmadan kullanılmıştır. Tavanda ahşap rabıta detayları korunmuştur (Şekil 33).

Şekil 33. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

c. Toplantı Salonu: Toplantı organizasyonları için 40 m²'lik Kale Toplantı salonu kullanılmaktadır. Tarihi mekânın dokusuna çok fazla müdahale edilmeden oluşturulmuş çok amaçlı bir salondur. Genel ortak alanlarda olduğu gibi bu mekânın tasarımında da aynı nostaljik ortam özellikleri oluşturulmaya çalışılmıştır. Döşemeli mobilyalarda ağırlıklı ahşap iskeletli deri malzemeli kaplamalı ürünler kullanılmıştır. Kaplamalı mobilyalarda ahşap kaplamalı, masif mobilyalar tercih edilmiştir. Toplantı salonunun tavanında ve duvar yüzeyleri özgün karakteristiklerinde herhangi bir yeni malzeme ile kaplanmadan olduğu gibi korunmuştur. Ancak havalandırma sistemi tavan döşemesi altına gizlenmiştir. Mekânın orijinal duvarları ve pencereleri korunmuştur. Orijinal yapısal doku özellikleri korunmaya çalışılmıştır. Burada da yapıya ait olmayan bununla beraber konsept açısından oluşturulmak istenen tarihsel kimlik açısından gerekli görüldüğü anlaşılan bir tür demirdöküm üretim olan eski tip petek sistemi kullanılmıştır (Şekil 34).

Şekil 34. Divan Çukurhan

Kaynak: (<https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> Erişim Tarihi: 15.02.2018).

d. Safranhan Brasseria Bölümü: Bu eklenti bölümünde alt kat, özel organizasyonlar için tasarlanmıştır. Konum olarak Ankara manzarasına sahiptir ve Han'ın tarihi dokusu tamamen değiştirilmiştir (Şekil 35). Tavan ve aydınlatma detayları özel olarak tasarlanmıştır. Tavandaki aydınlatma havuzu ve ahşap detaylar geometrik şekiller ile özel olarak tasarlanmıştır. Oturma, yemek alanını tanımlamak için lokal aydınlatma amacı doğrultusunda ahşap aydınlatma havuzu tasarlanmıştır. Mekânın mevcut halinin özgün tarihi dokusu ile ilgisi kalmamış olup duvar ve tavan yüzeylerinden tarihi bir yapı içinde bulunduğu algılanması söz konusu değildir. Teras kısmına geçildiğinde 19. yüzyıl park ve bahçe tarzı aydınlatma direkleri ortamın genel olarak aydınlatılması amaçlıdır (Şekil 36).

Şekil 35. Divan Çukurhan

Kaynak: (<https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> Erişim Tarihi:15 .02.2018).

Şekil 36. Divan Çukurhan

Kaynak: (<https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

4.2.5. Yatak odaları

Altı adedi alt katta, onüç adedi üst katta olmak üzere toplam 19 oda bulunmaktadır. Üst kattaki iki oda avluya, dört oda kaleye ve diğer odalar şehir merkezine bakmaktadır.

Beş tip oda bulunmaktadır. Odalar metrekare, kullanım alanlarına göre değişmektedir. Üç adet süit oda isimlerine göre özel olarak tasarlanmıştır. Divan Çukurhan'nın yatak odaları ile ilgili bilgi Tablo 5'te bulunmaktadır.

Tablo 5. Divan Çukurhan Otelinin Yatak Odaları Bilgileri

Oda Tipi	Boyut ve Form	Mekân Yüze Malzemeleri			Mekân Yüze Renkleri		
		Tavan	Duvar	Zemin	Tavan	Duvar	Zemin
Deluxe	20-27 m ² Kare/dikdörtgen	Ahşap	Taş duvar sıvasız derzli – Su bazlı plastik boya	Ahşap rabıta	Beyaz	Beyaz	Ceviz
Grand	30-42 m ² Kare/dikdörtgen						
Colonial Süit	50 m ² Kare						
Royal Süit	53 m ² Dikdörtgen						
Mandarin Süit	85 m ² Dikdörtgen						

Kaynak: Dilek SOYER

Odalarda özgün tarihi iç mekân malzeme ve dokusuna müdahaleden kaçınılmıştır. Ancak buna karşın ıslak hacimler tamamen modern form, malzeme ve detayda inşa edilmiştir. Mekânın tarihi dokusundaki taş, ahşap ve kagir duvarların oluşturduğu nostaljik tarihi atmosfere uygun olarak odaların hareketli ve sabit mobilyaları seçilmiştir. Odalarda da diğer mekânlarda kullanılan antika ve otantik mobilyalar (sandıklar, sehpa, dresuarlar, tablolar vb.) kullanılmıştır. Yatak odası mobilya bileşenleri Tablo 6'da incelenmiştir.

Tablo 6. Divan ukurhan Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri

Mobilya	Stili	Özellikleri
Dolap	Klasik	Ahşap boyalı beyaz
Yatak	Modern	'King size' yatak İki kişilik yatak Tek kişilik yatak
Komidin	Klasik	Ahşap boyalı oda konseptine göre beyaz ya da kahverengi renklerinde
Çalışma masası	Klasik	Ahşap boyalı klasik tarzda kahverengi
Şifonyer	Klasik	Ahşap boyalı ve doğal kaplama antika
Koltuk	Klasik	Standart ahşap iskeletli sünger döşeme, sıcak pastel renkler de kumaş kaplamalı
Sandalye	Klasik	Ahşap boyalı kahverengi ve kumaş döşemeli sıcak renkler
Televizyon	Modern	
Minibar	Modern	
Bavulluk	Modern	Portatif
Perde	Modern	Stor kalın keten krem renkli
Sanat ürünleri	Klasik	Duvar resmi, antika objeler/ mobilyalar, koleksiyonlar

Kaynak: Dilek SOYER

Deluxe odalar, toplamda onbir adettir ve boyutları 20 ile 27 m² arasında değişmektedir. Oda içerisinde özel olarak seçilmiş antika, otantik ve başka eşi olmayan tek kalmış aksesuarlar ve objeler bulunmaktadır. Oda içerisinde, bir adet 'king size' yatak, mini çalışma masası, televizyon, gardırop ve bir adet ıslak hacim alanı bulunmaktadır (Şekil 37). Dış cepheye denk gelen duvarlar taş ve kagir olarak kullanılmıştır ve geri kalan duvarlarda boya uygulanmıştır. Yer döşemesi olarak ahşap kullanılmıştır. Tavanda beyaz ahşap rabıta uygulanmıştır. Aydınlatma elemanları olarak yine lokal amaçlı lambader ve abajur kullanılmıştır. Havalandırma sistemi duvarda çözümlenmiştir. Isıtma için eski sistem demirdöküm petek sistemi kullanılmıştır.

Şekil 37. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Islak hacimler deluxe odalarda standarttır ve duş teknesi-duşakabin, lavabo ve klozetten oluşmaktadır (Şekil 38-39).

Şekil 38. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 39. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Grand odalar, toplamda beş adet bulunmaktadır ve boyutları 30-42 m² arasında değişmektedir. Oda içerisinde özel olarak seçilmiş antika, otantik ve başka eşi olmayan aksesuarlar ve objeler bulunmaktadır (Şekil 40).

Şekil 40. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Oda içerisinde, bir adet 'king size' yatak ya da iki adet 'queen size' yatak, mini çalışma masası, televizyon, gardırop, bir adet ikili kanepenin ve bir adet ıslak hacim alanı bulunmaktadır (Şekil 41). Dış cepheye denk gelen duvarlar taş ve kagir olarak kullanılmış ve geri kalan duvarlarda boya uygulanmıştır. Yer döşemesi olarak ahşap kullanılmıştır. Tavanda özgün ahşap rabıta döşeme beyaz renge boyanmıştır. Tavanda aydınlatma elemanı, avize ya da asma tavan uygulaması yapılmamıştır. Tavanda sadece yangın dedektörü ve sprinkler bulunmaktadır (Şekil 42). Aydınlatma elemanları olarak yine lokal amaçlı lambader ve abajur kullanılmıştır. Havalandırma sistemi duvarda çözümlenmiştir. Isıtma için eski sistem demirdöküm petek kullanılmıştır. Islak hacimler deluxe odalarda standarttır ve duş teknesi-duşakabin, lavabo ve klozetten oluşmaktadır.

Şekil 41. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 42. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Süit odalardan toplamda üç adet vardır. Bunlarda birbirinden farklı adlara ve konseptlere sahiptir.

Colonial süit 50 m²'dir ve oda üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler yatak alanı, çalışma alanı ve ıslak hacimdir. Yatak alanı içerisinde iki adet 'queen size' yatak, iki adet kanepeler, gardırop, konsol, dresuar, bavulluk ve televizyon bulunmaktadır (Şekil 43).

Şekil 43. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Çalışma alanında, bir çalışma masası ve dolap bulunmaktadır (Şekil 44). Islak hacim, deluxe ve grand odalardan farklı olarak duş kısmında küvet uygulanmıştır (Şekil 45-46). Tavan, yer döşemesi ve duvar detayları diğer oda tipleri ile aynıdır. Tek fark süitte havalandırma sistemi duvarda değil tavanda bulunmaktadır. Duvardaki tablolar, işlemler ve özel konsollar antikadır. Bütün objeler, mobilyalar özenle seçilmiştir. (Şekil 47).

Şekil 44. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 45. Divan Çukurhan

Şekil 46. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 47. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Mandarin süit 85 m²'dir ve üç hacimden oluşmaktadır. Bu üç hacime ortak alandan girilebilse de bu üç hacim bağımsız olarak çalışabilmektedir. Birinci hacim bir adet 'king size' yatak, gardırop, bir kanepa, dresuar, komidin, televizyon ve ıslak hacimden oluşmaktadır (Şekil 48).

Şekil 48. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Orta alan, dinlenme ve çalışma alanıdır. Bu alanda oturma grubu, çalışma masası, dresuar, konsol, televizyon ve giriş alanı ile ortak kullanım bir tuvalet bulunmaktadır. Her odada olduğu gibi bu odada da objeler ve aksesuarlar tasarıma göre seçilmiş parçalardan oluşmaktadır. Yerde kullanılan parça halı odanın atmosferine sıcaklık katmış ve bütünlük oluşturmuştur. Tavan, duvar, yer döşemesi olarak diğer odalar ile aynı özelliklere sahiptir (Şekil 49-50).

Şekil 49. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 50. Divan Çukurhan

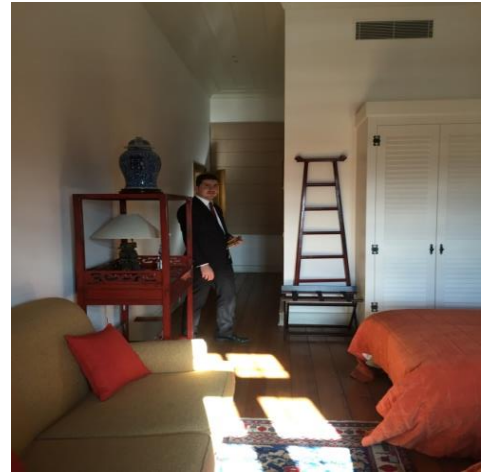
Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Son alan, iki adet ikiz yatak, konsol, dresuar, gardırop, bavulluk, televizyon ve ıslak hacimden oluşmaktadır. Tarz ve konsept olarak diğer iki alanla uyumlu düşünülüp tasarlanmıştır (Şekil 51-52).

Şekil 51. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 52. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Royal süit 53 m²'dir ve yatak odası ile dinlenme alanı olmak üzere iki alandan oluşmaktadı. Şehir merkezi manzaralı ve en aydınlık odadır. Gün ışığını en çok alan odadır. Diğer odalardaki gibi duvar, tavan, döşeme kararları aynıdır. Dinlenme alanında, sedir tarzında "u" düzen bir oturma tasarlanmıştır (Şekil 53-54).

Şekil 53. Divan ukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 54. Divan ukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yatak odası bölümünde ise bir adet 'king size' yatak, gardırop, bavulluk, çalışma masası, konsol, dresuar, televizyon ve ıslak hacim bulunmaktadır. Diğer süitlerde olduğu gibi bunda da ıslak hacimde küvet uygulanmıştır (Şekil 55-56).

Şekil 55. Divan ukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 56. Divan ukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Islak hacimler, bütün oda tiplerinde incelendiğinde bir standarda göre planlanıp uygulandığı görülmektedir. Yatak odası hacimlerinde bulunan ıslak hacim genel özellikleri Tablo 8’de incelenmiştir.

Tablo 7. Divan Çukurhan Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri

Donatılar	Stili	Özellikleri
Klozet	Modern	Seramik
Lavabo teknesi	Modern	Mermer tezgâh + seramik lavabo
Lavabo üstü aydınlatma	Modern	Ayna etrafı
Ayna	Modern	
Kuvet	Modern	Süit odalarda, dikdörtgen kaydırmaz
Duş teknesi	Modern	
Duşa kabin	Modern	Kısmi cam kabin
Yardım butonu		
Tavan		Neme dayanıklı alçıplaka asma tavan ve boya
Duvar		Teos Yeşil bordür mermer + damarlı bej mermer + neme dayanıklı duvar boyası
Yer döşemesi		Teos Yeşil bordür mermer + Damarlı bej mermer

Kaynak: Dilek SOYER

4.3. Divan İstanbul Otelinin Mimari Analizi

4.3.1. Konum

Taksim Meydanı’na yürüme mesafesinde yer almaktadır. Şehrin kültürel, tarihi yapılarına, eğlence mekânlarına, alışveriş alanlarına konum olarak çok yakındır. Şehri toplu taşıma araçlarından metro ile gezebilmek için yürüme mesafesinde metro istasyonu bulunmaktadır. Turistik geziler için rahat ulaşımın sağlanabileceği bir konumda yer almaktadır (Şekil 57).

Şekil 57. Divan İstanbul

Kaynak <https://www.divan.com.tr/otel/divan-istanbul-otel> (Erişim Tarihi: 12.08.2017).

4.3.2.Tarihçe

Divan İstanbul, Divan oteller zincirinin ilk çıkış noktası ve otelidir. Vehbi Koç'un yerli sermaye ve yerli emeğe dayalı bir oluşumun fikrinden doğmuştur. Otelin adı, o dönemin önemli sanatçıların ve edebiyatçıların katılım sağladığı yarışma sonucunda "Divan" olarak seçilmiştir. 1956 yılında açılan Divan İstanbul ile birlikte Divan otelleri bir zincir haline gelmiştir (<https://www.divan.com.tr/tr>, 12.5.2018). Divan İstanbul'un 1968 yılında yeniden düzenlenmesi için mimar Abdurrahman Hancı görev almıştır. 1968 – 1988 yılları arasında mimar Abdurrahman Hancı danışmanlık hizmeti vermiştir (Şekil 58).

Şekil 58. Eski Divan İstanbul

Kaynak: (<http://v3.arkitera.com/h37949-divan-istanbul-oteli-yeniden-insa-edilecek.html>) (Erişim Tarihi:12.05.2018).

2008 Aralık ayında Divan İstanbul yeniden inşa edilmek için yıkılmış ve 14 Eylül 2011 tarihinde yeniden açılmıştır. Yenilenme sürecinde mimari projeleri Tanju Verda Akan, iç mimari ve dış cephe tasarımını Fransız mimar Thierry W. Despont yapmıştır (<http://v3.arkitera.com/h37949-divan-istanbul-oteli-yeniden-insa-edilecek.html> (Erişim Tarihi:12.05.2018).

4.3.3. Genel olarak mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği

Divan İstanbul yenilendikten sonra Türk mimarisi ile uyumlu modern bir yapı olmuştur. Binanın dış cephesinde cumba tarzı pencereler ve iki renk uygulanmış paneller ile dış cephede modern malzeme ve tekniklerle hem modern hem de geleneksel mimari bütünleşmiştir. Giriş alanında üç adet yarı saydam kubbe bulunmaktadır. Bunlar gün ışığından faydalanılmak için tasarlanmıştır (Şekil 59).

Şekil 59. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:12.05.2018)

Toplamda dört tip yatak odası bulunmaktadır. Bunlar, standart, deluxe, junior süit ve teras süit odalardır. Teras süit odalarda kendi içerisinde ikiye ayrılır. Bunlarda mavi ve bej teras süit odalardır. Tek farkları metrekareleridir. Yeme içme alanları olarak, Divan Pub, Divan Lokanta, Maromi, Divan Bar, LobbyLounge ve Divan Pastanedir. Toplamda altı adet toplantı salonu bulunmaktadır. Diğer faaliyet alanları spor merkezi, spa, yarı olimpik

kapalı yüzme havuzu, helikopter pistidir. Divan İstanbul ile ilgili olarak otel bilgisi Tablo 8’de bulunmaktadır.

Tablo 8. Divan İstanbul Otel Bilgisi

Bulunduğu lokasyon	Taksim, İstanbul
Otel tipi	5 yıldızlı
Açıldığı yıl	1956 1968 (Yenilenme sonrası) 2011.Eylül (Yenilenme sonrası)
Oda sayısı	191
Salon sayısı	6
Otel imkânları	Divan Pub, Divan Lokanta, Maromi, Divan Bar, LobbyLounge ve Divan Pastane, Spor Merkezi, Spa, Yarı Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu, Helikopter Pisti
Proje	1968 –Yenilenme – Mimar Abdurrahman HANCI 2011 – Yenilenme – Mimari Proje, Tanju Verda Akan İç mimari ve cephe tasarımı, Thierry W. Despont
Adres	Asker Ocağı Caddesi No:1 Taksim 34367 İstanbul

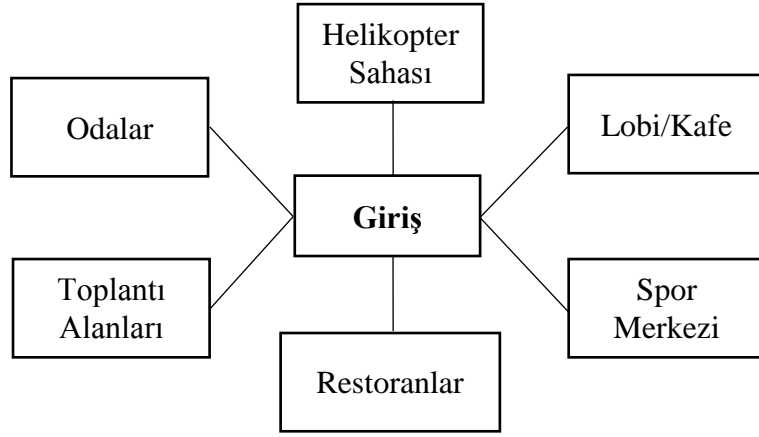
Kaynak: Dilek SOYER

Divan İstanbul için ortak alan kullanım mekânları ile ilgi işlevsel organizasyon Tablo 9’da bulunmaktadır. İşlevsel organizasyon ile bağlantılı olarak işlev şeması ise Şekil 60’da incelenmektedir.

Tablo 9. Divan İstanbul - İşlevsel Organizasyon

İŞLEVLER	MEKÂN ALANLARI	KATLAR
Lobi	Ortak	Giriş
Restoranlar ve Bar	Ortak	Giriş, teras
Konaklama	Özel	Üst katlar
Spor Salonu, Spa, Yüzme Havuzu	Ortak	Bodrum Katlar
Konferans toplantı salonu	Ortak	Bodrum ve 1. Kat
Kapalı Otopark	Ortak	Bodrum Katlar

Kaynak: Dilek SOYER

Şekil 60. Divan İstanbul - İşlev Şeması

Kaynak: Dilek SOYER

Giriş merkez alınarak bütün noktalara dağılım yapılmaktadır (Şekil 61). Bu dağılım; yukarı katlara çıkıldıkça odalar, restoranlar; helikopter sahası, alt katlarda ise otopark, toplantı alanları, restoran, spor merkezi olarak kurgulanmıştır.

Şekil 61. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:12.05.2018).

4.3.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları

a. Lobi: Bu bölümde de, iç mekân tasarımında doğal ahşap kaplama kullanılması, kubbelerden gelen doğal ışıkla birlikte ortama sıcaklık ve şık bir atmosfer katmıştır. Orta kubbe tam olarak giriş aksının üstünde bulunmaktadır. Başlardaki kubbelerde oturma alanlarını tanımlayarak, mekânlara derinlik katmıştır. Kubbelerde kullanılan lokal aydınlatma elemanları avizeler ortama hareket katmıştır (Şekil 62).

Şekil 62. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 13.05.2018).

b. Divan Pub: Hem iç mekân ve hem de dış mekân oturma alanına sahiptir. İç mekânda ahşap detaylar, kolonlarda taş tuğla kaplamalar, ahşap iskeletli döşemeli deri kaplamalı mobilyalar kullanılmıştır (Şekil 63). Ayrıca Divan Pub'da ressam Necdet Kalay'ın eserleri sergilenmektedir. Divan bünyesinde sanata verilen değer burada da görülmektedir.

Şekil 63. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

Dış mekânda cam perforje masalar, perforje metal sandalye, rattan sandalye, bahçe şemsiyeleri ve bitkiler ile sıcak bir ortam tasarlanmıştır (Şekil 64).

Şekil 64. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

c. Divan Lokanta: Bu mekâna girildiğinde ilk olarak konukları tavadaki cam heykeller etkilemektedir. İç mekânda duvar, tavan ve yer döşemesinde ahşap

kullanılmıştır. Hareketli ve döşemeli mobilyalarda ahşap iskeletli deri kumaş kaplama ve ahşap kaplama uygulanmıştır (Şekil 65).

Şekil 65. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

Özel tasarım bakır bar bankosu, ışıklı şarap sergileme rafları dikkat çekmektedir. Duvardaki eserler mekânın atmosferine göre özel olarak seçilmiştir. Tavandaki heykellerin dikkat çekiciliği abartıyı dengelemek için daha sade eserler seçilmiştir (Şekil 66).

Şekil 66. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

d. Maromi Restoran: Geleneksel Japon yemeklerinin sunulduğu bir alandır. Cam işleri konusunda en usta olan Robert Dugrenier'in cam gömme sanatı ile tasarlanmıştır. Yer döşemesi olarak mermer uygulanmıştır. Duvarlarda ahşap, cam detayları ve tablolar uygulanmıştır (Şekil 67).

Şekil 67. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

Barın ortasında bulunan kolon, mermer kaplanmıştır. Barda ahşap ve cam uygulanmıştır. Tavanda ahşap uygulanarak yer döşemesindeki mermerin soğukluğu dengelenmiştir (Şekil 68).

Şekil 68. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

e. Divan Bar: İç mekân tasarımı ile sofistike bir atmosfere sahiptir. Bar arkasında kullanılan ayna ve yüksek tavanlar mekâna derinlik ve ferahlık katmıştır. Tavanda ahşap uygulanmıştır. Yer döşemesindeki renk seçimleri, kullanılan döşemeli ürünlerle bir uyum sağlamaktadır. Yer döşemesindeki kullanılan renk çeşitliliği ile döşemeli ürünlerde uygulanan tek renk, renk baskınlığı ile dengelenmiş ve birbirleri ile yarışmamaktadır. Duvarlarda resimlere yer verilmiştir ve standart ölçülerden daha yukarıya asılmıştır. Bu da mekâna hareket ve ritim katmıştır (Şekil 69).

Şekil 69. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:13.05.2018).

f. Toplantı salonları: Toplamda altı adettir. Bu salonlardan en büyüğü 345 m², en küçüğü ise 48 m²'dir. Söz konusu salonlar; toplantı, resepsiyon, konferans, balo organizasyonları ve düğün gibi faaliyetler için kullanılmaktadır (Şekil 70).

Şekil 70. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Bu salonlarda da otelin genelinde olduğu gibi ünlü sanatçıların eserlerin bulunmaktadır. Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Füreya Koral'a ait Selçuklu motiflerinden oluşan çalışmalar bulunmaktadır. Bunların dışında özel seçilmiş tablolar ve hattatlara ait özel çalışmalar bulunmaktadır (Şekil 71).

Şekil 71. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

4.3.5. Yatak odaları

Toplamda 4 tip oda bulunmaktadır. Bunlardan sadece teras süit odalar üst katta diğer odalar alt katlarda bulunmaktadır. Üst kattaki süit odalar teraslı ve İstanbul manzaralıdır. Yatak odaları bilgileri Tablo 10'da incelenmiştir.

Tablo 10. Divan İstanbul Otelinin Yatak Odaları Bilgileri

Oda Tipi	Boyut ve Form	Mekân Yüzey Malzemeleri			Mekân Yüzey Renkleri		
		Tavan	Duvar	Yer	Tavan	Duvar	Yer
Standart	32 m ² Kare/dikdörtgen	Plastik boya	Plastik boya Ahşap giydirme	Halı kaplama	Beyaz	Şampanya Pastel tonlar	Vizon Pastel tonlar
Deluxe	36 m ² Kare/dikdörtgen						
Junior Süit	56 m ² Kare/dikdörtgen						
Mavi Süit	182 m ² Dikdörtgen	Plastik boya	Plastik boya Ahşap giydirme	Halı kaplama Parke	Beyaz	Şampanya Pastel toprak tonları	Mavi Ahşap wenge
Bej Süit	173 m ² Dikdörtgen						Bej Ahşap wenge

Kaynak: Dilek SOYER

Divan İstanbul'un yatak odası mobilya bileşenleri Tablo 11'de incelenmiştir.

Tablo 11. Divan İstanbul Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri

Mobilya	Stili	Özellikleri
Dolap	Modern Klasik	Ahşap dokuda
Yatak	Modern	'King size' yatak İki kişilik yatak Tek kişilik yatak
Komodin	Modern Klasik	Ahşap dokuda oda konseptine göre kahverengi renklerinde
Çalışma masası	Modern Klasik	Ahşap klasik tarzda sade kahverengi
Şifonyer	Modern Klasik	Ahşap
Koltuk	Modern Klasik	Standart sünger döşeme, sıcak pastel renkler
Sandalye	Modern	Ahşap kahverengi ve kumaş döşemeli sıcak pastel renkler
Televizyon		
Minibar		
Bavulluk	Modern	Portatif
Perde	Klasik	Krem rengi tül perde ve sıcak renkli desenli fon
Sanat ürünleri	Modern Klasik	Duvar resmi, özel tasarım objeler/ mobilyalar, koleksiyonlar

Kaynak: Dilek SOYER

Standart odalar 32 m²'dir. Odalarda, bir adet çift kişilik yatak ya da iki adet tekli yatak, mini çalışma masası, iki adet berjer, sehpa, gardırop, konsol, bavulluk ve televizyon bulunmaktadır. Odalarda Osmanlı motifleri kullanılmaktadır. Tavanda ve duvarlarda ahşap uygulanmıştır. Döşemeli mobilyalarda deri kaplama uygulanmıştır. Yer döşemesi olarak halı uygulanmıştır. Ahşap kartonpiyerler tavan kaplaması ile aynıdır. Kullanılan malzemeler ve tasarımlar ile birlikte ortam hareketlilik dikkat çekicilik hareketlilik ile sadelik dengelenmiş ve hem şık abartıdan ve karmaşadan uzak hem de sade bir tasarım ortaya çıkmıştır. Odaların hepsinde özel tasarım ve el işçiliğiyle yapılan pirinç yatak başları bulunmaktadır. Ayrıca Robert Dugranier'e ait cam masa lambaları bulunmaktadır (Şekil 72). Aydınlatma olarak yatak alanında sıva üstü genel aydınlatma, oturma ve çalışma masası alanında gömme spot aydınlatma uygulanmıştır. Perdelerde ve kilimde kullanılan renkler odaya hareket ve sıcaklık katmıştır. El işçiliği olan eserler çerçevesel olarak duvarlarda kullanılmıştır.

Şekil 72. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Deluxe odalar 36 m²'dir. Odalarda bir adet çift kişilik yatak ya da iki adet tekli yatak, mini çalışma masası, bir adet ikili kanep, gardırop, konsol, bavulluk ve televizyon bulunmaktadır. Odalar da Osmanlı motifleri bulunmaktadır. Tavanda ve duvarlarda ahşap uygulanmıştır. Mobilyalarda deri detayları kullanılmıştır. Yer döşemesi olarak halı uygulanmıştır. Ahşap kartonpiyerler tavan kaplaması ile aynıdır. Kullanılan malzemeler ve tasarımlar ile birlikte ortam hareketlilik dikkat çekicilik hareketlilik ile sadelik dengelenmiş ve hem şık abartıdan ve karmaşadan uzak hem de sade bir tasarım ortaya çıkmıştır. Odaların hepsinde özel tasarım ve el yapımı pirinç yatak başları bulunmaktadır. Ayrıca Robert Dugranier'e ait cam masa lambaları bulunmaktadır. Aydınlatma olarak yatak alanında sıva üstü genel aydınlatma, oturma ve çalışma masası alanının bulunduğu noktada gömme spot aydınlatma uygulanmıştır. Perdelerde ve kilimde kullanılan renkler odaya hareket ve sıcaklık katmıştır (Şekil 73). Orijinal eserler çerçevelenerek duvarlarda dekoratif unsur olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 73. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 14.05.2018).

Junior süit odalar 54 m²'dir. Yatak alanı ve oturma odası bulunmaktadır. Yatak alanında bir adet çift kişilik yatak, mini çalışma masası, bir adet ikili kanep, gardırop, konsol, bavulluk ve televizyon bulunmaktadır. Oturma odasında, oturma grubu, konsol, yuvarlak mini yemek masası, iki adet sandalye ve televizyon bulunmaktadır. Odalarda Osmanlı motifleri bulunmaktadır. Tavanda ve duvarlarda ahşap uygulanmıştır. Mobilyalarda deri detayları kullanılmıştır. Yer döşemesi olarak halı uygulanmıştır. Ahşap kartonpiyerler tavan kaplaması ile aynıdır. Kullanılan malzemeler ve tasarımlar ile birlikte ortam hareketlilik dikkat çekicilik hareketlilik ile sadelik dengelenmiş ve hem şık abartıdan ve karmaşadan uzak hem de sade bir tasarım ortaya çıkmıştır. Odaların hepsinde özel tasarım ve el işçiliğinden yapılan pirinç yatak başları kullanılmıştır. Ayrıca Robert Dugranier'e ait cam masa lambaları bulunmaktadır (Şekil 74).

Şekil 74. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Aydınlatma olarak yatak alanında sıva üstü genel aydınlatma, oturma ve çalışma masası alanında gömme spot aydınlatma uygulanmıştır. Bunlara ek olarak oturma alanında lokal aydınlatma amaçlı ayaklı abajurlar kullanılmıştır. Perdelerde ve kilimde kullanılan renkler odaya hareket ve sıcaklık katmıştır. Özgün el işçiliği olan resimler ve diğer eserler çerçevelenerek duvarlarda kullanılmıştır (Şekil 75).

Şekil 75. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Teras süit odalar iki çeşittir. Mavi süit 182 m², bej süit ise 173 m²'dir. İki adet çift kişilik yatak odası, bir geniş oturma odası ve odanın etrafını çevreleyen terasa sahiptir. Yatak alanında, bir adet çift kişilik yatak, iki adet berjer, gardırop, konsol, bavulluk, ıslak hacim ve terasa çıkışı bulunmaktadır (Şekil 76).

Şekil 76. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Oturma odasında, oturma grubu, yemek alanı, çalışma masası, dolaplar ve terasa çıkışlar mevcuttur. Odalarda Osmanlı motifleri bulunmaktadır. Tavanda ve duvarlarda ahşap uygulanmıştır. Yer döşemesi olarak yatak odasında rulo halı, yemek alanında ve oturma alanında ahşap uygulanmıştır. Kullanılan parça halıların hepsi el dokumasıdır. Ahşap kartonpiyerler uygulanmıştır. Odaların isimlerinden anlaşıldığı gibi mavi süitte mavi rengi ve tonları duvar, yer döşemesinde, döşemeli ürünlerde ve aksesuarlarda aydınlatmalarda kullanılmıştır. Bej süitte mavi rengi ve tonları duvar, yer döşemesinde,

döşemeli ürünlerde ve aksesuarlarda aydınlatmalarda kullanılmıştır. Odalarda sanat eserleri sergilenmekte ve tablolar kullanılarak ortama hareket katılmıştır (Şekil 77).

Şekil 77. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Koltuk kumaşlarında kaplamalarında klasik motifler seçilmiştir. Halı, perdeler ve koltuklar uyumlu renklerden oluşmaktadır. Aydınlatma olarak, sıva üstü genel aydınlatma elemanı, gömme spotlar ve abajurler tercih edilmiştir. Nişlerin içlerinde ayna kullanılarak derinlik sağlanmıştır. Yemek alanı ile oturma alanının birbirini takip etmesi ve açık olması ortamın ferahlık hissi vermesini sağlamıştır (Şekil 78).

Şekil 78. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Teras mobilyaları, dış mekânda yemek yeme, dinlenme ve oturma imkânı sunmaktadır. Perforje malzemeden yemek masası ve sandalyeleri, oturma alanı için seçilen mobilyalarda rattan malzemeden seçilmiştir. Teras manzarası ve seçilen bitkiler ile konaklayanların şehrin karmaşasından uzaklaşmaları sağlanmıştır (Şekil 79).

Şekil 79. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

Odalarda ıslak hacimler tamamen modern ve standart olarak inşa edilmiştir. Oda tiplerinde teras süit hariç ıslak hacimler standart aynı konseptte tasarlanmıştır. Teras süitlerde standart olarak uygulanan duş teknesi yerine kuvet ve jakuzi uygulanmıştır. Bunun nedeni müşteri standartlarının yükselmesi ve buna bağlı olarak isteklerin ve lüks ihtiyaçların hepsine cevap verebilmektir. Yatak odası hacimlerinde bulunan ıslak hacim genel özellikleri Tablo 12’de incelenmiştir.

Tablo 12. Divan İstanbul Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri

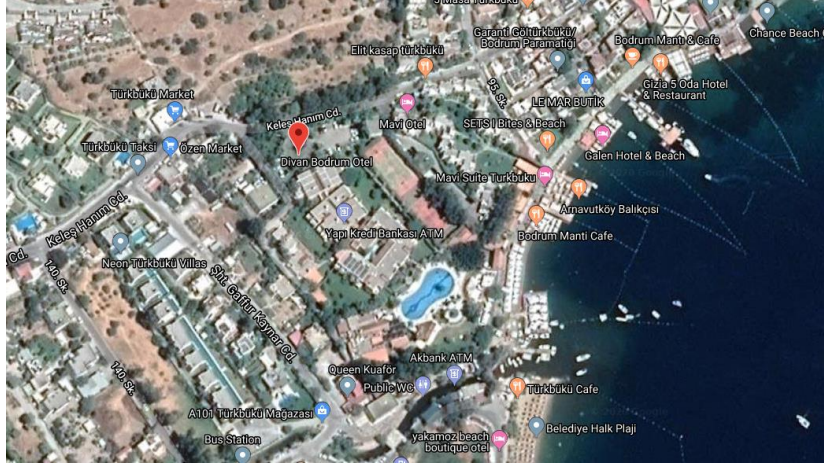
Donatılar	Stili	Özellikleri
Klozet	Modern	Seramik
Lavabo teknesi	Modern	Mermer tezgâh + seramik lavabo
Lavabo üstü aydınlatma	Modern	Ayna etrafı
Ayna	Modern	
Kuvet	Modern	Junior Süit odalarda, dikdörtgen kaydırmaz, Süit odalar da jakuzi
Duş teknesi	Modern	
Duşa kabin	Modern	Kısmi cam kabin
Yardım butonu		
Tavan		Neme dayanıklı alçıplaka asma tavan ve boya
Duvar		Kahverengi, gri ve beyaz tonlarında mermer
Yer döşemesi		Kahverengi, gri ve beyaz tonlarında mermer

Kaynak: Dilek SOYER

4.4. Divan Bodrum Otelinin Mimari Analizi

4.4.1. Konumu

Divan Bodrum, Bodrum yarımadasında Göltürkbükü’nde yer almaktadır. Milas-Bodrum Havaalanı’na 45 dakikalık mesafededir. Divan Bodrum, alışveriş ve eğlence merkezleri ile Bodrum Marina’nın bulunduğu şehir merkezine 20 dakikalık uzaklıkta bulunmaktadır (Şekil 80).

Şekil 80. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/otel/divan-bodrum-otel> (Erişim Tarihi:14.05.2018).

4.4.2. Tarihçe

Divan Bodrum, Muğla'nın Göltekbükü beldesinde denize sıfır butik otel olarak hizmet vermektedir (Şekil 81). 1998 yılından itibaren Skal International İstanbul Kulübü tarafından turizm oskarları olarak isimlendirilen turizmde kalite ödülleri olarak bilinen Skalite 2005 yılında "Turizmde kalite ve en iyi butik otel" ödülünü almıştır (http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/divan-bodrum-a-yeni-odul_3530071, 06.05.2018). Dünya'nın en prestijli gezi dergilerinden biri olan Conde Nast 2006 yılı ödülleri "Avrupa ve Akdenizin en büyüleyici oteli" olarak Divan Bodrum seçilmiştir (<http://www.divan.com.tr/oteller>, 22.08.2017).

Şekil 81. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

4.4.3. Genel olarak mimari plan özellikleri, malzeme kullanımı ve yapım tekniği

Bodrum Divan’da toplam altmış adet yatak odası bulunmaktadır. Beş adet standart, sekiz adet superior, otuz beş adet deluxe, yedi adet deluxe havuz, dört adet cornersüit ve bir adet deluxesüit oda bulunmaktadır. Bodrum Divan’da dört adet yemek alanı bulunmaktadır. Bunlar, iskele restoran (yaz sezonu açıldığında), sahil bar (yaz sezonu açıldığında), kahvaltı restoran (yaz sezonu dışında diğer dönemlerde bütün yeme içme faaliyetleri için kullanılmakta) ve Divan Pastane bulunmaktadır. Pastanenin hemen yanında bir adet sanat atölyesi bulunmaktadır. Giriş lobi alanında geniş bir bekleme alanı ve bar bulunmaktadır. İki adet toplantı salonu, sağlık ve spor merkezi, özel plaj, açık havuz, çocuk havuzu, tenis kortu, basketbol sahası, kuyumcu ve hediye mağazası bulunmaktadır. Divan Bodrum ile ilgili olarak otel bilgisi Tablo 13’de bulunmaktadır.

Tablo 13. Divan Bodrum Otel Bilgisi

Bulunduğu lokasyon	Bodrum, Muğla
Otel tipi	Konsept – Butik
Açıldığı yıl	1997
Oda sayısı	60
Salon sayısı	2
Otel imkanları	Özel plaj, tenis kortu, basketbol sahası, hediye mağazası, sağlık merkezi, açık havuz, spor salonu, Divan pastanesi
Adres	Keleşharım Caddesi No:22 Göltürkbükü 48483 Bodrum Muğla, Türkiye

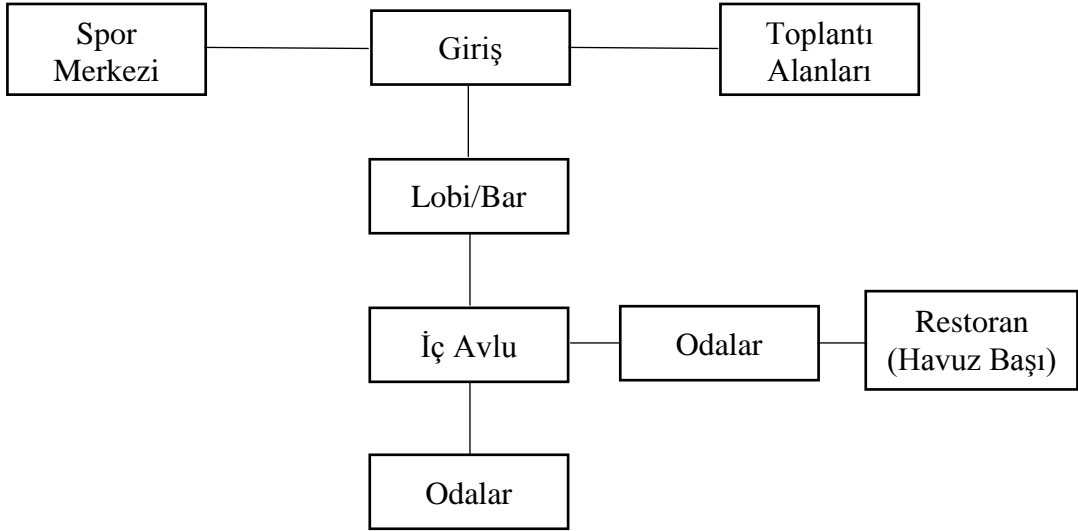
Kaynak: Dilek SOYER

Divan Bodrum için ortak alan kullanım mekânları ile ilgi işlevsel organizasyon Tablo 14’de bulunmaktadır. İşlevsel organizasyon ile bağlantılı olarak işlev şeması Şekil 82’de incelenmektedir.

Tablo 14. Divan Bodrum - İşlevsel Organizasyon

İŞLEVLER	MEKÂN ALANLARI	KATLAR
Lobi	Ortak	Giriş
Restoran	Ortak	Bahçe teras, havuz başı ve sahil
Konaklama	Özel	Giriş binası hariç tüm yapı
Spor alanları	Özel	Bahçe
Bar	Ortak	Giriş, havuz başı ve sahil
Konferans toplantı salonu	Ortak	1.Kat

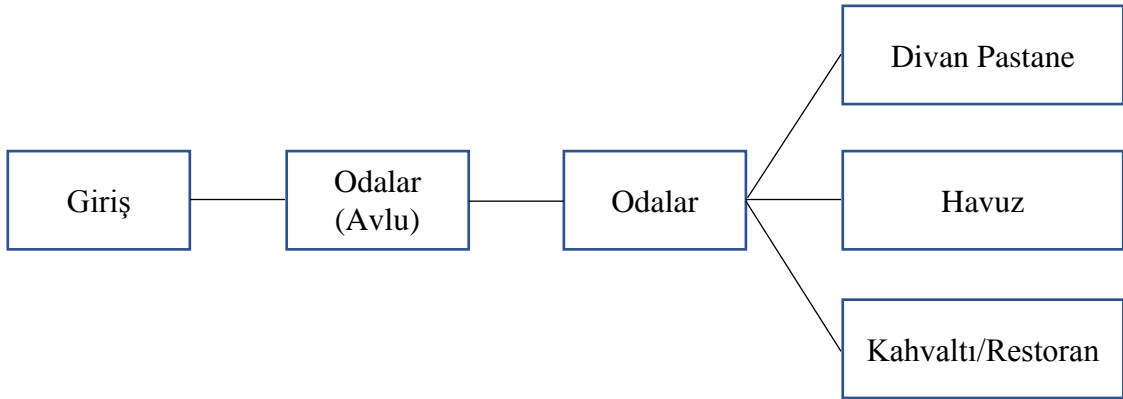
Kaynak: Dilek SOYER

Şekil 82. Divan Bodrum - İşlevsel Şeması

Kaynak: Dilek SOYER

Mekân üç ana kütle ve yardımcı iki bağımsız kütlede oluşmaktadır. İlk kütle giriş alanı, lobi, idari ofisler, spor merkezi, toplantı alanları, ikinci ve üçüncü kütleler odalardan oluşmaktadır. İki yardımcı kütlelerde yeme içme alanlı mekânlardır. Mekâna girildiğinde kütleler bir yol oluşturmaktadır ve birbirlerini takip etmektedir. Orta merkez dağılımı yoktur. Kütleler sıralama Şekil 83’de şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 83. Divan Bodrum - Kütleler Sıralama

Kaynak: Dilek SOYER

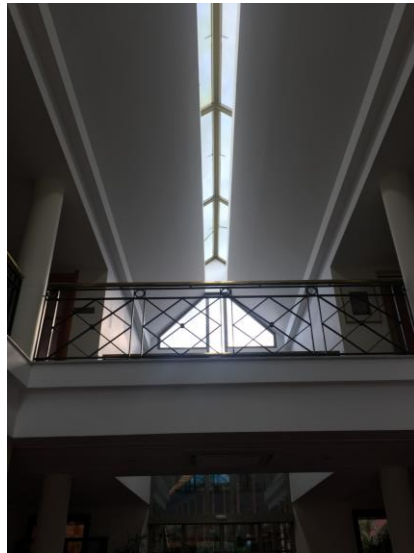
Giriş alanı, lobi ve bekleme için gün ışığından doğal aydınlatmadan faydalanılmak istenilmiştir. Bunun için cam büyük bir giriş kapısı ve galeri boşluğunun üstü mimari

tasarımın devamı lineer yırtık oluşturulup, cam ile kapatılmıştır. Böylelikle içeriye derinlik de katılmıştır (Şekil 84-85).

Şekil 84. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 85. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

4.4.4. Sosyal mekânların konseptleri, tefriş ve dekorasyonları

a. Giriş Hacmi: Resepsiyon danışma bankosu minimal, sade, şık ve işlevsel olarak tasarlanmış, mekânın genel tasarımı ile bütünlük içerisindedir. Bu alanın aydınlatması alçıplaka içine hedef olarak elemanların genele dönüşmesi işleve göre şekillenmesi ile gömme spot armatürler ile çözümlenmiştir. Yer döşemesi olarak giriş mekânında toprak renkli terracotta seramik tercih edilmiştir. Banko arkasının ve çalışma alanının tanımlanması için halı uygulaması yapılmıştır. Böylelikle personelin çalışma alanı ısı ve ses gibi faktörler göz önüne alınarak konforlu bir hale getirilmiştir. Banko arkasındaki duvara tablolarla hareket katılmıştır (Şekil 86). Giriş, bekleme alanında orjinal tablolara ve eserlere yer verilmiştir (Şekil 87). Bekleme alanının arkasındaki bar ve oturma alanında bulunan piyano ortama sıcak bir hava katmaktadır.

Şekil 86. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 87. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Otele girildiğinde sağ tarafta danışma yer almaktadır. Otel girişinin ana giriş kapısının aksında, yatak odalarına ve havuz alanına geçiş kapısı bulunmaktadır (Şekil 88). Bu geçişlerin birbirini takip etmesi yönlendirme açısından yapının oluşumunda doğru alınmış bir karardır.

Şekil 88. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Giriş alanındaki mekânlar, merdiven ve kot farkı ile ikiye ayırmıştır. Merdivenin üst kısmında resepsiyon, bekleme oturma alanı, hediyelik eşya dükkanı ve idari ofisler konumlanırken merdivenin alt alanı bar ve şömine önü oturma bilardo alanı olarak ayrılmıştır. Merdiven alt alanı da bar ve şömine alanı olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu ayırım hem kot farkıyla hem de malzemedeki renk farkı ile oluşturulmuş bordürle sınırlar belirtilmiştir (Şekil 89).

Şekil 89. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Bu alanda yer döşemesi aynı devam etmektedir. Mobilyalarda ahşap malzeme ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Bar bankosu ve bar tabureleri ahşap olarak imal edilmiştir. Şömine alanında ahşap detaylar tavanda devam etmektedir. Tavanda ahşap bir karkas oluşturulmuş aydınlatma elemanları avizeler karkasa göre monte edilmiştir. Avize detayları ve ahşaplar şömine ortamı ile uyumlu sade, otantik ve şık bir ortam yaratmıştır.

Ayrıca ahşap detaylar yer döşemesindeki soğuk malzemeyi de sıcaklığı ile dengelemiştir (Şekil 90).

Şekil 90. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şömine alanındaki piyano, bilardo masası, televizyon birbiri ile uyumsuz konseptlerdir. Yaz sezonunda daha hareketli olan bu alan diğer sezonlarda derleme zorlama bir alan oluşturulmuş hissi yaratmaktadır. Bu mekânlar genellikle toplantı organizasyonları olduğu zamanlarda molalarda, beklerken ya da bitiş zamanlarında çoğunlukla kullanılmaktadır.

Divan Bodrum yapı olarak incelendiğinde üç bölümün birleşiminden oluşmaktadır. İlk bölüm giriş, idari birimler, toplantı salonları, bar ve bekleme alanı ve diğer iki bölüm ise yatak odaları hacimleridir ve avluya açılmaktadır. Bu geçiş bölümündeki sirkülasyon alanları havuz, bitki ve su unsurları ile tasarlanmış şık ve rahatlatıcı bir atmosfer oluşturmaktadır (Şekil 91-92).

Şekil 91. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 92. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Üç farklı yeme-içme alanı bulunmaktadır. Bunlar iskele restoran, sahil bar ve kahvaltı restorandır. Bunlara ek olarak da sahilde Divan Pastane bulunmaktadır. İskele restoran, yaz sezonu açılışı ile eş zamanlı kullanılmaya başlamaktadır. İskele ve sahil alanında masalar açık hava, deniz ve kumsalla birlikte kurgulanarak konuklar için rahatlatıcı bir atmosfer oluşturmaktadır (Şekil 93).

Şekil 93. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

b. Sahil Bar: Yaz sezonunun gelmesi ile birlikte kullanıma açılmaktadır. Sade şık ve ağırlıklı olarak beyaz ve toprak renklerin tercih edildiği bir kurgu tasarlanmıştır. Yerdöşemesi olarak dış mekâna dayanıklı ahşap deck uygulanmış, hareketli mobilyalarda dış mekâna uygun rattan malzemeden imal edilmiş oturma elemanları tercih edilmiştir. Akşamları ortamın hareketlenmesi ışıklarda kullanılan renkler ile sağlanmaktadır. Sezon bitiminde bütün malzemeler, bar masası hariç kaldırılarak depolanmaktadır (Şekil 94).

Şekil 94. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018)

c. Kahvaltı Restoran: Yaz sezonlarında kahvaltı amaçlı kullanılırken, sezon bitimlerinde ise bütün yeme içme faaliyetleri için kullanılmaktadır. Kahvaltı restoran, iç alan ve veranda olmak üzere iki alandan oluşmaktadır. Veranda havuz manzaralıdır ve konaklama alanlarından bağımsız bir yapı olarak inşa edilmiştir (Şekil 95).

Şekil 95. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018)

Yapının cephesi taştır. Verandada yer döşemesi olarak seramik kullanılmıştır. İç alanda yer döşemesi olarak seramik uygulanmıştır. Tavana ahşap uygulanmıştır. Böylece iç ve dış mekânın birbiriyle uyumlu olması sağlanmıştır. Bu alan yaz sezonu haricinde genel yeme içme alanı olarak hizmet vermektedir. İç mekânda şömine köşesi ve ahşap detaylar ortamın atmosferini çok değiştirmektedir. Böylelikle yaz sezonu dışında sıcak bir oturma alanı oluşturmaktadır. İç mekânda şömine etrafında duvarda taş detaylar kullanılarak alan tanımlanmıştır. Yer döşemesi olarak seramik ile mermer detaylar kullanılmıştır. Mermer detaylar bordür olarak tasarlanmıştır (Şekil 96).

Şekil 96. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

d. Bahçe Alanı: Çevre ve bahçe düzenlenmesi çok özenli olarak çalışılmış ve tasarlanmıştır. Bölgeye uygun ve ait çiçekler, bitkiler kullanılmıştır. Çevre düzenlemesi ile yapıların dış cephelerinde uygulanan taş kaplama, herşeyin bir bütün olarak algılanmasını sağlamaktadır. Bu görüntü insana huzur ve rahatlık hissi vermektedir (Şekil 97-98).

Şekil 97. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 98. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Bahçe düzenlenmesinde sanat eserleri kullanılarak daha farklı bir tasarım anlayışı uygulanmıştır. Bahçe için metal paslanmaz malzemeden özel heykeller seçilmiş ve alanın farklı yerlerine konumlandırılmıştır (Şekil 99-100).

Şekil 99. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 100. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

4.4.5. Yatak odaları

Toplamda altmış yatak odası bulunmaktadır. Bunlardan beşi standart, sekizi superior, otuzbeşi deluxe, yedisi deluxe havuz, dörtü cornersüit ve biri de deluxesüittir. Odaların genel tarzı, tasarımı sadelik ve özgünlük olarak kurgulanmıştır. Odalar metrekare, konum ve manzaraya göre sınıflandırılmaktadır. Oda bilgileri ve oda mobilya bileşenleri sırasıyla Tablo 15. *Divan Bodrum Otelinin Yatak Odaları Bilgileri* ve Tablo 16’da yer almaktadır.

Tablo 15. Divan Bodrum Otelinin Yatak Odaları Bilgileri

Oda Tipi	Boyut ve Form	Mekân Yüzey Malzemeleri			Mekân Yüzey Renkleri		
		Tavan	Duvar	Zemin	Tavan	Duvar	Zemin
Standart	28 m ² Kare/dikdörtgen	Su bazlı plastik boya	Su bazlı plastik boya	Seramik	Canlı dinamik sıcak tonlar	Canlı dinamik sıcak tonlar	Gri tonlarda
Superior	30 m ² Kare/dikdörtgen						
Deluxe	33 m ² Kare/dikdörtgen						
Deluxe (havuz)	33 m ² Kare/dikdörtgen						
Corner Süit	55 m ² Dikdörtgen						
Deluxe Süit	55 m ² Dikdörtgen						

Kaynak: Dilek SOYER

Tablo 16. Divan Bodrum Otelinin Yatak Oda Mobilya Bileşenleri

Mobilya	Stili	Özellikleri
Dolap	Modern	Ahşap dokuda beyaz
Yatak	Modern	King yatak İki kişilik yatak Tek kişilik yatak
Komidin	Modern	Ahşap dokuda oda konseptine göre beyaz
Çalışma masası	Modern	Ahşap klasik tarzda oda konsept rengine göre yada beyaz
Şifonyer	Modern	Ahşap eskitme
Koltuk	Modern	Standart sünger döşeme, sıcak pastel renkler
Sandalye	Modern	Ahşap beyaz ve kumaş döşemeli
Televizyon		
Minibar		
Bavulluk	Modern	
Perde	Modern	Beyaz tül ve beyaz güneşlik
Sanat Ürünleri	Modern	Duvar resimleri

Kaynak: Dilek SOYER

Standart odalar, toplam olarak beş adet bulunmaktadır. Bu odalar yirmisekiz metrekaredir. Bahçe manzaralıdır. Odalarda bir adet ‘king size’ yatak, gardırop, bir adet masa ve iki sandalye, bavulluk, televizyon ve konsol bulunmaktadır (Şekil 101-102).

Şekil 101. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 102. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Tercih edilme amacı kıyı oteli olduğundan dolayı temizlik ve hijyen olaylarının daha özenle işleyişini sağlayabilmektir. Mobilya ve duvar renklerinde yeşil ve beyaz tercih edilmiştir. Yatak alanında tavanda aydınlatma kullanılmamıştır. Bu alanda lokal aydınlatma elemanı amaçlı lambader ve abajur kullanılmıştır. Koridor alanında aydınlatma için tavanda alçı plakaya gömme spot uygulanmıştır.

Superior odalar toplamda sekiz adettir. Otuz metrekaredir ve balkonsuz odalardır. Bahçe manzaralıdır. Bir adet 'king size' yatak, gardırop, bir adet masa ve iki sandalye, bavulluk, televizyon ve konsoldan oluşmaktadır. Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Bütün odalarda olduğu gibi mobilya renklerinde ağırlıklı olarak beyaz kullanılmıştır. Duvar ve tavanda oluşturulan renk kombinasyonu mavi ve beyazdır. Aydınlatma seçimi bütün odalarda aynı şekilde uygulanmıştır. Odalarda sadelikle birlikte özenle seçilen tablolar ile hareket katılmıştır (Şekil 103-104).

Şekil 103. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 104. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Deluxe odalar, toplamda otuzbeş adettir. 33 m²'dir, bahçe manzaralı ve balkonludur. Bir adet 'king size' yatak ya da iki adet tek kişilik yatak, gardırop, bir adet masa ve iki adet sandalye, bavulluk, televizyon ve konsol bulunmaktadır. Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Bütün odalarda olduğu gibi mobilya renklerinde ağırlıklı olarak beyaz kullanılmıştır. Duvar ve tavanda oluşturulan renk kombinasyonu mavi, tozpembe ve beyazdır. Aydınlatma seçimi bütün odalarda aynı şekilde uygulanmıştır. Odalarda sadelikle birlikte, özenle seçilen tablolar ile hareket katılmıştır (Şekil 105-106).

Şekil 105. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 106. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Bahçe katında olmayan odalar da balkona ve manzaraya sahiptir. Balkondaki manzara ve bitki seçimleriyle birlikte bahçede hissi yaratmaktadır (Şekil 107).

Şekil 107. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Deluxe havuz odalar toplamda yedi adettir. Otuzüç metrekaredir, havuz ve deniz manzaralı, ek olarak da balkonludur. Balkon ayrı bir yaşam alanı sunmaktadır. Bahçe mobilyaları ve şezlong bulunmaktadır (Şekil 108).

Şekil 108. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Odada, bir adet 'king size' ya da iki adet tek kişilik yatak, masa ve sandalye, gardırop, bavulluk, televizyon ve konsol bulunmaktadır. Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Bütün odalarda olduğu gibi mobilya renklerinde ağırlıklı olarak beyaz kullanılmıştır. Duvar ve tavanda oluşturulan renk kombinasyonu mavi, toz pembe ve beyazdır. Aydınlatma seçimi bütün odalarda aynı şekilde uygulanmıştır. Odalar sadelikle birlikte özenle seçilen tablolar ile hareketlendirilmiştir (Şekil 109).

Şekil 109. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Deluxe süit odadan bir adet bulunmaktadır ve 55 m²'dir. Deniz ve havuz manzaralı ve balkonludur. Bir yatak odası, bir oturma alanı ve iki banyodan oluşmaktadır. Yatak odasında, bir adet 'king size' yatak, masa ve sandalye grubu, konsol televizyon ve bavulluk bulunmaktadır. Oturma alanında bir adet çekyat, çalışma masası, konsol, televizyon ve berjer oturumlar bulunmaktadır. Balkonda bahçe mobilyaları ve şezlong ile birlikte açık hava oturma alanı oluşturulmuştur. Banyolardan biri yatak odasının içerisinde. Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Bütün odalarda olduğu mobilya renkleri olarak ağırlıklı olarak beyaz kullanılmıştır. Duvar ve tavanda oluşturulan renk kombinasyonu mavi, toz pembe ve beyazdır. Aydınlatma seçimi bütün odalarda aynı şekilde uygulanmıştır. Koridor ve ıslak hacimlerde alçıplaka içerisine gömme spot uygulanmıştır. Odalara sadelikle birlikte özenle seçilen tablolar ile hareket katılmıştır (Şekil 110-111).

Şekil 110. Divan Bodrum

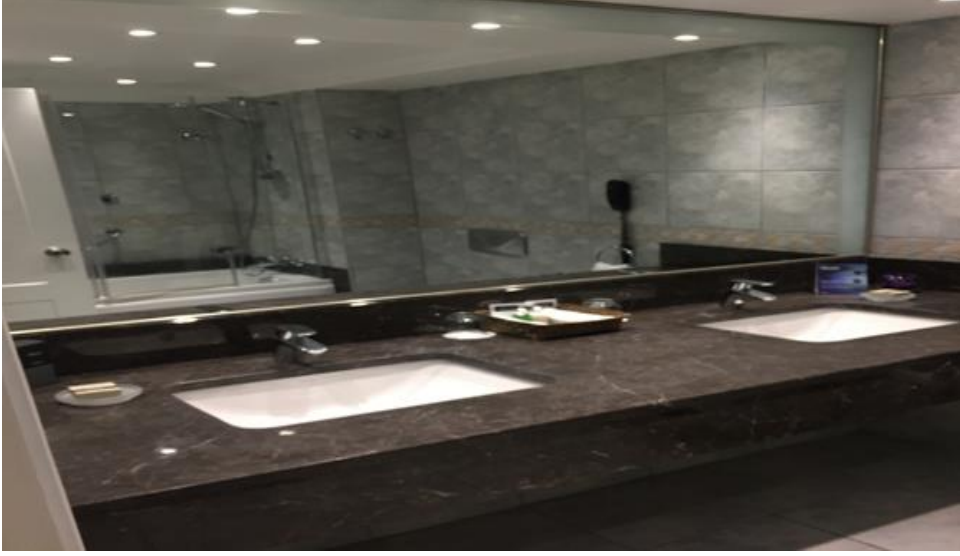
Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 111. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Cornersüit odalar toplamda dört adet adettir. 55 m²'dir, deniz havuz manzaralı ve balkonludur. Bir yatak odası, bir oturma alanı ve bir banyodan oluşmaktadır. Yatak odasında bir adet 'king size' yatak, masa ve sandalye grubu, konsol televizyon ve bavulluk bulunmaktadır. Oturma alanında bir adet çekyat, çalışma masası, konsol, televizyon ve berjer oturumlar bulunmaktadır. Balkonda bahçe mobilyaları ve şezlong ile birlikte açık hava oturma alanı oluşturulmuştur. Banyoda tek küvet bulunan oda tipidir (Şekil 112).

Şekil 112. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yer döşemesi olarak seramik tercih edilmiştir. Bütün odalarda olduğu gibi mobilya renkleri ağırlıklı olarak beyaz kullanılmıştır. Duvar ve tavanda oluşturulan renk kombinasyonu mavi, toz pembe ve beyazdır. Aydınlatma seçimi bütün odalarda aynı şekilde uygulanmıştır. Koridor ve ıslak hacimlerde alçıplaka içerisine gömme spot uygulanmıştır. Odalar da sadelikle birlikte özenle seçilen tablolar ile hareket katılmıştır (Şekil 113-114).

Şekil 113. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 114. Divan Bodrum

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-bodrum/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Odalarda ıslak hacimler tamamen modern ve standart olarak inşa edilmiştir. Oda tiplerinde teras süit hariç ıslak hacimler standart aynı konseptte tasarlanmıştır. Süitlerde ise standart olarak uygulanan duş teknesi yerine küvet uygulanmıştır. Bunun nedeni müşteri standartlarının yükselmesi ve buna bağlı olarak isteklerin ve lüks ihtiyaçların hepsine cevap verebilmektir. Yatak odası hacimlerinde bulunan ıslak hacim genel özellikleri tablo 20’de incelenmiştir.

Tablo 17. Divan Bodrum Yatak Odası Islak Hacim Donatı Bileşenleri

Donatılar	Stili	Özellikleri
Klozet	Modern	Seramik
Lavabo teknesi	Modern	Mermer tezgâh + seramik lavabo
Lavabo üstü aydınlatma	Modern	Genel tavadan aydınlatma
Ayna	Modern	
Küvet	Modern	Süit odalarda, dikdörtgen kaydırmaz
Duş teknesi	Modern	
Duşa kabin	Modern	Kısmi cam kabin
Yardımlı butonu		
Tavan		Neme dayanıklı yeşil alçıplaka beyaz asma tavan kaplama
Duvar		Gri tonları seramik
Yer döşemesi		Gri tonları seramik

Kaynak: Dilek SOYER

5. DEĞERLENDİRME

5.1. Çalışma Konusu Olan Otellerde Genel Atmosferi Biçimlendiren Tefriş ve Dekorasyon Kararları

İncelenen her üç otel örneğinde de yapıların konumları, yapısal oluşumları, kullanım amaçları, nitelikleri ve işletme türlerinin genel tefriş ve dekorasyon kararlarına etkin olduğu görülmektedir. Örneğin Divan Çukurhan bir kent içi butik otel olarak ele alınmış olup kültür turizminin hizmet veren niteliği ile birlikte tarihi bir yapı olması dolayısıyla iç mekânların tefriş ve dekorasyonunda daima tarihsel bir atmosfer oluşturma çabası görülmektedir (Şekil 115-116).

Şekil 115. Divan Çukurhan.

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Şekil 116. Divan Çukurhan

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Divan Çukurhan’da antika, el işçiliği olan işlemeler, tablolar ön plana çıkartılıp hem sergilenmiştir hem de tasarım elemanı olarak yer verilmiştir. Mekânın tarihi değeri konumu göz önüne alındığında özünden çok uzaklaşmadan yeniden işlevlendirilmiş ve iç mimarı tasarı ile bütünlük oluşturulmuştur. Bütünlüğü bozan ve eklenti izlenimi yaratan iç tasarımı ile Safranhan restorandır (Şekil 117).

Şekil 117. Divan Çukurhan

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

İç ve dış mekân kullanımları otelin iç tasarımı ile tamamen zıttık oluşturmaktadır. Kullanılan bahçe mobilyaları tasarım ve malzeme olarak moderndir (Şekil 118).

Şekil 118. Divan Çukurhan

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-cukurhan/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

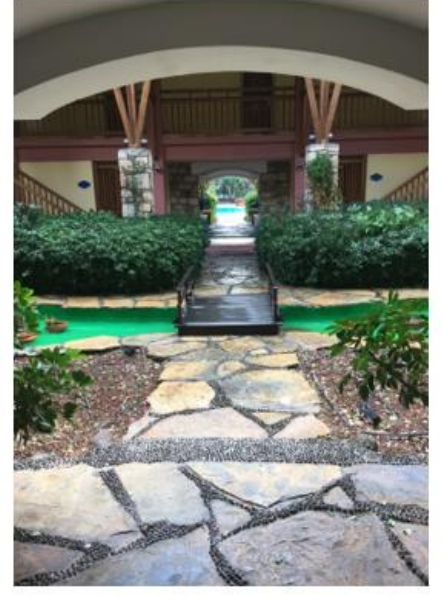
Buna karşılık Divan İstanbul'un kent içi bir otel olmasının yanısıra hem turizme ve hem de iş adamlarına hizmet ediyor nitelikte olması dolayısıyla üst gelir grubuna yönelik bir tasarım ve dekorasyon yaklaşımı benimsenmiştir. Yenilenen Divan İstanbul, dış cephe tasarımı kütleli olarak eskiyle uyumludur. Yenilenen yapı geleneksel türk mimarisi ile uyumlu modern bir tasarım yapıp uygulanmıştır. Giriş alanında kubbeler ile başlayan geleneksel mimari izleri içeride Selçuklu motifleri ve seramik çalışmaları ile devam etmektedir. Söz konusu atmosferi pekiştirmek ve otelin hitap ettiği üst gelir grubunun beğenisini kazanmak için Divan İstanbul'un iç mekânlarında farklı sanat dallarında ustalaşmış sanatçıların tasarımları ve eserleri tefriş ve dekorasyon unsuru olarak kullanılmıştır (Şekil 119).

Şekil 119. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 15.02.2018).

Bodrum Divan oteli ise tamamen tatil yapan kullanıcılara yönelik olduğu için sahilde bir butik otel olmanın bütün özelliklerini taşımaktadır. Ayrıca bazı mekânların bağımsız yapılarda bulunması, tatil köyü havası katmaktadır. Sanatsal eserler girişte tablolar olarak bulunurken, dış mekânda heykeller ile devam etmektedir. Dış mekân ve geçiş alanlarındaki peyzaj tasarımları, kullanılan su unsuru ile dinamiklik ve hareketlilik katılmıştır (Şekil 120).

Şekil 120. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Dış cephede taş uygulaması doğal bitki örtüsü ile bütünleştirilmiştir. Böylelikle bulunduğu konuma ve cağrafyaya uygun bir tasarım yapılmıştır (Şekil 121).

Şekil 121. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

5.2. Çalışma Konusu Olan Otellerde Yatak Odalarının Genel Atmosferleri ve Donatıları

Yukarıda da belirtildiği gibi Divan Çukurhan’da tarihsellik ön planda bir belirleyici olmuştur. Süit odaları iç mekân atmosferleri için tarihi dekorasyon tarzları belirlenmiş ve farklı kategorideki odalar belirli tarzlarda döşenmiştir. Odaların döşenmesindeki dönemsel yaklaşımlar aynı zamanda odalara isim olarak verilmiştir. Örneğin Colonial Süit İngiltere’nin koloni dönemini anımsatırken Mandarin oda yine İngiltere’nin Çin’i işgal ettiği dönemi ve bu dönemdeki dekorasyon tarzını yansıtmaktadır. Bir diğer oda türü olan royal süit ise kraliyet tarzı anlamındadır. Oda tasarım kararları ve adları Tablo 18’de incelenmiştir.

Tablo 18. Divan Çukurhan Tasarım Kararları ve Adları

Oda Adları	Uslubu	Mobilya Biçimleri ve Malzeme	Oda Yüzey ve Renkleri
Colonial Süit-İngiliz Koloni(Sömürge) Dili	Sömürge Dönemini Yansıtılan Özellik ve detayda objeler, sanat eserleri ve mobilyalar	Hareketli mobilyalar, Deri Malzeme Ahşap Malzeme	Sıcak ve pastel tonlar Desen: Çiçek motifleri
Royal Süit – Kraliyet	Kraliyet Armaları,	Hareketli mobilyalar, Deri Malzeme Ahşap Malzeme	Sıcak ve pastel tonlar Desen: Çiçek, dönemsel geometrik formlar ve motifler
Mandarin Süit – Çin mimarisi yansımaları	Çin mimarisinin atmosferi, kültürel özellikleri simgeleyen eserler ve renkler Çin’i simgeleyen eserler,	Hareketli mobilyalar, Deri Malzeme Ahşap Malzeme	Sıcak ve pastel tonlar Desen: Dönemsel geometrik formlar ve motifler

Kaynak: Dilek SOYER

Oda tasarımları, tarzları ve adları bütünlük sağlamıştır. Dekoratif obje ve mobilya seçimleri, oda yüzeyleri iç mekân mefruşat renk ve desenleri süit odaların konsept ve adlandırılmasında yapının tarihsel geçmişi göz önünde bulundurulmuş yalınlık dengesi kurularak tasarlanmıştır. Mobilya seçimleri konseptlerle uygun bir şekilde ifade edilmiştir, yapının tarihsel kimliğine atıfta bulunulmuştur. Donatılar olarak incelendiğinde, aydınlatma elemanları olarak eski aydınlatma elemanlarını andıran yeni elektrikli abajurlar, lambaderler, aplikler ve şamdanlar kullanılmıştır. Isıtmada demirdöküm radyatörler ile sıvasız duvarlar, iç mekân organizasyonları ile yapının tarihsel kimliğine gönderme yapılmaktadır (Şekil 122-123-124).

Colonial Süit

Şekil 122. Divan Çukurhan

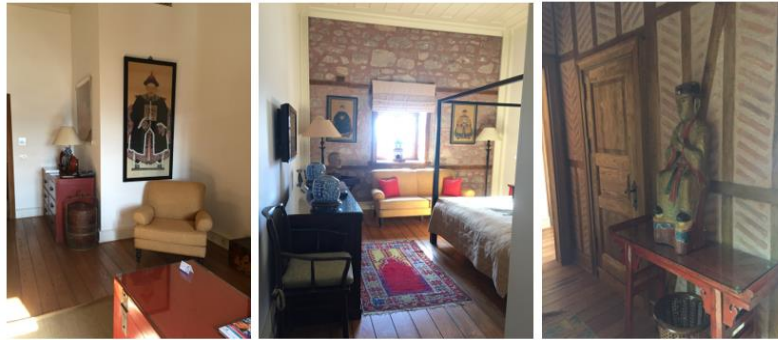
Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Royal Süit

Şekil 123. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Mandarin Süit

Şekil 124. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yapının geneli incelendiğinde yapıya girer girmez sanat unsurları sizi karşılamaktadır. Bu karar ortak kullanım ve yatak odalarında da sürdürülmüştür. Tarihi eserler sanat unsuru olarak kullanılmış ve sergilenmiştir. Bu yaklaşım ile genel mekân organizasyonlarında da yapının tarihsel kimliği korunmaktadır (Şekil 125-126).

Şekil 125. Divan Çukurhan

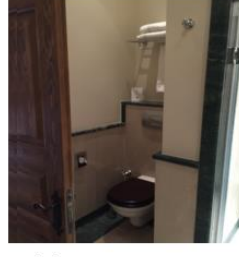
Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 126. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yatak odalarındaki ıslak hacimler standart tutulmuş ve tamamen modern, abartıdan uzak, işlev odaklı tasarlanmıştır. Islak hacim kararlarında yapının tarihsel kimliği göz ardı edilmiş ve konfor, sağlık, hijyen gibi unsurlar ön plana çıkmıştır. Bu hacimlerdeki tek fark oda statüsü arttığında standartta teknesiz camekân duşakabin, küvet olarak değişmektedir. Aşırıktan, abartıdan uzak durulmuştur ve standart oluşturulmuştur (Şekil 127).

Standart Odalar

Süit Odalar

Şekil 127. Divan Çukurhan

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Divan İstanbul'da farklı sanat dallarında ustalaşmış sanatçıların tasarımları ve eserleri ile iç mimari tasarlanmıştır. Yenilenen Divan İstanbul, dış cephe tasarımı kütleli olarak eskiyle uyumludur. Yenilenen yapı geleneksel türk mimarisi ile uyumlu modern bir tasarım yapıлып uygulanmıştır. Giriş alanında kubbeler ile başlayan geleneksel mimari izleri içeride Selçuklu motifleri ve seramik çalışmaları ile devam etmektedir (Şekil 128).

Şekil 128. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

İç mekân ortak alanlarda renk ve tasarımla dikkat çekici çarpıcı detaylar ortamın genelini dengelemek amaçlı daha sade ve pastel renkler ile çözümlenmiştir. Yatak odalarında, metrekare ve yaşam alanları olarak farklılıklar bulunmaktadır. Geneline bakıldığında tasarımda ve renk kullanımlarında farklılık bulunmamaktadır. En büyük süit odalar hem metrekare hem de renk olarak farklılık oluşturmaktadır. Hatta renk kullanımlarından isimleri belirlenmiştir Süit odalar iç mekân tasarımından esinlenerek adlandırılmıştır. Oda tasarımları ve adları bütünlük sağlamıştır. Oda tasarım kararları ve adları Tablo 19’da incelenmiştir.

Tablo 19. Divan İstanbul Tasarım Kararları ve Adları

Oda Adları	Uslubu	Mobilya Biçimleri ve Malzemeleri	Oda Yüzeyleri ve Renkleri
Junior Süit	Uslubu: Modern ve klasik Yansıtılan özellikleri: Geçiş olarak standart ve büyük süit ortası kullanım sunmasından adını almıştır.	Hareketli mobilyalar Özel Tasarım objeler aksesuarlar Deri Malzeme Ahşap Malzeme Cam Malzeme	Pastel ve toprak tonları Desen: Geometrik formlar
Mavi Süit	Uslubu: Modern ve klasik Yansıtılan Özellikleri: Tasarımın çıkış noktasının mavi renk olmasından dolayı adını almıştır.	Hareketli mobilyalar Özel Tasarım objeler aksesuarlar Deri Malzeme Ahşap Malzeme Cam Malzeme	Çıkış noktası mavi renk, pastel ve toprak tonları Desen: Geometrik formlar
Bej Süit	Uslubu: Modern ve klasik Yansıtılan Özellikleri: Tasarımın çıkış noktasının bej renk olmasından dolayı adını almıştır	Hareketli mobilyalar Özel Tasarım objeler aksesuarlar Deri Malzeme Ahşap Malzeme Cam Malzeme	Renk: Çıkış noktası bej yardımcı olarak da pastel ve toprak tonları Desen: Geometrik formlar

Kaynak: Dilek SOYER

Junior süit, mavi süit ve bej süit tasarımda kullanılan çıkış renklerinden esinlenilerek adlandırılmıştır. Mobilya ve tefriş elemanları incelendiğinde yapının otel kimliğinin tarihsel sürecini ve hitap ettiği müşteri kitlesinin istek ve arzularına imkân sağladığı ve otel kimliğine gönderme yapıldığı görülmektedir. Müşterilerin isteyebileceği iç mimari imkânların sunulduğu üst gelir grubuna hitap ettiği konfor ve lüksün mekân organizasyonları, tasarımları ile bütünlük sağladığı amaca hizmet ettiği görülmektedir (Şekil 129-130-131).

Junior Süit

Œekil 129. Divan İstanbul Junior Süit

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (EriŒim Tarihi: 12.05.2018).

Mavi Süit

Œekil 130. Divan İstanbul - Mavi Süit

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (EriŒim Tarihi: 12.05.2018)

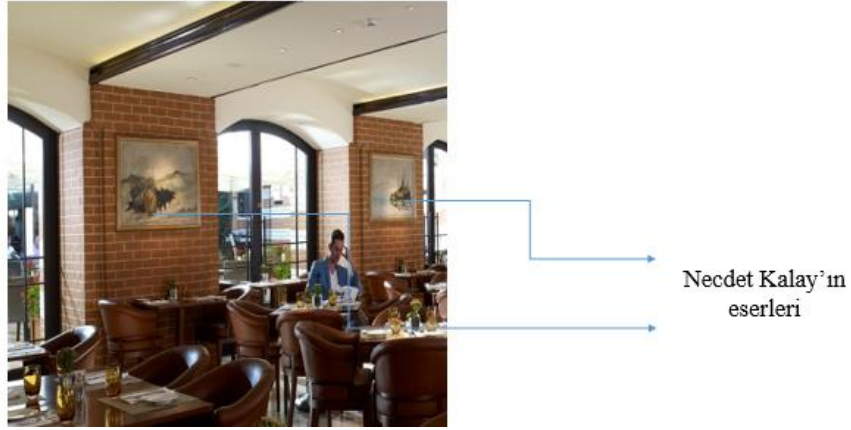

Bej Süit

Œekil 131. Divan İstanbul - Bej Süit

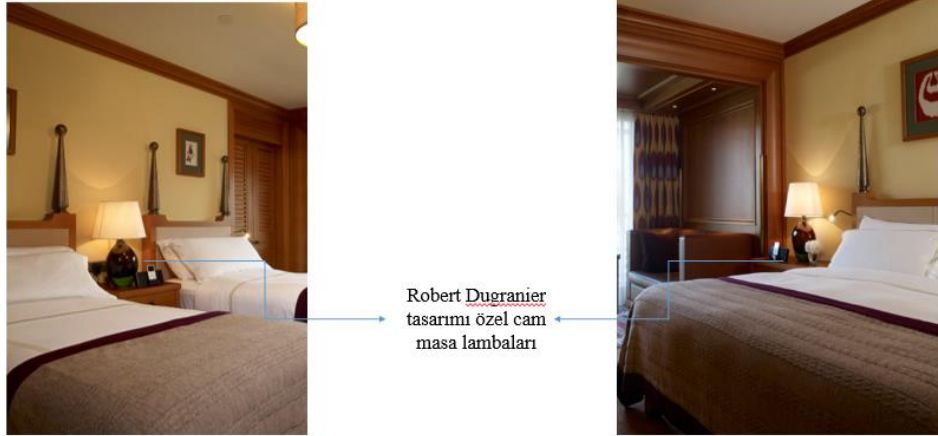
Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (EriŒim Tarihi: 12.05.2018)

Yapının geneli incelendiğinde yapıya girer girmez sanat unsurları sizi karşılamaktadır. Bu karar ortak kullanım ve yatak odalarında da sürdürülmüştür. Divan İstanbul'a özgü sanatçıların özel çalışmaları tasarımla birlikte kurgulanıp uygulanmıştır (Şekil 132-133). Otel genelinde abartılı, gösterişli ve baskın renkler mekânlarda dikkatli kullanılarak karmaşa yaratmadan diğer unsurlar ile dengelenmiştir.

Şekil 132. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 12.05.2018)

Şekil 133. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 12.05.2018)

Yatak odalarındaki ıslak hacimler incelendiğinde tasarım ve malzeme olarak standart uygulanmıştır. Standart odalarda teknesiz camekânlı duşa kabin uygulanırken, junior süitte küvet, büyük süitlerde ise jakuzi olarak farklılık göstermektedir (Şekil 134).

Şekil 134. Divan İstanbul

Kaynak: <https://www.divan.com.tr/divan-istanbul/galeri> (Erişim Tarihi: 12.05.2018).

Divan Bodrum'da da yatak odalarında kullanılan mobilyalar standart oluşturulup sabit tutulmuştur. Odaların sınıflandırılmasında konum ve metrekareye bağlı olarak yaşam alanları farklılık göstermektedir. Süit odalar konumlarından esinlenerek adlandırılmıştır. Oda tasarımları ve adları bütünlük sağlamıştır. Oda tasarım kararları ve adları Tablo 20'de incelenmiştir.

Tablo 20. Divan Bodrum Tasarım Kararları ve Adları

Oda Adları	Uslubu	Mobilya Biçimleri ve Malzeme	Oda Yüzeyleri ve Renkleri
Corner Süit	Uslubu: Modern Yansıtılan Özellikleri: Konum olarak köşe de bulunmasından adını almıştır. Deluxe süit odadan tek farkı konumu olduğu için deniz manzaralı deluxe süit olarak da adlandırılmaktadır.	Hareketli mobilyalar, Deri Malzeme Kumaş Malzeme Ahşap Malzeme	Canlı sıcak tonlar
Deluxe Süit	Uslubu: Modern Yansıtılan Özellikleri: Oda havuz manzaralıdır. Konumundan ötürü havuz deluxe süit olarak da adlandırılmaktadır..	Hareketli mobilyalar, Deri Malzeme Kumaş Malzeme Ahşap Malzeme	Canlı sıcak tonlar

Kaynak: Dilek SOYER

Corner süit odanın yapıdaki konumundan adlandırılmıştır, iki cepheye hâkimdir. Deluxe süit ise standardın bir adım ötesindeki ve havuz manzaralı odalar için kullanılmıştır. Odaların konumları tasarım kararlarında, mekân kurgularında belirleyici olmuştur. Manzara cephesinde oturma alanı ve balkon mekânlarının tasarlanmasına sebep olmuştur. Oda tasarımlarında, odalara verilmiş olan isimler arasında bütünlük sağlamıştır .

Yapı kıyı tatil konseptini manzara açılımı ve dış mekânla ilişkilmesi, peyzaj çalışmaları, canlı renkler ile hareket ve dinamiklik, mobilya ve tefriş eleman tercihlerindeki yalın çizgiler ile kıyı otel kimliğini oluşturmuştur.

Yapının geneli incelendiğinde yapıya girer girmez sanat unsurları sizi karşılamaktadır. Bu karar ortak kullanım ve yatak odalarında da sürdürülmüştür. Divan Bodrum'daki kurgu bahçe alanında da uygulanmıştır (Şekil 135-136).

Şekil 135. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Şekil 136. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Divan Bodrum'un lobisindeki bilardo masası tasarım ile bütünlük sağlayamamıştır. Alanda bulunan diğer malzemelerle karakter olarak farklıdır. Ortamın kendi içerisindeki işlevsellikler, kullanıcı taleplerinin farklılığının yanlış çözümlendiği görülmüştür. Bilardo masası ve piyanonun mekân da bir farklılaştırma ve ayırma yapılmadan tasarımsal olarak kurgulanamadığı görülmektedir (Şekil 137).

Şekil 137. Divan Bodrum

Kaynak: Dilek SOYER (Kişisel Arşiv)

Yatak odalarındaki ıslak hacimler tasarım ve malzeme olarak bir standart oluşturularak uygulanmıştır. Standart odalarda teknesiz camekânlı duşa kabin uygulanırken, süitlerde küvet bulunması açısından farklılık göstermektedir.

Seçilen örneklerde otel odalarında uyuma, giyinme, çalışma, oturma alanları, ıslak ıslak hacimler, oda formları mekânsal/biçimsel ve işlevsel olarak olarak incelendiğinde ortak kararlar ve çıkış noktaları olduğu görülmektedir. İncelediğimiz üç örnek mekânsal açıdan Tablo 21’de incelenmiştir.

Tablo 21’e bakıldığında en belirgin kararın ıslak hacimlerde uygulandığı görülmektedir. Örneklerin hepsinde süit oda kararlarında net olarak bir hacmin oturma alanına ayrıldığı, sadece Divan Bodrumda giyinme hacmi olarak ayrı bir mekânın olmadığı görülmektedir. Seçilen örneklerde oda formları, dış mekânla ilişkileri (balkon/teras) incelendiğinde belirli kararlara sahip olduğu, konumu ve tipine göre şekillendiği görülmektedir. Otel odalarının biçimsel ilişkileri Tablo 22’de karşılaştırılmıştır.

Tablo 21. Otel Odalarının Mekânsal Karşılaştırılması

Mekânsal ilişkiler	Giyinme Hacimleri	Oturma Hacimleri	Islak Hacimler
Divan Çukurhan	Standart odalar da yoktur. Süit odalar da aynı hacim içerisinde çalışma alanı bulunan oda mevcuttur.	Standart odalar da yoktur. Süit odalarda mevcuttur, tipleri ve metrekarelere göre hacim sayısı artmaktadır.	Standart odalar da duş teknesi, süit odalar da küvet ve jakuzi bulunmaktadır.
Divan İstanbul	Standart odalar da yoktur. Süit odalarda mevcuttur.	Standart odalar da yoktur. Süit odalarda mevcuttur, tipleri ve metrekarelere göre hacim sayısı artmaktadır.	Standart odalar da duş teknesi, süit odalar da küvet ve jakuzi bulunmaktadır.
Divan Bodrum	Ayrı bir hacim olarak bulunmamaktadır.	Standart odalar da yoktur. Süit odalarda mevcuttur, tipleri ve metrekarelere göre hacim sayısı artmaktadır.	Standart odalar da duş teknesi, süit odalar da küvet ve jakuzi bulunmaktadır.

Kaynak: Dilek SOYER

Tablo 22. Otel Odalarının Biçimsel Karşılaştırılması

Biçimsel ilişkiler	Balkon Teras	Oda formları
Divan Çukurhan	Bütün tiplerde bulunmamaktadır.	Standart odalar genelde kare formda, süit odalar dikdörtgen formdadır.
Divan İstanbul	Büyük süit odalarda teras bulunmaktadır.	Standart odalar genelde kare formda, süit odalar dikdörtgen formdadır.
Divan Bodrum	Orta segment odalarda konumdan ötürü balkon ve bahçe teraslar, süitlerde balkon bulunmaktadır.	Standart odalar genelde kare formda, süit odalar dikdörtgen formdadır.

Kaynak: Dilek SOYER

Biçimsel olarak incelendiğinde yapının sunduğu imkânlar ve otel tipine göre dış mekân ilişkilerine bakıldığında Divan Çukurhan'da dış mekânla hiçbir ilişkisinin olmadığı görülmüş ve diğer örneklerden farklılaşmıştır. Divan Bodrum'a bakıldığında otel kimliğinden ötürü dış mekânla ilişkisinin olduğu görülmüştür. Oda formlarında belirli bir karar ile ilerlendiği görülmektedir. Örneklerde oda içerisindeki alanlar bakımından da uyuma, oturma/dinlenme, giyinme, çalışma alanları açısından işlevsel olarak Tablo 23'de karşılaştırılmıştır.

Tablo 23. Otel Odalarının İşlevsel Karşılaştırılması

İşlevsel ilişkiler	Uyuma Alanı	Giyinme Alanı	Çalışma Alanı	Oturma Alanı
Divan Çukurhan	Bütün odalarda mahremiyet ön plan da olarak, gün ışından faydalanılacak şekilde oturma dinlenme alanı birlikte tasarlanmıştır.	Standart odalarda, uyuma alanı ile ilişkili, Süit odalarda ek olarak giyinme hacmi çalışma alanı ile ilişkilendirilmiştir.	Standart odalarda, oturma alanı ile ilişkili makyaj masası olarak da kullanılan bir alan, Süit odalarda, oturma hacminde bir alan olarak çözümlenmiştir.	Standart odalarda uyuma alanı ile ilişkili, Süit odalarda uyuma alanında ve ek olarak oturma hacimlerinde çözümlenmiştir.
Divan İstanbul	Bütün odalarda mahremiyet ön plan da olarak, gün ışından faydalanılacak şekilde oturma dinlenme alanı birlikte tasarlanmıştır.	Standart odalarda depolama elemanları girişe yakın, Süit odalarda uyuma alanı ile ilişkili, girişte ya da ayrı bir hacim olarak tasarlanmıştır.	Standart odalarda, oturma alanı ile ilişkili makyaj masası olarak da kullanılan bir alan, Süit odalarda, oturma hacminde bir alan olarak çözümlenmiştir	Standart odalarda uyuma alanı ile ilişkili, Süit odalarda uyuma alanında ve ek olarak oturma hacimlerinde çözümlenmiştir.
Divan Bodrum	Bütün odalarda mahremiyet ön plan da olarak, gün ışından faydalanılacak şekilde oturma dinlenme alanı birlikte tasarlanmıştır.	Standart odalarda depolama elemanları girişe yakın, Süit odalarda uyuma alanı ile ilişkili, girişte ya da ayrı bir hacim olarak tasarlanmıştır.	Standart odalarda, oturma alanı ile ilişkili makyaj masası olarak da kullanılan bir alan, Süit odalarda, oturma hacminde bir alan olarak çözümlenmiştir	Standart odalarda uyuma alanı ile ilişkili, Süit odalarda uyuma alanında ve ek olarak oturma hacimlerinde çözümlenmiştir.

Kaynak: Dilek SOYER

En belirgin ortak noktalar uyuma, giyinme, oturma alanlarıdır. Otel türlerinden ve yapının imkânlarından ötürü çalışma alanları kent ve kıyı otel örneklerinde biraz benzerlik gösterirken restore edilmiş otel örneğimizde mimariden ötürü farklılık gösterdiği görülmektedir.

Seçilen örneklerin otel odaları sanat, mobilya, renk, malzeme ve aydınlatma bakımından incelendiğinde ortak kararlar olduğu görülmüştür. Bu çerçeveden bakıldığında odaların bitiş malzeme analizi ve renk kullanımları Tablo 24’de karşılaştırılmıştır.

Tablo 24. Otel Odalarının Bitiş Malzeme ve Renk Analizi Karşılaştırması

Malzeme Renk Analizi	Yer Döşemesi	Duvar	Tavan	Renk
Divan Çukurhan	Ahşap parke	Taş duvar Su bazlı plastik boya	Ahşap lambri	Pastel Toprak tonları
Divan İstanbul	Duvardan duvara halı kaplama	Su bazlı plastik boya Ahşap alın/kaplama	Ahşap alın/kaplama Tavan boyası	Pastel Toprak tonları
Divan Bodrum	Seramik	Su bazlı plastik boya	Tavan boyası	Canlı, dinamik Sıcak tonlar

Kaynak: Dilek SOYER

Otel örneklerine göre yatak odalarındaki döşemelerde de farklılıklar gözlemlenmektedir. Şehir içi otellerinde yerdöşemesi olarak rulo halılar kullanılırken, restore edilen örnekte (Divan Çukurhan) yapının dokusuna göre parke kullanılmıştır. Parke kullanımında da parça halılar ile bütünlük sağlanmıştır. Bu durum şehir içi otellerdeki yaklaşımdan farklılık oluşturmaktadır. Kıyı otel yatak odalarında su ve neme dayanıklılık ile temizlik açısından seramik ve doğal taş kullanımını yaygınlaştırmaktadır. İhtiyaç duyulan alanlarda mekân oluşumlarını sağlamak için parça halılar kullanılmaktadır.

Otelin konaklama amacına göre renk ve dokuları önem kazanmaktadır. Şehir içi otel yatak odalarının genelinde ve mefruşatında pastel, kahverengi, toprak tonları ağırlıklı olarak kullanılmışken, kıyı oteki yatak odalarında yeşil, mavi gibi canlı ve dinamik renkler tercih edilmiştir.

Şehir içi otel yatak odalarında perde seçimleri genellikle tül ve güneşlik şeklinde iki parça tasarlanmışken, istisnai olsa da bazen yapının konumuna ve iç mekân tasarımına rahat ve modern bir atmosfer katmak için stor perde kullanıldığı alanlar da mevcuttur. Kıyı otel yatak odalarında da iki parça tül ve güneşlik tasarımı uygulanmaktadır.

Malzeme analizine bakıldığında otel türlerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıklar otel kimliklerinin farklılaşmasından ötürü oluşmaktadır. Divan Çukurhan'da

sıvasız bırakılan taş duvarlar, ahşap kullanımı yapının tarihsel kimliğini yansıtmaktadır. Aydınlatma konusunda örneklerin belli başlı kararları olduğu görülmektedir. Bu kararlar aydınlatma analizi olarak Tablo 25’de karşılaştırılmıştır.

Tablo 25. Otel Odalarının Aydınlatma Analizi Karşılaştırması

Aydınlatma	Doğal	Yapay
Divan Çukurhan	Pencereler sayesinde tüm odalar faydalanmaktadır.	Aydınlatma elemanları; Sıva üstü elemanlar – genel Abajur – lokal/hedef Lambader – lokal/hedef Aplikler – lokal /hedef
Divan İstanbul	Pencereler sayesinde tüm odalar faydalanmaktadır.	Aydınlatma elemanları; Sıva üstü elemanlar – genel Abajur – lokal/hedef Lambader – lokal/hedef
Divan Bodrum	Pencereler sayesinde tüm odalar faydalanmaktadır.	Aydınlatma elemanları; Sıva üstü elemanlar – genel Abajur – lokal/hedef Lambader – lokal/hedef

Kaynak: Dilek SOYER

Aydınlatma türü ve elemanlarının tasarım ve uygulama kararı olarak ortak bir dil izlediği görülmektedir. Odalarda sanat unsurları ve mobilya tercihlerinin anlamsal açıdan analizi Tablo 26’da karşılaştırılmıştır.

Tablo 26. Otel Odalarının Anlamsal Analizi Karşılaştırması

Anlamsal ilişkiler	Sanat	Mobilya
Divan Çukurhan	Antika ve koleksiyon eser, Tablolar, Dokuma eserler, Tarihi resimler	Antika konsollar, dolaplar, kanepeler, sandıklar ve standart üretim devamlılığı sağlanabilecek mobilyalar
Divan İstanbul	Özel koleksiyonlar, Yerine özel objeler tasarımlar, Tablolar, Heykeller,	Standart üretim, devamlılığı sağlanabilecek mobilyalar
Divan Bodrum	Tablolar	Standart üretim, devamlılığı sağlanabilecek mobilyalar

Kaynak: Dilek SOYER

Tablo 26'ya bakıldığında örneklerin hepsinde sanat unsuru otelin tipi, konumu ve konseptine göre kullanılmıştır. Mobilyalara bakıldığında Divan Çukurhan haricinde kendi içlerinde bir standart yakalandığı ve buna bağlı olarak süreklilik sağlandığı gözlemlenmiştir. Divan Çukurhan'da yapının tarihsel geçmişi mobilyalar ile desteklenmiştir.

Seçilen örnekler kimlikleri bakımında incelendiğinde kimliklerinin özelliklerini taşıdığı görülmüştür. Bu incelemeler de kimliklerine tasarım kararları ve organizasyonları ile atıfta bulunulduğu görülmektedir. Çalışmanın da amacı olan farklı türde olsalarda zincir otel olarak kavramsal ve tasarımsal kararının olduğu ortak noktalarının bulunduğu tespit edildiği gibi kendi türlerinde de kimliklerinin yansımalarının doğru bir biçimde şekillendirildiği otel kimlikleri ve yansımaları Tablo 27'de incelenmiştir.

Tablo 27. Otel Kimlikleri ve Yansımaları

Oteller	Kimlik	Nitelik	Mekâna Yansıması
Divan Çukurhan	Tarihi Otel	Tarihi deneyim Dinlenme	Tarihsel referanslar
Divan İstanbul	Kent Oteli	İş organizasyonları Konfor lüks	Özel mekânlar Donatılar
Divan Bodrum	Kıyı Tatil Oteli	Tatil Eğlence Dinlenme	Doğaya açılım

Kaynak: Dilek SOYER

Özellikle farklı türlerde otel örnekleri seçilmesinin nedeni, farklı otel tiplerinin zincir otel kavramında isminin yanında hangi tasarım unsurlarının sabit tutulup, uygulamada hangi noktalarda benzerlik taşıdığını belirleyebilmektir. Seçilen örnekler karşılaştırıldığında, üç örnekte de değişmeyen birinci tasarım unsuru, sanatçıya ve sanata verilen değerdir. Örnekler kendi içlerinde yaşanmışlıklara, ortamlarına, tarihi geçmişlerine, konumlarına, özelliklerine ve tasarımlarına göre sanat eserleri ile bir bütün olarak kurgulanmıştır. İkinci olarak, işlevsellik ile birlikte mekân dağılımları ve malzeme seçimleri ile tasarlanmıştır. Üçüncü olarak, ıslak hacimlerdeki tasarım kararları hiç değişmemiştir. Üç örnekte de ıslak hacimlerde alınan kararlar devamlılık göstermiştir. Dördüncü olarak süit oda adları tasarım ile bir bütünlük oluşturmakta ve bu kararın süreklilik gösterdiği incelemeler sonucunda gözlemlenmiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada konaklama ve otel kavramları, tarihsel gelişimleri, otel türleri, zincir otellerin tanımı yapılarak, otel niteliklerine ve bu nitelikleri tanımlayan kurallara yer verilmiştir. Bu verilen ön bilgiler doğrultusunda seçilen zincir otel bünyesindeki bir restore edilen, bir şehir içi ve bir de kıyı butik otel olmak üzere üç türe ait yatak odası örnekleri incelenmiştir.

İncelenen örneklerde otellerin konaklama amaçlarına ve sürelerine göre farklı ihtiyaçların öne çıktığı, buna bağlı olarak mekânsal ve tasarımsal farklılıkların meydana geldiği görülmektedir.

Seçilen örneklerin ortalama standart odalarının (süitler hariç) kullanılabilir net alanları 20-33 m²'dir. Bu alanlar otellerin konumlarına ve yapılarına göre değişebilmektedir. Odaların net alanları balkon hariç hesaplanmaktadır. Çoğunlukla şehir içi otellerinde standart odalarda balkon bulunmamaktadır. Müşteri profiline bakıldığında şehir içi otel tercihlerinde iş odaklı ya da kısa süreli konaklama ihtiyacının ön planda olduğu görülmektedir. Kıyı otellerinde ise balkon ve teras alanlarının da toplam alana eklenmesi nedeniyle şehir içi oteller ile arasındaki alansal fark artmaktadır. Kıyı otellerindeki konaklama profilinin aileler (Ebeveyn ve çocuklardan oluştuğu düşünüldüğünde daha geniş alana ihtiyaç duyulmaktadır.) olması nedeniyle, bu durumun müşterilerin daha geniş alana ihtiyaç duymasıyla açıklanabileceği değerlendirilmektedir. Süit odalarda bu alan ortalama 50-85 m²'dir. Şehir otellerindeki süit alanlar, kıyı otellerine göre daha fazladır. Kıyı otellerinde müşteri yatak odasında fazla zaman geçirmeyi tercih etmez. Şehir otellerinde ise müşteri dışardaki programını bitirdikten sonra dinlenmek ya da çalışmak için daha geniş ve konforlu bir yaşam alanına ihtiyaç duyar. Bu nedenle süitlerdeki mekân tasarımının işlevsel amaca yönelik olduğu görülmektedir.

Şehir içi ve kıyı otelleri de yatak odaları mekân organizasyonu açısından farklılık göstermektedir. Bu farklılığın en belirgin özelliği müşteri kitlesinin hangi amaç ile konaklamaya karar vermesidir. Şehir içi otellerinde genel müşteri kitlesi iş amaçlı ve kısa süreli seyahat eden müşteri profilidir. Bu nedenle şehir içi otellerinin yatak odasında bir

çalışma alanı olması çok önemlidir. Oda içerisinde özelleştirilmiş bir çalışma alanı ya da çalışma odası tasarlanmaktadır. Bununla birlikte müşteriye yazıcı, belgegeçer vb. araçların kullanımında kolaylıklar sağlanmaktadır. Otelin genelinde de ortak alanlar fonksiyonel, değişime hazır olarak tasarlanmaktadır. Kıyı otellerinde ise çalışma alanı önem arz etmemektedir. Oda içerisindeki makyaj masası çalışma masasına dönüşebilir ya da televizyon ünitesi ile birlikte kombine edilebilmektedir. Kıyı otellerinde depolama bölümünde çözümlenen mini bar, şehir içi otellerinde çalışma alanına yakın olarak çözümlenmektedir. Böylece çalışırken kullanıcının daha rahat ve kolay ulaşımı sağlanmaktadır.

Şehir içi otel müşterileri kısa süreli bireysel müşteriler olduğu düşünüldüğünde küçük valizle ve daha az eşya ile seyahat ettiklerinden portatif bavulluk kullanılmaktadır. Kıyı otellerinde ise daha uzun konaklama ve ailelerden oluşan müşteri kitlesi olduğu için daha hacimli depolama alanları ve sabit bavulluklar tasarlanıp uygulanmaktadır.

Şehir içi otellerinde genelde iki üç kişilik yatak tipine göre odalar bulunurken, fazladan bir misafir için yatak ilavesi tek kişilik açılır kapanır, seyyar kanepeler olarak tasarlanırken, kıyı otellerinde oda içi alan genişliğinden ötürü odaya portatif ek bir yatak olarak çözüm sağlanmaktadır. Mobilyaların ihtiyaca göre çeşitlenebilir özellikte olmasına dikkat edilmektedir.

Şehir içi otel yatak odalarında maun, ceviz, venge gibi koyu renkli mobilya kaplamaları uygulanmışken, kıyı otel yatak odalarında beyazlatılmış ahşap kaplama kullanılması dikkat çekmiştir.

Şehir içi ve kıyı otellerindeki ıslak hacimlerin standart olarak temel ihtiyaçları karşılama amaçlı tasarlandığı görülmüştür. Sadece oda tiplerine göre çeşitlilik gözlemlenmiştir. Standart odalarda jakuzi veya küvet bulunmazken, süit odalarda standarda ilave olarak jakuzi veya küvete yer verilmiştir.

Şehir içi otel müşterileri gözlemlendiğinde çoğunlukla yatak odalarını çalışmak ya da dinlenmek için kullandıkları, iç mekân dış mekân ilişkisi kurmaya ihtiyaç duymadıklarından ötürü mekân tasarımında balkona yer verilmediği görülmüştür. Bu

nedenle şehir içi otelleri tasarlanırken balkon alanı odaya dâhil edilirken, mekânın işlevselliği ön plana çıkarılmıştır.

Kıyı otel müşterileri ise tatil, rahatlama ve dinlenme amaçları için tercih ettiklerinden dolayı iç-dış mekân ilişkisine önem vermektedirler. Bu nedenle balkon ve pencere kullanımının tasarımda önemli bölümü oluşturduğu görülmüştür.

İncelenen her üç otel türüne bakıldığında sanat unsurları her üç otelde de ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Tasarım özelliklerine göre farklılıklar olsa dahi sanata ve sanat eserlerine verilen değer ön plana çıkartılmıştır.

Sonuç olarak incelenen Divan Grubu zincir otel işletmesindeki farklı otel türlerine bakıldığında, yukarıda belirtilmiş olduğu gibi müşterilerin kullanım türlerine göre farklılaşan otellerin tümünde üst gelir grubuna yönelik konfor ve donatı standartlarının aynı olduğu buna karşılık işlevsel kullanıma göre tefriş ve dekorasyon için seçilen öğelerin farklılaştığı saptanmıştır. Ayrıca yatak odalarının isimleri ile özdeşleşen tefriş ve dekorasyon konseptlerinin de otellerin kullanım amaçlarına yönelik olarak farklılaşmakta olduğu saptanmıştır. Tablo 28’de örnek otellerin mekânsal, biçimsel, işlevsel ve anlamsal açıdan benzerlikleri incelenmiştir.

Tablo 28. Örnek Otellerin Mekânsal, Biçimsel, İşlevsel ve Anlamsal Açıdan Benzerlikleri

	İşlevsel /mekânsal / biçimsel	Anlamsal
Ortaklıklar	Uyuma alanı, Çalışma alanı, Giyinme alanı, Islak hacimler Oda formları	Sanat unsurları Aydınlatma kullanımı
Farklılıklar	Giyinme ve çalışma alanı (Çukurhan – süit oda da çalışma mekânı ile ortak kullanım)	Malzeme kullanımı (Çukurhan – yapının orjinalliğinden kaynaklı olarak) Mobilya kullanımı (Çukurhan – yapının orjinalliğinden konsept seçiminden ötürü antika kullanımı)

Kaynak: Dilek SOYER

Tablo 28 incelendiğinde, otel örneklerinin türlerine ve zincir otel olma özelliklerine bakılarak yapılan incelemelerde birçok ortak noktanın olduğu görülmüştür. Bu ortak noktaların dışında bazı istisnai ufak farklılıklarda mevcuttur. Divan Bodrum'un lobisindeki bilaro masasının, zincir otelin standart bir özelliği olmadığı ve hem otel türü hem de müşteri portföyü açısından zincir otelin bu otelinde bu detaya yer verildiği görülmüştür. Diğer taraftan Divan Çukurhan'da tarihi dokunun ve atmosferin korunması amacıyla ana standartlar korunmakla beraber binanın orijinalindeki mimari ve iç mimari yapının olabildiğince korunduğu görülmüştür. Bu durum zincir otel kapsamında bile olsa otellerin mimari ve iç mimari yapılarının sadece standartlar kapsamında değerlendirilemeyeceğini, standartların ötesinde müşteri portföyü, otel türü gibi parametrelerin tasarımda mutlak suretle göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya çıkarmaktadır.

Divan Grubu otelleri üzerinde yapılan bu analiz çalışmasının yurt içi ve yurt dışı kökenli farklı zincir oteller üzerinde de başka araştırmacılar tarafından benzer analizlerin yapılması zincir otellerin genel karakteristiklerinin saptanması ve bir marka değer olmanın asgari koşullarının belirlenmesini sağlayacaktır. Böylece zincir otellerin standartlarının geliştirilmesi ve yeni oluşturulacak zincir otellere yönelik bir klavuz bilgi sisteminin oluşturulması da mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği, *GHG Index 2014*, <http://www.aktob.org.tr/> (Erişim Tarihi: 21.08.2017).

Albayrak, S. S. 2012. *Otel İşletmelerinin Yiyecek-İçecek Departmanındaki Çalışma Koşullarının İşgören Motivasyonuna Etkileri: İstanbul'daki Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama*, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Altun, S. ve İnceoğlu, M. 2006. Tatil Amaçlı Konaklama Tesislerinde Zamana Bağlı Değişim, *İTÜ Dergisi a (Mimarlık, Planlama, Tasarım)*, 5(2): 91-96.

Ankara Palas Oteli, <http://faculty.gvsu.edu/alayontf/turkiye/icanadolu/ankarapalas.html> (Erişim Tarihi: 20.08.2017).

Batman, O. 2003. *Otel İşletmelerinin Yönetimi*, 2. Baskı, İstanbul: Değişim Yayınları.

Buffalo Hotel,

http://www.buffalohistory.org/Explore/Exhibits/virtual_exhibits/esenwein_johnson/statler/statler1.htm (Erişim Tarihi: 19.08.2017).

Burkart, A. J. ve Medlik, S. 1984. *Tourism, Past, PresentandFuture*, Oxford: Heinemann.

City Hotel,

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:City_Hotel,_Broadway,_Manhattan.jpeg (Erişim Tarihi: 19.08.2017).

Çakırkaya, M. E. 1994. *İstanbul'daki 5 Yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Tasarımın Gelişimi Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Çelebi, M. E. 2006. Unuttuğumuz Değerler: İlk Oteller, *Turizm ve Mimarlık Sempozyumu*, 28-29 Nisan 2006, Antalya, ss.96-103.

Çelik Palas Oteli, <http://www.swiss-belhotelcelikpalas.com/> (Erişim Tarihi: 20.08.2017).

Divan Otel, <http://www.divan.com.tr/oteller>(Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Divan Otel, <http://www.divan.com.tr/hakkimizda> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Dunning, J. ve McQueen, M. 1982. MultinationalCorporations in the International Hotel Industry, *Annals of TourismResearch*.9(1): 69-90.

Ekin Grup, 2012. *Türkiye’de Zincir ve Grup Oteller Araştırması*, <http://turizm gazetesi.com/Editorial.aspx?id=68169> (Erişim Tarihi: 21.08.2017).

Elmas, B. 2008. *Zincir Otellerin (Hilton Örneği) Oda Tasarımını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Encyclopedia Britannica, <https://global.britannica.com/topic/Seljuq> (Erişim Tarihi: 18.08.2017).

Flamingo Hotel,

http://www.ebookers.com/hotels/United_StatesNV/Las_Vegas/Flamingo_Las_Vegas.h7046/ (Erişim Tarihi: 19.08.2017).

Hotel D’Angleterre, <http://www.dangleterre.com/en/about-the-hotel/history> (Erişim Tarihi: 19.08.2017).

Hilton Hotel, <https://turizmreport.com/tarihte-bugun-10-haziran-1955-istanbul-hilton-acildi/> (Erişim Tarihi: 20.08.2017).

Hilton Hotel, <http://tr.hiltonworldwide.com> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Inskip, E. 1991. *Tourism Planning: An Integrated and Sustainable Development Approach*, New York: Van Nostrand Reinhold International.

Intercontinental Hotels Group (IHG), www.ihg.com (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

Karahasanoğlu, E. B. 2004. *Beş Yıldızlı Şehir Otellerinin İşletme Modelleri ve Mimari Tasarım Kimliği Etkileşimi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kozak, N. 2002. *Otel İşletmeciliği*, Ankara: Detay Yayıncılık.

Kozak, N. 2012. *Genel Turizm Bilgisi*, Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2472, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1443

Kalt, N. 1981. *Introduction to Hospitality Industry*, İstanbul: Bobbs-Merill Education Publishing

Lattin, G. W. 1993. *The Lodging and Food Service Industry*, East Lansing, Mich. The Educational Institute of the American Hotel and Motel Association.

Liyapina, İ. Y. 2002. *Otel Hizmeti Organizasyonu ve Teknolojisi*, Uçebnik Dliya Prof. Obrazovaniya, Moskova: Izdatelskiy Trenstr.

Medlik, S. 1997. *Otel İşletmeciliği*, (Çev. L. Met), Bursa: Uludağ Üniversitesi.

Met, Ö. 2005. Çokuluslu Otel Zincirlerinin Büyüme ve Uluslararasılaşma Stratejileri, *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, 10(2005): 111-138.

MKGWorld, *Küresel Otel Derecelendirmesi 2014*, <http://mkg-group.com/en/mkg-group-hotel-expert/>, (Erişim Tarihi: 21.08. 2017).

Mövenpick Hotel, www.movenpick.com (Erişim Tarihi: 22.08.2017).

- Olalı, H. ve Korzay, M. 1989. *Otel İşletmeciliği*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayınları.
- Pehlivanoglu, B. 2010. *HIP Otel (Highly Individual Places/Kendine Özgü Mekânlar) Olarak Tanımlanan Konaklama Mekânlarının Kavramsal, Estetik ve İşlevsel Analizi*, Sanatta Yeterlik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Quadralectic Architecture, <https://quadralectics.wordpress.com/3-contemplation/3-5-hospitals/> (Erişim Tarihi: 18.08.2017).
- RixosHotels, <http://tr.rixos.com/> (Erişim Tarihi: 22.08.2017).
- Rutes, W. ve Penner, R. 1985. *Hotel Planning and Design*, New York: Whitney.
- Spichtinger, N. 1984. Dünya Konaklama Endüstrisinde Yenilikler, *Otel Yönetimi Seminerleri Konuşma Metinleri*, Ankara: T.C. Turizm Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayınları, No:56.
- StarwoodHotels ve Resorts, www.starwoodhotels.com (Erişim Tarihi: 22.08.2017).
- Swissotel, www.swissotel.com.tr (Erişim Tarihi: 22.08.2017).
- Taner, B. 2013. *Konsept Otellerde Kurgu Mekân İlişkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü, *Han ve Kervansaray*, <http://www.vgm.gov.tr/icerikdetay.aspx?Id=125#3> (Erişim Tarihi: 18.08.2017).
- TheTac Mahal Hotel, https://en.wikipedia.org/wiki/The_Taj_Mahal_Palace_Hotel#/media/File:Taj_Mahal_Palace(Erişim Tarihi: 19.08.2017).

- Terlemez, M. 2011. *Antalya'daki Beş Yıldızlı Otellerde Yatak Odası Tasarımı Üzerine Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tozoğlu, A. E. 2006. Mimarlık Yazını ve Turizm: 1950'lerden 1980'lere Sektörün Doğuş Sürecinde Mimari Tavır, *Turizm ve Mimarlık Sempozyumu*, 28-29 Nisan 2006, Antalya, ss.319-325.
- Tunalı, S. 2009. *Zincir Otellerde Konaklama Amaçlarına Göre Yatak Odası Nitelikleri ve Tasarım-Uygulama İçin Endüstrileşme Yaklaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Turizm ve Yatırım Dergisi, 2013. *Konaklamada Zincir ve Gruplar Eki*, İstanbul, Nisan 2013.
- Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik, *T.C. Resmî Gazete*, 25852, 21.06.2005.
- Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği, *T.C. Resmî Gazete*, 21728, 14/10/1993.
- Türk Dil Kurumu, *Kervansaray*, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts_ve_arama=gts_ve_guid=TDK.GTS.5996e0b32b2629.91435274 (Erişim Tarihi: 18.08.2017).
- Yarcan, Ş. 1998. *Türkiye'de Turizm ve Uluslararasılaşma*, 2. Baskı, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Yüce, B. 2015. *Beş Yıldızlı Otel Yatak Odalarında Akıllı Sistemlerin Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Zat, V. 2005. *Eski İstanbul Otelleri*, İstanbul: Bilge Karınca Yayınları.

Zhao, J. L. ve Olsen, M. D. 1997. TheAntecedentFactorsInfluencingEntryModeChoices of MultinationalLodgingFirms, *International Journal of Hospitality Management*, 16(1): 79-98.

Gürpınar, Ç., 2000. Mekân Kurgusunun Kullanıcılar Üzerindeki Psikolojik Etkilerinin Örneklerle İncelenmesi, *Yüksek Lisans Tezi*, Y.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

EK 1:

“a) Bir yıldızlı oteller, aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:

- 1) En az on oda,
- 2) Sadece yaz sezonu boyunca açık tutulan tesisler hariç olmak üzere girişte rüzgarlık, hava perdesi, döner kapı veya benzeri düzenleme,
- 3) Resepsiyon ve kapasiteye yeterli, rahat oturma imkânının sağlandığı lobiden oluşan kabul holü (Yeterli büyüklükte ayrı bir oturma salonu bulunması durumunda, belirtilen imkânın lobide sağlanması şartı aranmaz.),
- 4) Kahvaltı ofisi ve kahvaltı salonu, yeterli büyüklükte oturma salonu veya lokanta bulunması durumunda bu mahaller kahvaltı verme amaçlı da kullanılabilir, yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan salonun bir kısmı açık olabilir,
- 5) Yönetim odası,
- 6) Müşterinin ineceği veya çıkacağı kat sayısının üçten fazla olması halinde otel kapasitesi ile orantılı müşteri asansörü,
- 7) 06:00-24:00 saatleri arasında büfe hizmeti,
- 8) İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap,
- 9) Odalarda dışarı ile doğrudan bağlantılı telefon hizmeti,
- 10) Oda sayısının en az yüzde yirmi beşine hizmet verebilecek sayıda kıymetli eşya kasası,
- 11) Genel mahaller ve yatak odaları döşemelerini tamamen kaplayan halı, seramik, parke gibi nitelikli malzeme.

b) İki yıldızlı oteller; bir yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:

- 1) İklim koşullarına göre genel mahallerde klima sistemi,
- 2) Yatak katlarında kat hizmetleri için ofis veya dolap,
- 3) Odalarda saç kurutma makinesi,
- 4) Odalara içecek hizmeti.

c) Üç yıldızlı oteller; iki yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:

- 1) İklim koşullarına göre odalarda klima sistemi,

- 2) *Yatak sayısının yüzde yirmi beşi oranında oturma imkânı olan, lobiden ayrı düzenlenmiş oturma salonu,*
- 3) *İlave bir yönetim odası,*
- 4) *Odalarda televizyon,*
- 5) *Odaların yüzde ellisinde mini bar ile mevcut yiyecek ve içecek türlerine uygun servis malzemesi bulundurulması,*
- 6) *Yüzme havuzu veya ikinci sınıf lokanta veya kafeterya veya kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az elli kişilik çok amaçlı salon,*
- 7) *Çamaşır yıkama ve ütüleme hizmeti,*
- 8) *Rezervasyon işlemlerinin bilgisayarla yapılması,*
- 9) *Yirmi dört saat büfe hizmeti.*
- d) *Dört yıldızlı oteller; üç yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşırlar:*
 - 1) *Kabul holünde telefon kabinleri,*
 - 2) *Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının ikiden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı, müşteri asansörü,*
 - 3) *Odalarda ve genel mahallerde klima,*
 - 4) *Odalarda; yatak örtüsü, mini bar, kıymetli eşya kasası,*
 - 5) *06:00-24:00 saatleri arasında oda servisi,*
 - 6) *Kuru temizleme ile terzi hizmeti,*
 - 7) *Her katta kat ofisi düzenlemesi (Ayrık yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde hizmetin aksamaması kaydıyla kat ofisinin her katta bulunması zorunlu değildir.),*
 - 8) *Satış mağazası,*
 - 9) *Çeşitli dillerde; süreli yayın, kitap gibi dokümanların yer aldığı okuma mahalli,*
 - 10) *Kapasitesi yüz kişiden az olmamak kaydıyla, tesis yatak kapasitenin yüzde ellisine hizmet veren birinci sınıf lokanta,*
 - 11) *Sürekli doktor hizmeti ve revir, müşterilerin bu konuda bilgilendirilmesi,*
 - 12) *Yeterli büyüklükte bagaj odası ve bu mahalde emanet hizmeti,*
 - 13) *Servis merdiveni veya asansörü, (ayrık yerleşimler şeklinde düzenlenmiş tesislerde servis merdiveni veya asansörü bulundurulmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.)*
 - 14) *Personel sayısının en az yüzde on beşi oranında konusunda eğitim almış personel,*

- 15) *İdari personelin konusunda eğitimli veya en az beş yıl deneyim sahibi olması,*
- 16) *Telefon, faks, internet bağlantılı bilgisayar gibi büro hizmetlerine yönelik çalışma ofisi,*
- 17) *Odalara; mesaj bırakabilme sistemi ya da buna yönelik hizmet verilmesi.*
- 18) *Ayrıca;*
 - *Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az yüz kişilik çok amaçlı salon ve fuayesi,*
 - *Kapalı yüzme havuzu,*
 - *Açık yüzme havuzu,*
 - *En az yüz kişi kapasiteli kabare, tiyatro, sinema etkinliklerinin yapılabileceği kapalı salon,*
 - *Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşen, en az yüz kişilik konferans salonu, fuayesi, salon ile bağlantılı en az iki çalışma odası, sekreterlik ve simültane tercüme hizmetleri,*
 - *Kişi başına en az 1,2 metrekare alan düşecek şekilde en az yüz kişilik gece kulübü, diskotek veya benzeri eğlence imkânı veren ayrı bir salon,*
 - *En az kırk metrekare büyüklükte aletli jimnastik, aerobik veya bilardo salonu, alarm sistemi bulunan sauna, Türk hamamı, mini golf, tenis veya voleybol sahası, trampolin, bowling salonu, go-kart pisti, kayak ve deniz sporları, squash salonu veya benzeri imkânlar sağlayan ünitelerden en az üç adedi,*
 - *Pasta ve içki servisi verilen en az yüz kişilik salon,*
 - *Türk mutfağından en az beşer adet sıcak ve soğuk yemekler ile tatlı çeşitlerinin de sunulduğu alakart hizmet verilen ayrı bir lokanta,*
 - *Kafeterya ve snack bar, ünitelerinden en az üç adedi.*
- e) *Beş yıldızlı oteller; yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, dekorasyon ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren, dört yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az yüz yirmi odalı otellerdir.*
 - 1) *Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının birden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı müşteri asansörü,*
 - 2) *Odalarda; çalışma masası, yatak başucunda merkezi aydınlatma düğmesi ve priz, boy aynası,*
 - 3) *Odalarda; bornoz, diş temizlik kiti, tek kullanımlık terlik, dikiş kiti, ayakkabı sileceği, cilası, duş köpüğü, makyaj temizleme pamuğu, kutu kâğıt mendil, şemsiye gibi en az on adet amblemli malzeme,*
 - 4) *Banyolarda; küvet, resepsiyonla bağlantılı telefon, büyüteçli ayna,*
 - 5) *Altı odadan az olmamak üzere oda kapasitesinin asgari yüzde beşi oranında tütün ürünleri içilmeyen oda düzenlemesi,*

- 6) *Bu maddenin (d) bendinin 18 numaralı alt bendinde belirtilen ünitelerden, ilave olarak en az üç adedi,*
- 7) *Yirmi dört saat oda servisi,*
- 8) *Garaj veya üzeri kapalı otopark, bu mahallerde yirmi dört saat görevli personel,*
- 9) *Odalarda; uydu veya video yayınları ile oda sayısının yüzde onu oranında internet imkânı sağlanması,*
- 10) *Bay ve bayan kuaförü,*
- 11) *Satış mağazaları,*
- 12) *Personel sayısının en az yüzde yirmi beşi oranında konusunda eğitim almış personel,*
- 13) *Alakart lokanta,*
- 14) *Resepsiyondan ayrı bir mahalde müşteri ilişkileri, danışmanlık gibi hizmetlerin deneyimli personel tarafından sağlanması,*
- 15) *Kat koridorlarında resepsiyonla bağlantılı telefon,*

Beş yıldızlı otel bünyesinde birden çok konferans salonu bulunması halinde; bu salonlardan en fazla üç adedi, bu maddenin (d) bendinin (18) numaralı alt bendinde belirtilen ünitelerden sayılır.”

EK 2:

- *Moteller, "...yerleşim merkezleri dışında, karayolları güzergahı veya yakın çevrelerinde inşa edilen, motorlu araçlarıyla yolculuk yapanların konaklama, yeme-içme ve araçlarının park ihtiyaçlarını karşılayan en az on odalı tesisler..."dir(Madde 20).*
- *Tatil köyleri; "...doğal güzellikler içerisinde, rahat bir konaklama yanında çeşitli spor, eğlence ve satış hizmetlerinin de sağlandığı yaygın yerleşim düzeninde, eğimli arazilerde kottan kazanılan katlar da dahil olmak üzere en fazla üç katlı yapılardan oluşan ve en az seksen odalı tesislerdir. Tatil köylerinde, doğal varlıklar ile yöresel değerlerin korunmasına da özen gösterilerek nitelikli çevre düzenlemesi yapılır." (Madde 21).*
- *Pansiyonlar; "...yönetimi basit, yemek ihtiyacının idare tarafından sağlanabildiği veya müşterilerin kendi yemeklerini bizzat hazırlayabilme imkânı bulunan, en az beş odalı tesisler..." dir(Madde 22).*
- *Kampingler; "... karayolları güzergahları ve yakın çevrelerinde, deniz, göl, dağ gibi doğal güzelliği olan yerlerde kurulan ve genellikle müşterilerin kendi imkanlarıyla geceleme, yeme-içme, dinlenme, eğlence ve spor ihtiyaçlarını karşıladıkları en az on ünitelik tesislerdir." (Madde 23).*
- *Apart oteller; "... mesken olarak kullanılmaya elverişli bağımsız apartman ya da villa tipinde inşa ve tefriş edilen, müşterinin kendi yeme ve içme ihtiyacını karşılayabilmesi için gerekli teçhizat ile donatılan ve otel olarak işletilen tesislerdir. Apart oteller; belgeli bir otel veya tatil köyü veya turizm kompleksi yatırım veya işletmesi bütünü içinde yer alabildiği gibi en az on üniteden oluşacak şekilde, bir tesis bünyesinde bulunma zorunluluğu olmadan "müstakil apart otel" adı altında müstakilen de düzenlenebilir." (Madde 24).*
- *Hosteller; "... gençlik turizmine cevap verebilecek ve yeme-içme hizmeti veren veya müşterinin kendi yemeklerini bizzat hazırlayabilme imkânı olan en az on odalı tesisler..." dir (Madde 25).*

EK 3:

“Zincir tesisler; aynı yatırımcıya veya işletmeye ait veya aynı işletmenin markasını kullanan ve Bakanlıkça belgelendirilebilen turizm türlerinin veya pazarlama ve satış işletmelerinin bu fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan tanımlardan biri çerçevesinde gerçekleştirildiği tesislerdir:

- a) Bakanlıkça uygun görülecek belirli bir tur güzergahı üzerinde, inanç, tarih, kültür gibi alternatif turizm hareketlerine hizmet verecek ve esas olarak tur müşterilerinin konaklama ve yeme-içme ihtiyaçlarına yönelik, asgari üç ayrı noktada bu Yönetmelikte yer alan türlerin zincir olarak işletildiği tesislerdir.*
- b) Bu Yönetmelikte yer alan ve müstakil olarak belgelendirilen türlerden birinin veya pazarlama ve satış işletmelerinin aynı işletmecilik anlayışıyla asgari üç ayrı yerde zincir olarak işletildiği tesislerdir.*
- c) Birden fazla tahsisli arazi üzerinde yer alan ve zincir olarak işletilen tesislerdir. Bu tesisler bu Yönetmelikle müstakilen belgelendirilebilen türler arasında olmak zorundadır.”*

EK 4:

- “a) Zincir tesis ana turizm yatırımı belgesi; Yukarıdaki tanımlardan biri çerçevesinde gerçekleştirilecek olan zincir tesisin yatırım aşamasındaki bütününe ilişkin düzenlenen belgedir.*
- b) Zincir tesis ana turizm işletmesi belgesi; Zinciri oluşturan tesislerin işletme belgesi alabilecek duruma gelmesinden sonra tesisin bütününe ilişkin düzenlenen belgedir.*

Zincir tesislerde, farklı aynı veya şahsi haklar ile izin veya tahsis veya farklı yatırım veya işletme ortaklıkları olması durumunda zincir tesisin bütününe ana turizm yatırım veya işletme belgesi, zinciri oluşturan tesislerin her biri için ana belgenin altında ayrı ayrı belge düzenlenebilir. Zinciri oluşturan tesisler ana belgede yer alan isim ile tanıtım yaparlar.”